

Jaarverslag 2017

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen

Personalia

Beheerder

ACTIAM N.V.
Postbus 679
3500 AR Utrecht

Website actiam.nl/fondsbeheer

Directie ACTIAM N.V.

H. van Houwelingen
A. A. Gast (vanaf 6 juni 2017)
D.G. Keiller (vanaf 24 januari 2017)
J. Shen (tot 2 oktober 2017)
R.G.H. Verheul (tot 20 februari 2017)

Raad van Toezicht

B. Blocq, voorzitter
L. Tang
K.C.K. Shum (vanaf 2 november 2017)
R.G.J. Langezaal (voorzitter tot 28 augustus 2017)

Juridisch eigenaar

Stichting Juridisch Eigenaar Zwitserleven Beleggingsfondsen
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht

Bewaarder

KAS Trust & Depositary Services B.V.
De Entree 500
1101 EE Amsterdam-Zuidoost

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP
Wassenaarseweg 80
2596 CZ Den Haag

Bankrekeningen en custodian

KAS BANK N.V.
De Entree 500
1101 EE Amsterdam-Zuidoost

Administrateur

BNP Paribas Securities Services (vanaf 1 juli 2017)
Graadt van Roggenweg 250
3531 AH Utrecht

De algemene informatie heeft betrekking op de situatie per datum van publicatie, 4 april 2018.

Inhoudsopgave

Verslag van de Raad van Toezicht	4
1 Verslag van de beheerder	7
1.1 Profiel Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen	7
1.2 Profiel ACTIAM	7
1.3 Onze beleggingsfilosofie in het kort	7
1.4 Risicomanagement	8
1.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering	14
1.6 Juridische en fiscale structuur Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen	14
1.7 DUFAS Code Vermogensbeheerders	15
1.8 Verslaglegging en overige informatie	15
1.9 Ontwikkelingen Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen in 2017	15
1.10 Beheerontwikkelingen	16
1.11 Marktontwikkelingen en vooruitzichten	18
1.12 Verantwoord vermogensbeheer	19
1.13 Beloningsbeleid	24
1.14 Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	28
1.15 Zwitserleven Medium Duration Fonds	31
1.16 Zwitserleven Long Duration Fonds	34
1.17 Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	37
Bijlage 1: Overzicht beleggingsstrategie en de vermogensbeheerder	41
Bijlage 2: Overzicht verantwoordelijke fondsmanager	41
Bijlage 3: Lijst van uitgesloten ondernemingen per 31 december 2017	42
Bijlage 4: Lijst van uitgesloten staatsobligaties per 31 december 2017	46
2 Jaarrekening 2017 Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen	48
2.1 Balans	48
2.2 Winst-en-verliesrekening	48
2.3 Kasstroomoverzicht	49
2.4 Toelichting	50
3 Jaarrekening 2017 Fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen	63
3.1 Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds	64
3.2 Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	66
3.3 Zwitserleven Medium Duration Fonds	81
3.4 Zwitserleven Long Duration Fonds	90
3.5 Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	100
4 Overige gegevens	110
4.1 Belangen directie en Raad van Toezicht	110
4.2 Beloning Raad van Toezicht	110
4.3 Samenstelling directie en Raad van Toezicht	110
4.4 Winstbestemmingsregeling	110
4.5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	111

Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht ('RvT') heeft als taak om toezicht te houden op de beheerder en de juridisch eigenaar en staat hen met raad terzijde. De RvT richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de participanten in de fondsen.

Samenstelling RvT

Bij aanvang van 2017 bestond de RvT uit de heren R.G.J. Langezaal, L. Tang en B. Blocq. Op 28 augustus trad de heer R.G.J. Langezaal op eigen verzoek af en bestond de RvT tijdelijk uit twee personen. Per 2 november is de heer K.C.K. Shum in een bijzondere participantenvergadering benoemd, waarna de RvT gedurende de rest van 2017 uit drie personen bestond: de heren B. Blocq, (voorzitter) L. Tang en K.C.K. Shum. De RvT is de heer Langezaal erkentelijk voor zijn bijdragen aan het gehouden toezicht op het door de beheerder gevoerde beleid.

Samenstelling directie ACTIAM en governance

ACTIAM N.V. ('ACTIAM') is beheerder als bedoeld in artikel 1:1 Wet financieel toezicht en voert het beheer over Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen (hierna ook: 'de Fondsen'). ACTIAM is een 100% deelneming van VIVAT N.V. ('VIVAT'). VIVAT is sinds juli 2015 in handen van Anbang Group Holdings Co. Ltd, een volle deelneming van Anbang Insurance Group Co. Ltd, een vooraanstaande Chinese verzekeringsmaatschappij. Als gevolg hiervan bepaalt VIVAT het benoemingsbeleid voor de samenstelling van de directie van ACTIAM. Benoeming van directieleden van ACTIAM behoeft goedkeuring van de Autoriteit Financiële Markten.

Bij aanvang van 2017 bestond de directie van ACTIAM uit de heren H. van Houwelingen (Chief Executive Officer, CEO), J. Shen (Chief Risk Officer, CRO) en R.G.H. Verheul (Chief Operating Officer, COO) en bestond een vacature voor de Chief Investment Officer (CIO) functie. Per 24 januari 2017 is de heer D.G. Keiller toegetreden tot de directie van ACTIAM in de functie van Chief Transformation Officer (CTO). De heer R.G.H. Verheul is per 20 februari 2017 teruggetreden uit de directie en de heer Keiller heeft diens taken waargenomen. De vacature van de CIO-functie is ingevuld door de heer A.A. Gast, die de directie van ACTIAM per 6 juni 2017 is komen versterken, zodat vanaf die datum de directie van ACTIAM uit vier personen bestond: de heer Van Houwelingen als CEO, de heer Shen als CRO, de heer Keiller als CTO en de heer Gast als CIO. Per 2 oktober 2017 is de heer Shen teruggetreden uit de directie van ACTIAM, zodat per die datum een vacature bestaat voor de functie van CRO. Deze vacature is nog niet vervuld. De taken van de heer Shen worden tijdelijk door de heer H. van Houwelingen waargenomen. De wijzigingen in de directie van ACTIAM hadden de aandacht van de RvT.

Voorts had de uitbesteding van de uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging van de subfondsen aan BNP Paribas Securities Services SCA ('BNP'), als belangrijke organisatorische ontwikkeling voor het beheer en de directievoering, de bijzondere aandacht van de RvT. De directie heeft met de RvT periodiek de gang van zaken rondom de uitbesteding besproken, waaronder de aan de uitbesteding verbonden risico's en de getroffen risico-mitigerende maatregelen.

Daarnaast is de RvT door de directie van ACTIAM periodiek geïnformeerd over de stand van zaken en de voortgang met betrekking tot de wijzigingen in de directie van ACTIAM. De RvT is van mening dat met de vervulling van de bestuurlijke vacatures de directievoering en daarmee het fondsenbeheer is versterkt. De RvT onderschrijft nadrukkelijk de wens van de directie met betrekking tot vervulling van de openstaande vacature voor de functie van CRO.

Vergaderingen

De RvT heeft in het verslagjaar vijfmaal regulier vergaderd met de directie van ACTIAM. In de eerste helft van de verslagperiode was de RvT niet altijd voltallig aanwezig, in die zin dat in twee vergaderingen twee van de drie commissarissen aanwezig waren. In de tweede helft van de verslagperiode was de RvT - rekening houdend met de verschillende samenstellingen – compleet. Afwezige leden van de RvT zijn in voorkomende gevallen voor- en achteraf geïnformeerd over te bespreken en besproken onderwerpen met de mogelijkheid om reactie te geven.

In het kader van haar toezichtstaken heeft de RvT aandacht besteed aan de realisatie van de doelstellingen van de Fondsen, de interne organisatie van ACTIAM als beheerder, met aandacht voor de voornoemde uitbesteding aan BNP, de strategie en risico's, de opzet en werking van interne beheersingsmaatregelen en de financiële verslaggeving.

Deze onderwerpen worden hieronder nader toegelicht. In iedere vergadering is tevens door de directie van ACTIAM verslag gedaan van de prestaties en beleids- en structuurwijzigingen met betrekking tot de Fondsen en van eventuele correspondentie en contacten met toezichthouders. Tevens is gesproken over (toekomstige) wet- en regelgeving van toepassing op de Fondsen.

Realisatie van de doelstellingen

De Fondsen kennen, uitgaande van een gematigd risico- en kostenprofiel, hoofdzakelijk een financiële rendementsdoelstelling. De directie van ACTIAM heeft ieder overleg verantwoording afgelegd over welk rendement gerealiseerd is met betrekking tot de betreffende Fondsen zodat de RvT kon vaststellen in welke mate de betreffende doelstellingen gerealiseerd worden. Specifieke fondsen kennen ook een niet-financiële doelstelling, namelijk het realiseren van toegevoegde waarde op het gebied van ESG. Dit vindt plaats op basis van onder meer het desbetreffende uitsluitingsbeleid, het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en engagement. Over de voortgang hiervan wordt aan de RvT eveneens verantwoording afgelegd.

Wijziging voorwaarden

Wanneer ACTIAM voornemens is de voorwaarden te wijzigen die gelden tussen een Fonds en haar participanten, wordt de voorgenomen wijziging voorgelegd aan de RvT. De RvT toetst in hoeverre met het doorvoeren van de betreffende aanpassing het belang van participanten wordt gediend.

Wijzigingen Beleggingsbeleid

In geval van wijzigingen van het beleggingsbeleid worden materiële wijzigingen voorgelegd aan en besproken met de RvT. In 2017 zijn de voorwaarden van Zwitserleven Medium Duration Fonds, Zwitserleven Long Duration Fonds en Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds ('Duration fondsen') gewijzigd. De Duration fondsen kunnen beleggen in OTC en beursgenoteerde rentederivaten. De systematiek van het afwickelen en beheersen van risico's van onderhandse ('over-the-counter' oftewel 'OTC') en beursgenoteerde derivatentransacties is aangepast in lijn met Europese wetgeving ("European Market Infrastructure Regulation"), en hierop heeft een aantal tekstaanpassingen plaatsgevonden in het prospectus. Tevens is in dit kader toegestaan om ten behoeve van de Duration fondsen repo-transacties aan te gaan. Met de mogelijkheid van het aangaan van dit type transactie kan de beschikbaarheid van liquide middelen (tijdelijk) worden verhoogd. Alle wijzigingen die zijn doorgevoerd in 2017 staan beschreven in paragraaf 1.10.

Strategie, risico's en interne beheersingssysteem

Strategie

In 2017 is met name overleg gevoerd over de te volgen strategie van de Fondsen in relatie tot de uitdagende marktomstandigheden waarin beleggingsfondsen zich sedert een aantal jaar bevinden. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat de Fondsen onderdeel uitmaken van (verzekerings)producten. Er is qua marktomstandigheden onder meer stilgestaan bij de lage rente-omgeving. Voor wat betreft de organisatorische ontwikkelingen is stilgestaan bij de personele bezetting van de directie van ACTIAM en de RvT, de toekomstige strategie van ACTIAM, waaronder die van het fondsenbedrijf, en de inspanningen om het beheerde vermogen te laten groeien.

Risicomanagement

Met betrekking tot de opzet en werking van de interne risicomanagement systemen heeft de RvT kunnen vaststellen dat de beheerder van de Fondsen iedere reguliere vergadering verslag heeft gedaan en heeft gerapporteerd over de uitkomsten ter zake het gevoerde risicomanagement. De rapportagestructuur over het risicobeheersingssysteem is naar de mening van de RvT adequaat opgezet en daaruit is niet gebleken dat het risicobeheersingssysteem in dit boekjaar onvoldoende heeft gefunctioneerd. In de kwartaalrapportages die met de RvT gedeeld zijn, is verslag gedaan van de risicomonitoring door de beheerder op financiële en niet-financiële risico's die (kunnen) worden gelopen met betrekking tot het beheer van de Fondsen. Tevens is verslag gedaan van de bevindingen en rapportages van de bewaarder. Hiermee is extra inzicht en een extra bevestiging van de zorgvuldigheid van de werkwijze van de beheerder van de Fondsen verkregen.

ACTIAM heeft over 2017 een ISAE 3402 type II rapport opgesteld, rekening houdend met de impact van de outsourcing die gedurende 2017 heeft plaatsgevonden. Dit rapport is getoetst en gecertificeerd door een onafhankelijk accountant na beoordeling en vaststelling van de hiertoe relevante beschrijving, opzet en werking van de interne beheersingssystemen. De opinie van de accountant is opgenomen in het assurance rapport en deze is besproken met de RvT, waaronder een bevinding die bij de controle naar voren is gekomen met betrekking tot de beoogde toegang tot een systeem binnen ACTIAM. De directie heeft de RvT geïnformeerd dat inmiddels de organisatorische opzet van de toegang is verbeterd en dat uit nader onderzoek niet is gebleken dat er nadelige effecten waren voor de gevoerde beleggingsfondsen. Nadere toelichting is opgenomen in de Verklaring omtrent de bedrijfsvoering.

Jaarrekening 2017

In februari 2018 heeft de RvT in een bijeenkomst met de directie van de beheerder en in aanwezigheid van de accountant, overleg gevoerd over de controlewerkzaamheden van de accountant ten aanzien van het jaarverslag over 2017. Tevens is de kwaliteit van de interne risicomanagement en beheersingssystemen besproken, waarbij aandacht is geschonken aan de veranderde processen als gevolg van de uitbesteding van de administratie aan BNP. De RvT heeft opvolgend op deze bijeenkomst kennis genomen van de uitkomsten van de controle werkzaamheden van de accountant en de accountantsverklaring.

De RvT is van mening dat de jaarrekening en het verslag van de beheerder een getrouw beeld geven van de positie en het resultaat van het boekjaar van de Fondsen. De RvT stelt voor dat de participanten de jaarrekening 2017 goedkeuren en ACTIAM als beheerder decharge verlenen voor het gevoerde beheer over de Fondsen in 2017, en de RvT – in de verschillende samenstellingen - voor het uitgeoefende toezicht op de Fondsen in 2017.

Namens de Raad van Toezicht,

B. Blocq, voorzitter

L. Tang

K.C.K. Shum

4 april 2018

1 Verslag van de beheerder

1.1 Profiel Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen

In de Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen zijn gelden ondergebracht ten behoeve van pensioensverzekeringsproducten van SRLEV N.V., dat onder de handelsnaam van Zwitserleven in de fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen participeert. Op 31 december 2017 waren Zwitserleven, KAS BANK N.V. en Zwitserleven Mix Beleggingsfondsen de enige participanten. Participaties in de fondsen worden alleen aangeboden aan professionele beleggers in de zin van de Wet op het financieel toezicht.

1.2 Profiel ACTIAM

ACTIAM N.V. (ACTIAM) is statutair gevestigd en houdt kantoor in Utrecht. ACTIAM is een 100% deelneming van VIVAT N.V. (VIVAT). Voor de volgende beleggingsinstellingen is ACTIAM 'beheerder van een beleggingsinstelling' (Beheerder), ook wel Alternative Investment Fund Manager genoemd (AIFM):

- RZL Beleggingsfondsen N.V.;
- Zwitserleven Beleggingsfondsen;
- Zwitserleven Mix Beleggingsfondsen;
- Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen;
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity Europe (ARIFE EU);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity Europe-A (ARIFE EU-A);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity North America (ARIFE NA);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity North America-A (ARIFE NA-A);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity North America-B (ARIFE NA-B);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity Pacific (ARIFE Pacific);
- ACTIAM Responsible Index Fund Equity Emerging Markets (ARIFE EM);
- ACTIAM Institutional Microfinance Fund I;
- ACTIAM Institutional Microfinance Fund II;
- ACTIAM Institutional Microfinance Fund III;
- ACTIAM-FMO SME Finance Fund I;
- ACTIAM Beleggingsfondsen N.V.;
- Euro Liquiditeitenpool;
- Euro Obligatiepool;
- Euro Aandelenpool;
- Global Equity Mixpool;
- Amerika Aandelenpool;
- Azië Aandelenpool;
- Euro Vastgoedfondsenpool; en
- Global Emerging Markets Equity Pool.

Voor de volgende beleggingsinstellingen is ACTIAM door ASN Beleggingsinstellingen Beheer B.V. (ABB) aangesteld als Beheerder.

- ASN Beleggingsfondsen N.V.;
- ASN Aandelenpool;
- ASN Obligatiepool;
- ASN Mixpool;
- ASN Milieupool;
- ASN Small & Midcappool;
- ASN Groenprojectenpool; en
- ASN Microkredietpool.

1.3 Onze beleggingsfilosofie in het kort

Verantwoord vermogensbeheer

ACTIAM gelooft in beleggen op de lange termijn. Duurzaamheid staat daarin centraal. Vanuit deze overtuiging wil ACTIAM naast financieel rendement ook maatschappelijk rendement realiseren. Om dit doel te bereiken, worden verschillende

middelen ingezet. Bedrijven en landen worden volgens internationaal aanvaarde criteria en volgens de eigen 'Fundamentele Beleggingsbeginselen' beoordeeld op de mate van duurzaamheid. De Environmental, Social, Governance (ESG)-criteria voor maatschappelijk verantwoord beleggen zijn geïntegreerd in het beleggingsproces. Het duurzaam beleid is gericht op gedragsverandering. Wanneer er twijfel bestaat over de duurzaamheid van een onderneming of wanneer er verbetermogelijkheden zijn, wordt met het bedrijf een gesprek aangegaan. Bedrijven of landen die in strijd blijven handelen met de Fundamentele Beleggingsbeginselen kunnen uitgesloten worden van belegging. Ook door als aandeelhouder gebruik te maken van stemrecht, oefent ACTIAM invloed uit. Vaak worden door samenwerking met andere beleggers de krachten gebundeld om de invloed te vergroten.

Actief beheer met een gematigd risicoprofiel

De beleggingsfondsen worden actief beheerd met een gematigd risicoprofiel ten opzichte van de relevante benchmark en door professionele fondsmanagers. Er is sprake van verantwoord vermogensbeheer, lage kosten en transparantie. ACTIAM gelooft in de toegevoegde waarde van actief beheer. Door gedegen onderzoek en analyse wordt gezocht naar een optimale verhouding van risico en rendement. Met als doel: een beleggingsresultaat dat gemiddeld beter is dan het resultaat van de relevante benchmark en vergelijkbare fondsen. De mate waarin de fondsbeheerders risico's mogen nemen, staat duidelijk en strikt beschreven in het prospectus. Dit wordt zorgvuldig en continu bewaakt.

Lage kosten en transparantie

Het kostenbeleid is transparant, omdat vooraf bekend is welke kosten ten laste van het fondsvermogen komen. De kosten van de beleggingsfondsen bestaan uit twee hoofdcomponenten: de service fee en de transactiekosten. De service fee wordt voor elk beleggingsfonds afzonderlijk bepaald en staat vermeld in het prospectus en het jaarverslag. Het tarief is een all-in vergoeding voor alle beheerkosten, met uitzondering van de transactiekosten. De hoogte van de transactiekosten is vooral afhankelijk van de handelsactiviteit binnen de portefeuille, transactiebelasting en van de tarieven van brokers. De transactiekosten, voor zover deze identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn, worden in de halfjaarcijfers en de jaarrekening weergegeven.

In de toelichting op de jaarrekening onder 11 Overige bedrijfslasten is per fonds een overzicht van de service fee en de Lopende kostenfactor (LKF) opgenomen.

1.4 Risicomanagement

ACTIAM bewaakt voortdurend dat de fondsen en de beleggingsportefeuilles blijven voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het prospectus zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de interne uitvoeringsrichtlijnen. In deze paragraaf volgt een beschrijving van de risico's. Vervolgens wordt per fonds inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's. In de paragraaf Financiële risico's en beheersingsmaatregelen in de jaarrekening worden risico's verder gekwantificeerd.

Financiële risico's

Marktrisico

Het marktrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van waardeontwikkelingen van de financiële instrumenten waarin door de fondsen wordt belegd.

De fondsen zijn via de onderliggende beleggingen blootgesteld aan marktschommelingen en risico's inherent aan het beleggen in financiële instrumenten. De waarde van de onderliggende beleggingen kan fluctueren op basis van een groot aantal factoren, zoals verwachtingen ten aanzien van economische groei, inflatie en prijsontwikkeling op diverse goederen en valutamarkten. Daarnaast kan de waarde van de beleggingen fluctueren naar aanleiding van politieke en monetaire ontwikkelingen. Marktrisico's verschillen per beleggingscategorie en zijn mede afhankelijk van de mate van spreiding van beleggingen over regio's en sectoren en/of van de keuze van individuele beleggingen. Het is mogelijk dat beleggingen van de hele markt of van een bepaalde regio's en/of sectoren dalen. Door middel van een zorgvuldige selectie en spreiding van de beleggingen wordt getracht om het marktrisico te mitigeren. Met een actief beleid wordt vroegtijdig ingespeeld op de verwachtingen in de markt om zodoende te anticiperen op toekomstige trends in de markt. De beheerder kan de verdeling van de door hem geselecteerde beleggingen over de diverse categorieën aanpassen op basis van de marktvooruitzichten.

Het marktrisico van een fonds kan worden uitgedrukt door middel van de Value at Risk (VaR) maatstaf. Onder normale marktomstandigheden, bepaalt de VaR techniek de grootst mogelijke verlieswaarde van het desbetreffende fonds, waarbij de verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%.

Renterisico

Een specifieke vorm van marktrisico is renterisico. Het renterisico is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van renteontwikkelingen. De waarde van de beleggingen in vastrentende fondsen fluctueert als gevolg van verandering in markttrentes.

Valutarisico

Een specifieke vorm van marktrisico is valutarisico of wisselkoersrisico. De waarde van beleggingen in financiële instrumenten wordt beïnvloed door de ontwikkelingen van de valutakoersen waarin de betreffende beleggingen luiden, voor zover dit niet de euro betreft.

Concentratierisico

Een nauw aan marktrisico gerelateerd risico is het concentratierisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van een concentratie van de beleggingen in bepaalde soort financiële instrumenten of markten. Een fonds kan zijn beleggingen concentreren in ondernemingen die opereren in hetzelfde land, dezelfde regio, dezelfde sector of in specifieke ondernemingen. Het concentratierisico houdt in dat specifieke gebeurtenissen van grotere invloed zijn op de waarde van de beleggingsportefeuille van een fonds dan indien de mate van concentratie geringer is. De oorzaak van concentratie van de portefeuille kan het gevolg zijn van marktontwikkelingen, het gevoerde beleggingsbeleid en de gehanteerde beleggingsrichtlijnen of van de omvang en samenstelling van het voor belegging beschikbare beleggingsuniversum. Een kleiner beleggingsuniversum leidt tot geringere spreidingsmogelijkheden dan een groter universum.

Actief rendementsrisico

Het actieve rendementsrisico is het risico dat het rendement van een fonds afwijkt van dat van de benchmark van het fonds. De waardefluctuaties van de financiële instrumenten waarin door de fondsen wordt belegd kunnen in positieve en negatieve zin afwijken van die opgenomen in de benchmark van het fonds. De mate waarin het rendement van het fonds afwijkt van de benchmark wordt weergegeven door de tracking error. Eventuele afwijkingen kunnen het gevolg zijn van het gehanteerde ESG en beleggingsbeleid van de fondsen. Ingeval sprake is van een negatieve afwijking bestaat het risico dat de doelstelling van een fonds niet wordt gerealiseerd. Om dit risico te beheersen hanteert de beheerder prestatienormen en beleggingsrestricties voor maximale afwijkingen ten opzichte van de benchmarks.

Inflatierisico

Een nauw aan marktrisico verbonden risico is het inflatierisico. Het inflatierisico houdt in dat de reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten in negatieve zin wordt beïnvloed door inflatie. De reële waarde van beleggingen en beleggingsopbrengsten wordt in dit kader gevormd door de nominale waarde na aftrek van het effect van inflatie.

Kredietrisico

Het kredietrisico wordt gedefinieerd als het risico van schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van de mogelijkheid dat een kredietnemer of tegenpartij een financiële of andere contractuele verplichting niet nakomt. Hierin is tevens begrepen de mogelijkheid van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland (overdrachtsrisico).

Credit spreadrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het zogenaamde creditspreadrisico, oftewel het risico dat koersen van vastrentende waarden fluctueren als gevolg van fluctuaties in de kredietrisicopremies die hierop van toepassing zijn. Het creditspreadrisico heeft in het bijzonder betrekking op fondsen die beleggen in vastrentende waarden, zoals obligaties en onderhandse leningen.

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door een positieve of negatieve ontwikkeling van de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen of overheden die deze vastrentende waarden uitgeven, oftewel de debiteuren.

De kredietwaardigheid van debiteuren kan zich positief en negatief ontwikkelen, wat zich vertaalt in schommelingen in de kredietrisicopremies van de financiële instrumenten waarin wordt belegd. Bij een negatieve ontwikkeling neemt de kans toe dat een debiteur geheel of gedeeltelijk in gebreke zal blijven en niet aan zijn rente- en/of aflossingsverplichtingen zal voldoen. Hierdoor zal de kredietrisicopremie op financiële instrumenten die door de debiteur zijn uitgegeven stijgen, wat zich vertaalt in een koersdaling van de betreffende instrumenten. De waarde van de beleggingen in vastrentende fondsen fluctueert als gevolg van verandering in kredietrisicopremies. Hierdoor zijn deze fondsen blootgesteld aan creditspreadrisico, zowel in absolute zin als ten opzichte van de relevante benchmark.

Verschillende rating agencies beoordelen de kredietwaardigheid van ondernemingen, instellingen en overheden. De inschatting van kredietwaardigheid wordt beïnvloed door zowel factoren die gelden voor een bepaalde onderneming,

instelling of overheid, als door factoren die op een bepaalde sector of regio van toepassing zijn. Minder gunstige winstvooruitzichten voor een sector kunnen een negatieve invloed hebben op de inschatting van de kredietwaardigheid van alle ondernemingen in die sector.

Faillissementsrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het faillissementsrisico. Naast het credit spreadrisico, waarbij ontwikkelingen in kredietrisicopremies de marktwaarde van beleggingen in vastrentende waarden beïnvloeden, is het mogelijk dat een debiteur als het gevolg van specifieke factoren van toepassing op deze individuele debiteur niet meer kan voldoen aan zijn rente- en aflossingsverplichtingen, zonder dat dit adequaat in de marktwaarde is verwerkt. Dit wordt faillissementsrisico genoemd. Dit kan leiden tot verlies van de gehele marktwaarde van het financiële instrument. Ter beperking van het faillissementsrisico gelden restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding, verdeling over verschillende debiteurencategorieën, de minimale kwaliteit van de debiteur (rating) en voor de omvang van de beleggingen per debiteur.

Tegenpartijrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is tegenpartijrisico, oftewel het risico dat een uitgevende instelling of een tegenpartij bij transacties in financiële instrumenten in gebreke blijft. Tegenpartijrisico wordt onder meer gelopen bij het afsluiten van transacties in afgeleide financiële instrumenten zoals valutatermijntransacties en renteswaps. Het tegenpartijrisico wordt gemitigeerd door tegenpartijen met voldoende kredietwaardigheid te selecteren.

OTC ('over-the-counter') derivatentransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex met de betreffende tegenpartij. De partijen waarmee derivaten worden afgesloten dienen ten tijde van het aangaan van derivatentransacties te beschikken over een minimale gemiddelde counterparty rating van A, waarbij de methodiek gehanteerd wordt zoals beschreven in het prospectus.

Ten aanzien van zowel OTC en beursgenoteerde derivatentransacties geldt dat clearing plaats vindt door middel van een centrale tegenpartij ('Central Counterparty' oftewel 'CCP'), waartoe het fonds een overeenkomst heeft afgesloten met een bij de CCP aangesloten clearing member. De CCP vraagt een minimale initiële en variabele marge ('Initial Margin' en 'Variation Margin'), met dagelijkse verrekening op basis van waardeveranderingen in uitstaande derivatenposities en verstrekte onderpanden. Deze Initial Margin en Variation Margin moeten door het fonds, via de clearing member, aan de CCP worden verstrekt in de vorm van liquide middelen of, voor wat betreft de Initial Margin, financiële instrumenten. Als gevolg hiervan loopt het fonds tegenpartijrisico op de clearing member en de CCP. Dit risico wordt gemitigeerd doordat de CCP voor alle door haar geclearde transacties Initial Margin en Variation Margin opvraagt. Bovendien beschikt de CCP over een door clearing members gefinancierd verzuimfonds ('Default Fund') waaruit eventuele tekorten bij de CCP kunnen worden gecompenseerd. Bovendien treffen CCP's maatregelen om, bij verzuim van een clearing member, de door die clearing member ten behoeve van cliënten aangehouden posities in derivaten en Initial Margin te kunnen overdragen aan een andere clearing member. Zowel OTC als beursgenoteerde derivatentransacties zullen worden gerapporteerd aan een daartoe bevoegd transactieregister

Ten aanzien van het tegenpartijrisico dat het fonds loopt als gevolg van het uitvoeren van repo-transacties wordt dit beperkt door uitsluitend financiële instrumenten te verkopen onder een gestandaardiseerde overeenkomst voor repo-transacties ('General Master Repurchase Agreement' oftewel 'GMRA'), op grond waarvan het fonds de waarde van door haar verkochte financiële instrumenten mag verrekenen met de verplichtingen van het fonds aan de desbetreffende tegenpartij als die tegenpartij haar verplichtingen aan het fonds niet nakomt. Door de onderlinge uitwisseling van onderpand op basis van dagelijkse marktwaardering wordt de verhaalsmogelijkheid van het fonds op grond van deze verrekening afgestemd op de waarde van de verkochte financiële instrumenten. GMRA's worden enkel afgesloten met financiële instellingen die beschikken over een minimale gemiddelde rating A, waarbij de methodiek gehanteerd wordt zoals beschreven in het prospectus.

In beginsel monitort de beheerder dagelijks de hoeveelheid aan en de kwaliteit van het onderpand. Zo wordt ten aanzien van repo-transacties dagelijks vastgesteld dat het onderpand te allen tijde gelijk is met de waarde van de verkochte instrumenten op basis van markconforme waarderingsgrondslagen.

Betalingsrisico of settlementrisico

Een specifieke vorm van tegenpartijrisico, een vorm van kredietrisico, is het betalingsrisico of settlementrisico. Dit risico wordt gelopen bij afwikkeling van transacties in financiële instrumenten. Het is het risico dat een afwikkeling via een betaalsysteem niet plaatsvindt zoals verwacht, doordat de betaling of levering van de verkochte, respectievelijk gekochte, financiële instrumenten door een tegenpartij niet of niet op tijd of zoals verwacht plaatsvindt. Bij aan- en verkooptransacties met betrekking tot financiële instrumenten ontstaan over het algemeen slechts zeer kortlopende vorderingen. Daardoor is

het risico beperkt, ermee rekening houdend dat levering plaatsvindt tegen vrijwel gelijktijdige ontvangst van de tegenprestatie.

Overdrachtsrisico of transferrisico

Een specifieke vorm van kredietrisico is het overdrachtsrisico of het transferrisico. Dit is het risico van waardedaling of waardefluctuaties van de fondsen als gevolg van beperkingen of belemmeringen bij het overbrengen van tegoeden vanuit het buitenland. Ter beperking van dit risico gelden restricties voor de samenstelling van de vastrentende portefeuilles met betrekking tot geografische spreiding.

Paraplurisiko

Een specifieke vorm van kredietrisico is het paraplurisiko dat betrekking heeft op beleggingsfondsen die deel uitmaken van een paraplustructuur. Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen opereert vanuit een paraplustructuur. De paraplu heeft een onverdeeld vermogen waardoor een negatief vermogenssaldo van een fonds gevolgen kan hebben voor de andere fondsen. Dit geldt met name bij uitkeringen en in geval van opheffingen of vereffening van een fonds, waarbij een eventueel negatief vermogenssaldo wordt omgeslagen over de andere fondsen. Gezien de aard van de beleggingen en gezien het feit dat de financiering van de beleggingen van elk fonds uitsluitend met eigen vermogen geschiedt, is een dergelijke gebeurtenis in de praktijk nagenoeg uitgesloten.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico betreft het risico dat niet tijdig kan worden beschikt over voldoende liquide middelen om aan financiële kortetermijnverplichtingen te voldoen, al dan niet onder normale omstandigheden of in tijden van stress, zonder dat dit gepaard gaat met onaanvaardbare kosten of verliezen.

Het kan voorkomen dat een positie die voor een fonds is ingenomen niet tijdig tegen een redelijke prijs kan worden verkocht door gebrek aan liquiditeit in de markt in het kader van vraag en aanbod. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij aandelen van kleine bedrijven of niet-beursgenoteerde bedrijven. Alle fondsen beleggen hoofdzakelijk in financiële instrumenten die aan een officiële gereguleerde markt in financiële instrumenten zijn genoteerd, merendeels in zogenoemde ontwikkelde landen. In het algemeen is dan ook sprake van een zodanige verhandelbaarheid van onderliggende financiële instrumenten dat aan- en verkopen tijdig kunnen worden uitgevoerd. De mate van verhandelbaarheid van de financiële instrumenten waarin wordt belegd, hangt onder meer samen met de transactievolumes op de markt in financiële instrumenten. De verhandelbaarheid neemt toe naarmate deze volumes groter zijn.

Risico's van derivaten en hefboomfinanciering

In het kader van het afdekken van risico's en efficiënt portefeuillebeheer kan in bepaalde fondsen gebruik worden gemaakt van derivaten. Derivaten zijn veelal complexe instrumenten. Verschillende factoren hebben invloed op de waarde van een derivaat. De waarde van een derivaat kan sterk stijgen of dalen bij slechts een kleine koersontwikkeling. Het gebruik van derivaten impliceert tevens dat risico ontstaat als gevolg van hefboomfinanciering. Het beleggingsbeleid van het fonds is erop gericht dat er geen negatieve waarde van de beleggingsportefeuille kan ontstaan. Wanneer gebruik wordt gemaakt van 'short' posities in derivaten kan in uitzonderlijke omstandigheden een negatieve waarde van het fonds ontstaan. Het beleid van de beheerder betreffende hefboomfinanciering ziet enerzijds op het mitigeren van risico's van een negatieve waarde van een fonds en anderzijds op het voorkomen van significante ongewenste waarde mutaties. Het beleggingsbeleid van de fondsen is dusdanig ingericht dat het risico op een negatieve waarde van de fondsen is geminimaliseerd, omdat derivaten in beginsel enkel worden gebruikt om risico's af te dekken.

Niet-financiële risico's

Fiscaal en juridisch risico

De juridische en fiscale behandeling van de fondsen kan buiten de macht van de fondsen of de beheerder veranderen, met nadelige consequenties voor de fondsen en de participanten van de fondsen. Veranderingen in de wettelijke en/of fiscale status van de participanten of relevante veranderingen in de lokale wetgeving en de interpretatie daarvan kan de fiscale positie van de participanten aanzienlijk beïnvloeden.

Wijzigingsrisico fiscale of juridische regimes

Het wijzigingsrisico met betrekking tot fiscale of juridische regimes houdt op hoofdlijnen in dat een overheid de (belasting)wetgeving in ongunstige zin voor een fonds of een pool verandert, waardoor de waarde van de beleggingsportefeuille en/of de waarde van het eigen vermogen van een fonds of pool negatief kan worden beïnvloed. Het is niet uitgesloten dat de wet of wetsinterpretatie verandert al dan niet met terugwerkende kracht. Het is daardoor mogelijk dat additionele belastingen verschuldigd worden, inclusief eventuele bronheffingen met betrekking tot betaalbaar gestelde dividenden of rente, die niet voorzienbaar waren ten tijde van het uitbrengen van het prospectus of ten tijde van aankoop, waardering of verkoop. Dit risico neemt toe naarmate meer wordt belegd in landen met minder stabiele regeringen en democratische procedures bij de totstandkoming van (belasting)wetgeving. De pools beleggen overwegend in landen waar

deze minder gunstige externe factoren niet van toepassing zijn. Niettemin geldt het wijzigingsrisico fiscale of juridische regimes met betrekking tot alle beleggingen in alle landen.

Risico uit hoofde van FATCA/CRS

Zwitserleven Beleggingsfondsen zal voldoen aan de Amerikaanse Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) en de Common Reporting Standard (CRS) en de in dat kader in de Nederlandse wetgeving opgenomen bepalingen. Om in dat kader ten aanzien van participanten hun status onder FATCA of Nederlandse wetgeving te kunnen (blijven) vaststellen, kan aan participanten documentatie worden opgevraagd. Als Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, doordat het niet voldoet aan FATCA, wordt onderworpen aan bronbelasting van de Verenigde Staten op haar beleggingen, dan kan dit gevolgen hebben voor de *net asset value* (NAV).

Meer informatie over de fiscale aspecten en de daaraan verbonden risico's vindt u in de toelichting op de jaarrekening in de paragraaf Fiscale aspecten.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Fiscaal en juridisch risico	Laag	Hoog	Fiscale en juridische risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	De beheerder heeft periodiek overleg met Juridisch en Fiscaal adviseurs en Compliance.

Compliance risico

Compliance risico betreft het risico dat consequenties van (veranderende) wet- en regelgeving niet of niet tijdig worden onderkend waardoor wet- en regelgeving worden overtreden. Naast het externe aspect van het compliance risico bestaat er ook een interne deel dat betrekking heeft op het risico dat niet of niet tijdig wordt voldaan aan interne regelgeving (beleid). Het beleid ziet er op toe dat periodiek wordt gecontroleerd of het beleid voldoet aan wet- en regelgeving.

Integriteitsrisico

Een specifieke vorm van compliance risico is het integriteitsrisico. Dat betreft aantasting van de reputatie, het vermogen of het resultaat van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen en ACTIAM als gevolg van het niet naleven van (interne en externe) wet- en regelgeving. Met name de cultuur en het gedrag van medewerkers, klanten en partijen waar ACTIAM zaken mee doet spelen een belangrijke rol. Handelingen die in strijd zijn met de kernwaarden van ACTIAM en VIVAT, de gedragscode of wettelijke bepalingen worden niet getolereerd.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Compliance risico	Laag	Hoog	Compliance risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van integriteitsbeleid en klantacceptatiebeleid en gebruikmaking van een compliance officer.

Operationeel risico

Operationeel risico betreft het risico op schommelingen in de omvang en het rendement van de fondsen als gevolg van ontoereikende of gebrekkige interne beheersing van processen en systemen.

ACTIAM neemt binnen de vastgelegde restricties financiële risico's ten einde rendement te kunnen realiseren. Bij het nemen van een beleggingsbeslissing maakt ACTIAM een afweging tussen het verwachte rendement en het risico. Bij operationeel en compliance risico is deze afweging niet van toepassing. ACTIAM heeft in dit kader een zeer lage risicobereidheid voor operationeel en compliance risico.

Procesrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is procesrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van ontoereikende of gebrekkige opzet, bestaan en werking van interne processen.

Systeemrisico

Een specifieke vorm van operationeel risico is systeemrisico. Dit is het risico van directe of indirecte verliezen die het gevolg zijn van tekortkomingen in informatietechnologiesystemen ten behoeve van adequate en tijdige informatieverwerking en communicatie. Het beschikken over adequate informatietechnologiesystemen is cruciaal om de continuïteit en beheersbaarheid van de processen en dienstverlening ten behoeve van de fondsen te kunnen waarborgen. Er zijn verschillende maatregelen van toepassing om systeemrisico's te mitigeren, waaronder het in geval van uitval beschikbaar hebben van adequate back-up- en recovery systemen en *business continuity planning*.

ESG-risico

Een specifiek operationeel risico is het ESG-risico. Het ESG-risico wordt gedefinieerd als het risico dat ondernemingen, instellingen of overheden ten onrechte zijn toegelaten tot het beleggingsuniversum, dan wel dat deze ten onrechte zijn uitgesloten van het beleggingsuniversum. De mogelijkheid bestaat dat door een fonds voor gemene rekening belegd wordt in een onderneming, instelling of overheid die niet voldoet aan de duurzaamheidscriteria van ACTIAM. De beheerder voert met gebruikmaking van gestandaardiseerde processen op basis van objectieve informatie onderzoek uit, met als doel dit risico te beperken.

Wanneer blijkt dat de onderneming, overheid of instelling niet voldoet aan de duurzaamheidscriteria, zal de vermogenstitel binnen 30 werkdagen uit de beleggingsportefeuille verkocht worden, tenzij in het belang van de participanten voor de verkoop een langere periode mag worden gehanteerd.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Operationeel risico	Laag	Hoog	Operationele risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen. Het ESG-risico is mogelijk beïnvloed aangezien er in de verslagperiode nieuwe bedrijven zijn uitgesloten en toegelaten.	Onder meer op basis van verkrijging ISAE 3402 type II verklaring, toepassing van BCM beleid en afsluiting aansprakelijkheidsverzekering. Het ESG-risico wordt beheerst door het beleggingsuniversum minimaal viermaal per jaar en de lijst met uitgesloten bedrijven minimaal tweemaal per jaar te toetsen op de uitsluitingscriteria.

Uitbestedingsrisico

Uitbesteding van activiteiten brengt als risico met zich mee dat de wederpartij niet aan haar verplichtingen voldoet, ondanks gemaakte afspraken zoals deze zijn vastgelegd in contracten met uitbestedingsrelaties. ACTIAM heeft per 1 juli 2017 de uitvoering van de aan de Fondsen gerelateerde administratie, rapportage en verslaglegging uitbesteed aan BNP Paribas Securities Services SCA. De uitbesteding aan BNP Paribas Securities Services SCA wordt verder toegelicht in paragraaf 1.10. De uitvoering van het engagement- en stembeleid is uitbesteed aan GES International AB. Daarnaast heeft ACTIAM het vermogensbeheer van diverse fondsen uitbesteed aan verschillende vermogensbeheerders.

De uitgangspunten van de samenwerking met uitbestedingsrelaties zijn schriftelijk vastgelegd in overeenkomsten. In deze overeenkomsten zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat ACTIAM kan voldoen aan de eisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomsten bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverstrekking en de vergoeding.

Met partijen waar vermogensbeheer aan uitbesteed is, heeft ACTIAM een vermogensbeheerovereenkomst gesloten, waarin onder andere de beleggingsrestricties zijn uitgewerkt en afspraken zijn gemaakt over onder meer rapportages en beëindiging. De beleggingsrestricties zijn een gedetailleerde en concrete uitwerking van het beleggingsbeleid. Uitbesteding van vermogensbeheer ontslaat ACTIAM niet van haar eindverantwoordelijkheid jegens beleggers. De vermogensbeheerders bewaken op basis van risicomangementssystemen de beleggingsportefeuilles zodat deze steeds voldoen aan bedoelde restricties.

ACTIAM heeft uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. Monitoring vindt daarbij plaats op basis van de rapportages en 'in-control statements'. Assurance rapportages zoals ISAE 3402 rapporten worden gebruikt om vast te stellen dat de interne risicobeheersingsprocedures van de betreffende uitbestedingsrelatie adequaat zijn. Indien nodig kunnen additionele activiteiten worden uitgevoerd, zoals het uitvoeren van een due diligence. In de uitbestedingsovereenkomsten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot aansprakelijkheden tussen ACTIAM en de betreffende partij. Bij de vermogensbeheerovereenkomsten is ACTIAM te allen tijde bevoegd om de samenwerking te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen. Tenslotte ziet het ACTIAM beleid er ook op toe dat periodiek wordt gecontroleerd of het beleid voldoet aan wet- en regelgeving.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Uitbestedingsrisico	Laag	Hoog	Uitbestedingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Onder meer via toepassing van uitbestedingsbeleid en het monitoren van de externe managers.

Bewaarnemingsrisico

Bewaarnemingsrisico is het risico dat activa verloren gaan als gevolg van onder meer insolventie of fraude bij de entiteit waar financiële instrumenten in bewaring zijn gegeven. Dit vindt plaats bij de custodian dan wel, indien van toepassing, bij subcustodians die zijn aangesteld. Ter beperking van het bewaarnemingsrisico heeft de custodian interne controlemaatregelen getroffen. Dit risico is ook van toepassing indien er financiële instrumenten worden uitgeleend aan andere financiële instellingen. Voor de beleggingspools waar de fondsen in beleggen is dit niet toegestaan. Het is echter mogelijk dat (externe) beleggingsfondsen waar de pools in beleggen wel financiële instrumenten uitlenen.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Bewaarnemingsrisico	Laag	Hoog	Bewaarnemingsrisico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Er zijn controlemaatregelen getroffen met de custodian.

Strategisch Risico

Het vermogen van de fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is vrijwel geheel belegd via pensioensverzekeringsproducten van SRLEV N.V., dat onder de handelsnaam van Zwitserleven in de fondsen participeert. De beperkte spreiding van participanten over verschillende distributiekanaalen brengt het strategisch risico met zich mee dat het vermogen van de fondsen of van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen in zijn geheel onvoldoende kritische massa heeft indien er via betreffend distributiekanaal minder aankoop of meer verkoop van participaties plaatsvindt.

Risico	Risicobereidheid	Impact	Materialisatie	Beheersing
Strategisch risico	Laag	Hoog	Strategische risico's hebben in de verslagperiode geen negatieve impact gehad op de fondsen.	Er vindt asset pooling plaats waardoor er voldoende schaalgroote bestaat voor de verschillende beleggingscategorieën.

1.5 Verklaring omtrent de bedrijfsvoering

Wij beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht en het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen (Bgf). Wij hebben gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Hierbij is rekening gehouden met de impact van de outsourcing die medio 2017 heeft plaatsgevonden.

In de verslagperiode is geconstateerd dat de interne beheersing rondom het toekennen van toegangsrechten in een informatiesysteem niet naar behoren heeft gefunctioneerd. Naar aanleiding hiervan zijn procesverbeteringen doorgevoerd en is de organisatorische opzet rondom de toegang aangepast. Tevens is nader onderzoek uitgevoerd en is vastgesteld dat er geen nadelige effecten waren voor de vennootschap. Bij onze werkzaamheden hebben wij verder geen constatering gedaan op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5 van het Bgf niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wet op het financieel toezicht en daaraan gerelateerde regelgeving. Op grond hiervan verklaren wij als beheerder te beschikken over een beschrijving van de bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 115y lid 5, die voldoet aan de eisen van het Bgf.

Rekening houdend met de aanwezige aanvullende interne beheersingsmaatregelen in de bij de onjuiste toekenning van de toegangsrechten betrokken processen in combinatie met de positieve uitkomsten van het nadere onderzoek kunnen wij met een redelijke mate van zekerheid verklaren dat de bedrijfsvoering effectief heeft gefunctioneerd.

1.6 Juridische en fiscale structuur Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen

Juridische structuur

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen heeft een zogenaamde paraplustructuur. Dit houdt in dat het fondsvermogen verdeeld wordt in verschillende series participaties (gezamenlijk de 'subfondsen' of 'fondsen' en elk afzonderlijk een 'subfonds' of 'fonds'). Voor de paraplustructuur is gekozen omdat dit leidt tot schaalvergroting als gevolg waarvan efficiencyvoordelen kunnen worden behaald. Bovendien kunnen nieuwe fondsen op betrekkelijk eenvoudige wijze worden geïntroduceerd en in een bestaande structuur worden ondergebracht. Hierdoor kan sneller en efficiënter op veranderende behoeften van klanten en marktsituaties worden ingespeeld. Beleggingsbeleid, risicoprofiel en kostenstructuur kunnen per subfonds verschillen. Voorafgaand aan de introductie van een subfonds stellen de beheerder en juridisch eigenaar van de beleggingsfondsen, met inbreng van Zwitserleven, de subfondsspecificaties vast. Vanaf de introductie van een subfonds gelden de subfondsspecificaties zoals opgenomen in het betreffende aanvullende prospectus. Het prospectus van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen inclusief de Voorwaarden van Beheer en de specificaties van de subfondsen zijn kosteloos op te vragen bij de beheerder of op de internetpagina actiam.nl/fondsbeheer in te zien.

De juridische eigenaar van de beleggingen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is Stichting Juridisch Eigenaar Zwitserleven Beleggingsfondsen.

Fiscale structuur

De subfondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen kwalificeren voor de Nederlandse belastingwetgeving als fiscaal transparant en zijn derhalve niet belastingplichtig in de zin van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969. Alle activa en passiva van de subfondsen alsmede alle winsten en/of verliezen van de subfondsen worden voor belastingdoeleinden direct aan de participanten toegerekend voor wat betreft hun pro rata participatie in het betreffende subfonds. Derhalve zijn alle relevante belastingen, indien van toepassing, voor rekening van de participanten in het betreffende subfonds. Het subfonds kan de Nederlandse dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting die is ingehouden op dividendontvangsten niet ten behoeve van zichzelf terugontvangen van de Nederlandse of buitenlandse fiscus. Dit recht komt toe aan de houders van de participaties.

1.7 DUFAS Code Vermogensbeheerders

De Dutch Fund and Asset Management Association (DUFAS) is de branche-organisatie van de vermogensbeheersector die in Nederland actief is. DUFAS behartigt de gemeenschappelijke belangen van deze sector, zowel ten behoeve van particuliere beleggers als ten behoeve van institutionele of professionele beleggers. De Code Vermogensbeheerders (verder, ‘de Code’), zoals die door DUFAS is opgesteld, is per 1 oktober 2014 in werking getreden. De Code geeft antwoord op de vraag wat klanten van hun fonds- en vermogensbeheerder mogen verwachten. Als lid van DUFAS onderschrijft ACTIAM de Code. Jaarlijks zet ACTIAM in haar jaarverslag uiteen hoe de tien principes van de Code in het voorgaande jaar zijn toegepast volgens het ‘comply and explain principe’.

1.8 Verslaglegging en overige informatie

Jaarverslag

Binnen vier maanden na afloop van elk boekjaar verschijnt het jaarverslag van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen.

Verkrijgbaarheid van de informatie

Exemplaren van het jaarverslag, Essentiële Beleggersinformatie en het prospectus kunt u gratis aanvragen op actiam.nl/fondsbeheer. Daar vindt u ook informatie over onder meer de maandelijks ontwikkeling van het rendement van de beleggingsfondsen.

Jaarvergadering

Binnen vier maanden na afloop van het boekjaar zal de Beheerder een vergadering van Participanten bijeenroepen conform de Voorwaarden van Beheer. Daarin worden de resultaten van de Vennootschap over het voorafgaande boekjaar besproken.

1.9 Ontwikkelingen Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen in 2017

In de verslagperiode is het vermogen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen met ruim 21% afgenomen. De daling van het totale fondsvermogen is toe te schrijven aan de uitstroom van vermogen en negatieve waardeverandering van de beleggingen.

Fondsvermogen per 31 december 2017 (in duizenden euro’s)

NAAM FONDS	FONDSVERMOGEN PER	
	31-12-2017	31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	116.119	109.307
Zwitserleven Medium Duration Fonds	980.825	930.325
Zwitserleven Long Duration Fonds	904.784	1.170.976
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	390.784	819.029
Totaal	2.392.512	3.029.637

Rendement in 2017 op basis van intrinsieke waarde

NAAM FONDS	FONDS ¹	BENCHMARK ²
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	2,26%	2,37%
Zwitserleven Medium Duration Fonds ³	-0,71%	-
Zwitserleven Long Duration Fonds ³	-3,36%	-
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds ³	-8,63%	-

- 1 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbeleggingen van het dividend dat is uitgekeerd in de verslagperiode.
- 2 De benchmark van het fonds kan worden teruggevonden in het fondsprofiel van elk onderscheiden fonds, voor de actuele benchmark van het fonds kunt u het prospectus van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen raadplegen.
- 3 De Zwitserleven Duration fondsen hebben geen benchmark.

Rendement 3 en 5 jaar per 31 december 2017 op basis van intrinsieke waarde en meetkundig gemiddelde

NAAM FONDS	3 JAAR		5 JAAR	
	FONDS ¹	BENCHMARK ²	FONDS ¹	BENCHMARK ²
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	2,24%	2,12%	3,52%	3,34%
Zwitserleven Medium Duration Fonds ³	1,13%	-	2,93%	-
Zwitserleven Long Duration Fonds ³	2,60%	-	6,88%	-
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds ³	2,03%	-	9,69%	-

- 1 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbeleggingen van het dividend dat is uitgekeerd in de verslagperiode.
- 2 De benchmark van het fonds kan worden teruggevonden in het fondsprofiel van elk onderscheiden fonds, voor de actuele benchmark van het fonds kunt u het prospectus van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen raadplegen.
- 3 De Zwitserleven Duration fondsen hebben geen benchmark.

1.10 Beheerontwikkelingen

Actualisatie EBi's en prospectus

De wijzigingen die hebben plaatsgevonden in de verslagperiode zijn verwerkt in de Essentiële Beleggersinformatie van de fondsen (EBi's) en in het prospectus. Naast de genoemde wijzigingen is het prospectus geactualiseerd en op 18 december 2017 gepubliceerd.

Samenstelling van de directie

In de verslagperiode hebben wijzigingen plaatsgevonden in de directie van ACTIAM. Op 24 januari 2017 is Dudley Keiller toegetreden tot de directie in de functie van Chief Transformation Officer (CTO). Met ingang van 20 februari 2017 is Rob Verheul teruggetreden als Chief Operating Officer (COO). Met ingang van 6 juni 2017 is Arnold Gast toegetreden tot de directie als Chief Investment Officer (CIO). Op 2 oktober 2017 is John Shen teruggetreden als Chief Risk Officer (CRO). Per die datum bestaat er een vacature voor de functie van CRO. Deze vacature is nog niet vervuld. De taken van de John Shen worden tijdelijk door Hans van Houwelingen waargenomen. Met de komst van Dudley Keiller en Arnold Gast vervolgt ACTIAM de uitrol van de nieuwe strategie, met een focus op internationale groei en een sterke verantwoorde beleggingsstrategie als basis.

Op 31 december 2017 bestaat de directie van ACTIAM derhalve uit drie personen: Hans van Houwelingen (CEO), Dudley Keiller (CTO) en Arnold Gast (CIO). De directieleden beschikken over uitgebreide ervaring en expertise in de vermogens- en fondsbeheerindustrie op zowel uitvoerend als bestuurlijk niveau. De AFM heeft de nieuwe directieleden en de samenstelling van de directie van ACTIAM goedgekeurd.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

Op 2 november 2017 is de heer K.C.K. Shum benoemd tot lid van de Raad van Toezicht van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen. Op 28 augustus 2017 heeft de heer R.G.J. Langezaal zijn functie als lid van de Raad van Toezicht neergelegd.

Accountant

Op 19 april 2017 heeft de jaarlijkse Vergadering van Participanten plaatsgevonden. In deze vergadering is Ernst & Young Accountants LLP herbenoemd als externe accountant van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen voor het boekjaar 2017.

Uitbesteding werkzaamheden

Met ingang van 1 juli 2017 is de uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging uitbesteed aan BNP Paribas Securities Services SCA. Met het uitbesteden van deze werkzaamheden kan de beheerder zich in het belang van haar

participanten nader concentreren op haar kernactiviteiten, waaronder het creëren van toegevoegde waarde op basis van vermogensbeheer. ACTIAM heeft uitbestedingsprocedures geïmplementeerd die onder meer toezien op het monitoren van de uitbestede activiteiten. De beheersing van het uitbestedingsrisico wordt in paragraaf 1.4 verder toegelicht.

Aanpassing en wijziging op- en afslagen

ACTIAM evalueert jaarlijks de hoogte van de op- en afslagen. Uit de verrichte evaluatie bleek dat de gemiddeld gemaakte transactiekosten voor verkoop van onderliggende beleggingen voor de fondsen afwijken van de op dat moment geldende hoogte van de betreffende op- en afslag. Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de percentages van de op- en afslagen gewijzigd.

Subfonds	Op- en afslag tot 1 oktober 2017	Op- en afslag vanaf 1 oktober 2017
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	Opslag 0,20% Afslag 0,20%	Opslag 0,25% Afslag 0,25%
Zwitserleven Medium Duration Fonds	Opslag 0,05% Afslag 0,05%	Opslag 0,125% Afslag 0,125%
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	Opslag 0,30% Afslag 0,30%	Opslag 0,225% Afslag 0,225%

De op- en afslag van het Zwitserleven Long Duration Fonds bleven ongewijzigd per 1 oktober 2017. De op- en afslag per fonds is tevens te vinden in de toelichting op de jaarrekening, in de tabel 'Vijfjarenoverzicht'.

Aanpassing beleggingsbeleid Zwitserleven Duration Fondsen

Met ingang van 1 maart 2017 is het beleggingsbeleid van Zwitserleven Duration Fondsen gewijzigd. De wijziging betreft (i) het aanpassen van het beleggingsbeleid en (ii) het aanpassen van de systematiek van het afwickelen en beheersen van risico's van onderhandse ('over-the-counter' oftewel 'OTC') en beursgenoteerde derivatentransacties.

De Zwitserleven Duration fondsen kunnen beleggen in OTC en beursgenoteerde rentederivaten. Om het hieraan verbonden tegenpartijrisico te mitigeren is het noodzakelijk dat de fondsen kunnen beschikken over liquide middelen, zodat ingeval de waarde van derivatenposities negatief wordt aan onderpandverplichtingen kan worden voldaan. Daarom is het wenselijk dat de fondsen te allen tijde over voldoende liquide middelen kunnen beschikken. Met het oog hierop is het ACTIAM vanaf 1 maart 2017 toegestaan om ten behoeve van de Duration fondsen repo-transacties aan te gaan. Repo-transacties zijn transacties waarbij financiële instrumenten uit de portefeuille van de fondsen tijdelijk worden verkocht en waarbij de fondsen tegen een vooraf vastgestelde prijs en op een specifieke datum de betreffende instrumenten zullen terugkopen. Het aangaan van dit type transacties heeft hoofdzakelijk tot doel om de beschikbaarheid van liquide middelen van de fondsen (tijdelijk) te verhogen. Deze middelen kunnen daarbij uitsluitend worden aangewend voor het verstrekken van onderpand met betrekking tot open posities in OTC en beursgenoteerde derivaten. Het bedrag aan liquide middelen dat in dit kader via repo-transacties kan worden gefinancierd is voor elk van de Duration fondsen gemaximeerd tot 50% van het fondsvermogen.

Afwikkeling OTC en beursgenoteerde derivatentransacties en risicobeheersing

Met ingang van 16 augustus 2012 is EU-verordening nr. 648/2012 betreffende OTC derivaten, centrale tegenpartijen en transactieregisters, ook bekend als de European Market Infrastructure Regulation ('EMIR'), in werking getreden. De verordening bevat regels voor het afwickelen van OTC en beursgenoteerde derivatentransacties door een centrale tegenpartij ('Central Counterparty' oftewel 'CCP').

Ten aanzien van zowel OTC als beursgenoteerde derivatentransacties geldt dat de afwikkeling plaats zal vinden door middel van een CCP, waartoe de fondsen een overeenkomst hebben afgesloten met een bij de CCP aangesloten clearing member. De CCP vraagt bij het aangaan van derivatentransacties een minimale initiële en variabele marge ('Initial Margin' en 'Variation Margin'), met dagelijkse verrekening op basis van waardeveranderingen in uitstaande derivatenposities en verstrekte onderpanden. Deze Initial Margin en Variation Margin moeten door het fonds, via de clearing member, aan de CCP voor een deel worden verstrekt in de vorm van liquide middelen. Als gevolg hiervan lopen de fondsen tegenpartijrisico op de clearing member en de CCP. Dit risico wordt gemitigeerd doordat de CCP voor alle door haar afgewikkelde transacties Initial Margin en Variation Margin opvraagt. Bovendien beschikt de CCP over een door clearing members gefinancierd verzuimfonds ('Default Fund') waaruit eventuele tekorten bij de CCP kunnen worden gecompenseerd. Tenslotte treffen CCP's maatregelen om, bij verzuim van een clearing member, de door dat clearing member ten behoeve van cliënten aangehouden posities in derivaten en Initial Margin te kunnen overdragen aan een andere clearing member.

1.11 Marktontwikkelingen en vooruitzichten

Economie en financiële markten in 2017

Economie

In 2017 groeide de economie in alle belangrijke regio's van de wereld voor het eerst sinds lange tijd synchroon. De gevreesde negatieve impact van de nieuwe Amerikaanse regering op de wereldeconomie bleef uit. De groei van de eurozone was boven verwachting, onder andere doordat de Italiaanse economie eindelijk een lange periode van stagnatie achter zich liet. De twee grootste landen in de eurozone, Duitsland en Frankrijk, presteren al geruime tijd sterk. De Amerikaanse economie kwam nog wat zwak uit de startblokken, maar ook daar versnelde de groei aan het einde van het jaar op alle fronten. Veel opkomende markten kregen de wind weer in de zeilen. Zo herstelde de economie van Brazilië van een zware recessie in 2015 en 2016. De Chinese economie presteerde boven verwachting, al bevindt deze centraal aangestuurde economie zich in een langdurig proces van groeivertraging. De vergrijzing beperkt de ruimte voor groei van de Japanse economie, maar binnen deze grenzen wordt de groei steeds breder gedragen.

Vastrentende markten

De Europese Centrale Bank (ECB) begon in april met de afbouw van het monetaire stimuleringsbeleid door de aankoop van obligaties te verminderen met € 20 miljard tot € 60 miljard per maand. Deze vermindering duurde tot het eind van het jaar. De verwachting dat de ECB het stimuleringsbeleid verder gaat afbouwen, leidde er in het begin van de zomer toe dat de rente steeg. De Duitse tienjaarsrente liep op tot 0,60%. De ECB kondigde in oktober aan dat zij het programma van obligatieaankopen met negen maanden zou verlengen, namelijk tot september 2018. Wel halveerde zij het steunbedrag tot € 30 miljard per maand. Het programma heeft een open einde en kan zo nodig verder verlengd worden. De plannen waren ruimhartiger dan veel beleggers verwacht hadden. Daardoor daalde de rente. Per saldo steeg de Duitse tienjaarsrente in 2017 met 22 basispunten (0,22%) tot 0,43%. De Amerikaanse centrale bank, de Fed, zette in 2017 het beleid van gestage renteverhogingen voort. In maart, juni en december verhoogde de Fed de rente telkens met 25 basispunten. In september kondigde de Fed tevens aan dat zij gaat beginnen met de afbouw van de centrale-bankbalans. De Amerikaanse tienjaarsrente schommelde in 2017 tussen 2,05% en 2,65% en eindigde het jaar vrijwel onveranderd op 2,41%.

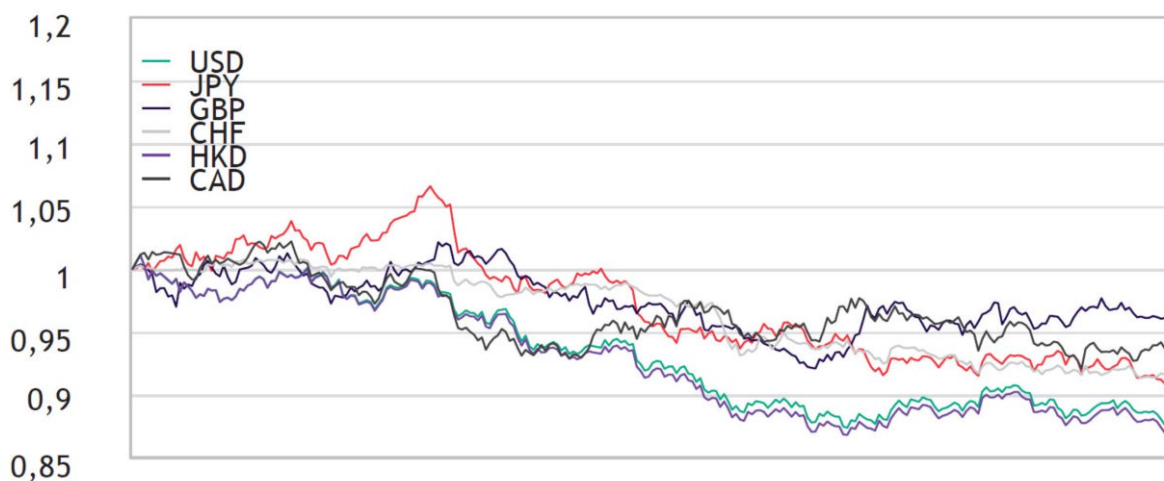
Aandelenmarkten

Na de post-Trump rally van eind 2016 startten de aandelenmarkten het jaar afwachtend. Ze hervatten de rally vrij snel, totdat de onzekerheid over de Franse presidentsverkiezingen in maart een rol ging spelen op de financiële markten. De overwinning van Macron in Frankrijk en de sterke positie van CDU en SPD in de Duitse peilingen maakten duidelijk dat de gevreesde populistische opmars voorlopig gestuit was. De aandelenmarkten zetten daarop wereldwijd, maar vooral in Europa, de weg omhoog voort. Meevallende winstcijfers en opwaartse aanpassingen van de winstgroei van bedrijven stuwden de aandelenkoersen op. In euro's gemeten presteerden de aandelenmarkten van de opkomende economieën veruit het beste (+21%), met afstand gevolgd door Europa (+10%) en de Pacific (+9%). Amerikaanse aandelen presteerden het minst (+6%), vooral door de daling van de dollar.

Valuta's

De euro won in 2017 aan waarde ten opzichte van de Amerikaanse dollar. Een oorzaak was dat de economische ontwikkelingen in de eurozone meevielen. Een andere oorzaak was de verwachte afbouw van monetaire stimulering door de ECB die daarmee samenhangt. In de tweede helft van het jaar kreeg de euro nog eens extra vertrouwen door verkiezingsoverwinningen van EU-gezinde partijen. Het Britse pond verloor terrein, vooral na de mislukte verkiezingsgok van premier May. Ook de onduidelijke Brexit-strategie van de Britse regering deed het pond geen goed. De aangekondigde eerste renteverhoging door de Bank of England in november bood onvoldoende tegenwicht. De Japanse yen herstelde aan het begin van het jaar van scherpe koersdalingen eind 2016 ten opzichte van de Amerikaanse dollar, maar verloor duidelijk aan waarde versus de euro.

Valutaverloop ultimo 2016 tot en met ultimo 2017

Vooruitzichten

De groei van de wereldeconomie houdt naar verwachting in 2018 aan, zeker nu ook de Amerikaanse economie weer aan vaart wint. De Europese economie heeft veel interne dynamiek gekregen. Daardoor is zij minder gevoelig voor verstoringen van buitenaf. In de VS is de groei, zoals gezegd, weer wat aangetrokken, De doorgevoerde belastingverlagingen kunnen nog een kleine extra impuls geven. Tegelijkertijd verhoogt dit wel de kans op verdere renteverhogingen, terwijl het Amerikaanse bedrijfsleven wellicht gevoeliger dan normaal is voor rentestijgingen. De groei van de Chinese economie blijft naar verwachting gestaag vertragen. De Chinese overheid heeft aangekondigd meer oog te hebben voor de kwaliteit van de groei dan voor de kwantiteit. Zij heeft de rente inmiddels voorzichtig verhoogd en perkt tevens de kredietgroei in. Deze maatregelen verhogen op korte termijn de kans op een groeivertraging. Ze verkleinen echter het risico van een harde landing van de Chinese economie. Voor andere opkomende landen is het beeld overwegend positief. In veel opkomende landen is er bovendien ruimte voor verdere renteverlagingen die de groei kunnen ondersteunen. Ook de Japanse economie is robuust. De ontwikkeling van de investeringen geeft voldoende vertrouwen dat de economische groei in Japan de komende kwartalen aanhoudt.

1.12 Verantwoord vermogensbeheer

Ontwikkelingen binnen verantwoord vermogensbeheer

In 2017 maakte ACTIAM verdere stappen op het gebied van verantwoord beleggen. Begin 2017 wisselde ACTIAM van data-leverancier Sustainalytics naar MSCI. De overstap is inmiddels volledig afgerond. ACTIAM gebruikt de data van MSCI onder andere voor ESG-scores en screening van portefeuilles op de Fundamentele Beleggingsbeginselen. Daarnaast stelde de overstap ACTIAM in staat om de watervoetafdruk van beleggingen te meten. Dit leidde tot de publicatie van de watervoetafdruk van beleggingsfondsen in het halfjaarverslag van 2017. ACTIAM stelde ook een langetermijndoel vast: een waterneutrale beleggingsportefeuille in 2030. Bovendien breidde ACTIAM haar capaciteit op het gebied van engagements uit door samen te werken met het Britse GES.

In 2017 werkte ACTIAM samen met de Universiteit van Utrecht. Studenten van de universiteit kunnen bij ACTIAM stage lopen of hun scriptie schrijven. Daarnaast voert de universiteit onderzoeken uit die ACTIAM's aanpak op het gebied van verantwoord beleggen kunnen verbeteren. ACTIAM publiceerde gedurende de verslagperiode een onderzoek naar de integratie van materiële ESG-onderwerpen in beleggingsbeslissingen, en de effecten daarvan op het rendement. Uit dit onderzoek bleek dat bedrijven die goed presteren op materiële ESG-onderwerpen beter renderen dan bedrijven die zich richten op niet-materiële onderwerpen, en dan bedrijven die slecht presteren op materiële ESG-onderwerpen.

Met andere Nederlandse financiële instellingen werkte ACTIAM samen in het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF). Deze collaboration van twaalf Nederlandse financiële instellingen is overeengekomen samen te werken aan de ontwikkeling van open source-methodologieën om de CO₂-voetafdruk van hun investeringen en leningen te meten. In december 2017 publiceerde dit platform een verslag over methodologieën voor het meten van de CO₂-voetafdruk van beleggingen. De CO₂-voetafdruk is onder andere belangrijk om te kunnen voldoen aan de aanbevelingen die de Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) van de Financial Stability Board in 2017 deed. Deze taskforce werd in 2015 opgericht door de Financial Stability Board en Michael Bloomberg als voorzitter, met als doel het opstellen van vrijwillige richtlijnen voor

rapportage over klimaatrisico's en -kansen. De aanbevelingen van TCFD moeten helpen bij het inzichtelijk maken van klimaatgerelateerde financiële risico's. ACTIAM neemt deze aanbevelingen ook mee in dit jaarverslag.

In het kader van verantwoord vermogensbeheer, werd het beleggingsbeleid van ACTIAM verder aangescherpt in 2017. Zo werd halverwege 2017 bekend gemaakt dat ACTIAM bedrijven die meer dan 15% van hun omzet uit kolenmijnbouw vergaren en bedrijven die meer dan 10% van hun omzet uit tabaksproductie, pornografie en gokken halen, uitgesloten van het beleggingsuniversum. Deze keuze draagt bij aan het in lijn brengen van de beleggingsportefeuilles met de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, een belangrijk streven voor ACTIAM.

Tot slot publiceerde ACTIAM de strategie voor het focusthema land en voor het bijbehorende actief aandeelhouderschap. Ontbossing is een van de grootste uitdagingen binnen het thema land. ACTIAM werkt samen met niet-gouvernementele organisaties (ngo's), kennisinstituten en andere beleggers om ontbossing tegen te gaan. Dit leidde voor ACTIAM in juni 2017 tot het behalen van de hoogste score in de onderzoeken naar palmolie door de Eerlijke Verzekeringswijzer.

Ontwikkelingen beleggingsuniversum

Het beleggingsuniversum bestaat uit bedrijven, landen en instellingen die voldoen aan de Fundamentele Beleggingsbeginselen van ACTIAM. Deze Fundamentele Beleggingsbeginselen zijn gebaseerd op internationale verdragen, conventies en 'best practices', zoals de UN Global Compact en hebben betrekking op een verscheidenheid aan belangrijke maatschappelijke thema's: mensenrechten, fundamentele arbeidsrechten, corruptie, het milieu, wapens, klant- en productintegriteit en dierenwelzijn. Aan de hand van deze beleggingsbeginselen en extra sectorspecifieke criteria onderzoekt het ESG-team (Environmental, Social, Governance) of een bedrijf wel of niet voldoet aan die criteria. Voldoet een bedrijf niet, dan gaat ACTIAM bij voorkeur de dialoog (engagement) aan. Door als aandeelhouder of leningverstrekker invloed uit te oefenen, worden bedrijven gestimuleerd om hun beleid aan te passen en gedragsverandering te laten zien. Wanneer dit niet het gewenste resultaat oplevert, kan het bedrijf worden uitgesloten. Het ACTIAM Selectiecomité besluit of een bedrijf of land (staatsobligaties) uitgesloten of toegelaten wordt. Het ESG-team adviseert dit comité. In het geval van staatsobligaties worden deze uitgesloten van beleggingen als de landen niet voldoen aan de Fundamentele Beleggingsbeginselen (FIP) van ACTIAM voor staatsobligaties. In de verslagperiode werden twee bedrijven toegelaten tot het beleggingsuniversum en werden 72 bedrijven uitgesloten van beleggingen. Verder zijn er drie staatsobligaties nieuw toegelaten tot het universum en drie andere zijn uitgesloten.

Nieuwe beleidsstukken

In de verslagperiode is het beleid op een vijftal terreinen nader vormgegeven:

- **Tabak, gokken en adult entertainment:** Het ACTIAM Selectiecomité besloot om drie nieuwe categorieën toe te voegen aan het Fundamentele Beleggingsbeginsel omtrent klant- en productintegriteit: tabaksproductie, gokken en adult entertainment. Voortkomend uit de proactieve bijdrage die ACTIAM wil leveren aan een positief toekomstbeeld en de wens om de verantwoorde boodschap nog sterker te kunnen overbrengen, is ervoor gekozen om bedrijven die meer dan 10% van hun omzet uit deze activiteiten halen uit te sluiten. Deze beslissing leidde tot 37 nieuwe uitsluitingen.
- **Kolenmijnbouw:** Eveneens in april 2017 besloot het Selectiecomité om bedrijven die meer dan 15% van hun omzet uit de mijnbouw van thermische kolen genereren, uit te sluiten van beleggingen. Hiermee geeft ACTIAM verdere invulling aan de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs. Door in gesprek te gaan met de resterende kolenmijnbouwbedrijven (engagement) hoopt ACTIAM deze bedrijven te overtuigen om meer bij te dragen aan de energietransitie.
- **Entiteiten gelieerd aan uitgesloten bedrijven of landen:** ACTIAM stelde een nieuw beleid op voor de omgang met bedrijven of andere entiteiten die gelieerd zijn aan een door ACTIAM uitgesloten entiteit. Op basis van het beleidsstuk bepaalt ACTIAM of ook moeder- of dochterbedrijven van uitgesloten bedrijven dienen te worden uitgesloten. Het gewijzigde besluit leidde tot de toelating van twee bedrijven tot ACTIAM's beleggingsuniversum, omdat zij onder de vastgestelde grens van eigenaarschap vielen. Andere al uitgesloten moeder- en dochterbedrijven bleven op de uitsluitingslijst staan.
- **Stembeleid:** ACTIAM herzielt elk jaar haar stembeleid en doet aanpassingen aan de hand van nieuwe internationale en markt specifieke ontwikkelingen op het gebied van verantwoord aandeelhouderschap. In december 2017 is een aantal aanpassingen gedaan. Het stembeleid is in lijn gebracht met nieuwe beleidsstukken en ontwikkelingen binnen onze themabebanding. Daarnaast zijn de stemcriteria die gehanteerd worden bij het stemmen op de bedrijven uit het ACTIAM Responsible Index Fund Equity Emerging Markets voor opkomende markten dit jaar verder verfijnd op basis van opgedane ervaringen bij implementatie van vorig jaar ingevoerde beleid.
- **Europese sancties:** ACTIAM heeft besloten om bedrijven die op Europese sanctielijsten staan uit te sluiten van beleggingen. Wettelijk gezien mag ACTIAM geen nieuwe investeringen in dergelijke bedrijven doen, maar als gevolg van het nieuwe beleid zijn ook bestaande posities verkocht. Deze bedrijven zijn op de uitsluitingslijst van ACTIAM geplaatst.
- **Dierenwelzijn.** Het ACTIAM Selectiecomité besloot in september 2017 om een nieuw Fundamentele Beleggingsbeginsel toe te voegen aan de bestaande FIP: dierenwelzijn. In dit nieuwe hoofdstuk worden de activiteiten en gedragingen gedefinieerd die ACTIAM in strijd acht met haar beginselen. Daarnaast worden de verdragen genoemd waar ACTIAM in haar beleggingen rekening mee houdt.

Toelatingen bedrijven

Hanwha Chemical Corporation en Hanwha Life Insurance werden toegelaten tot het universum. De organisaties werden in mei 2016 uitgesloten omdat hun moederbedrijf Hanwha Corporation clustermuniteit produceert. ACTIAM stelde in het eerste halfjaar een nieuw beleid op voor de omgang met bedrijven of andere entiteiten die gelieerd zijn aan een door ACTIAM uitgesloten entiteit. Beide bedrijven vallen onder de grens van eigenaarschap die ACTIAM gedefinieerd heeft en werden daarom weer toegelaten tot het universum.

Toelating staatsobligaties

Jaarlijks onderzoekt ACTIAM het universum voor staatsobligaties op basis van de Fundamentele Beleggingen voor staatsobligaties. Dit onderzoek leidde tot de toelating van drie landen:

- India: Het Indiase gebied Kashmir was gedefinieerd als “niet vrij” door de onrust in de regio. Freedom House heeft dit label opgeheven voor de regio, waardoor India weer opgenomen is in het universum.
- Jordanië: Ook Jordanië was bestempeld als “niet vrij” door Freedom House. Deze beoordeling is veranderd naar “deels vrij” door kieswetswijzigingen die hebben geleid tot eerlijkere parlementaire verkiezingen. Jordaanse staatsobligaties werden daarom toegelaten tot het beleggingsuniversum.
- Guyana: Guyana scoort beter op corruptie volgens de Transparency International Corruptions Perceptions Index, waardoor Guyanese staatsobligaties weer belegbaar zijn.

De volledige lijst met uitsluitingen van staatsobligaties per 31 december 2017 is weergegeven in bijlage 4.

Uitsluitingen bedrijven

ACTIAM sloot in 2017 72 ondernemingen uit van beleggingen. 60 uitsluitingen hiervan waren het gevolg van de implementatie van nieuw beleid en 12 bedrijven werden uitgesloten op basis van overtreding van bestaand beleid:

- Het nieuwe beleid voor entiteiten gelieerd aan uitgesloten bedrijven leidde tot acht nieuwe uitsluitingen.
- Het nieuwe beleid voor kolenmijnbouw leidde tot 11 nieuwe uitsluitingen.
- Het nieuwe beleid voor Europese sancties leidde tot vier nieuwe uitsluitingen.
- Het nieuwe beleid voor tabak, gokken en adult entertainment leidde tot respectievelijk 14, 23 en 0 nieuwe uitsluitingen.
- Op basis van bestaand beleid werden nog 12 bedrijven uitgesloten. AviChina Industry & Technology Company Ltd werd uitgesloten vanwege het bezitten van gevechtsvliegtuigen in Sudan. Volkswagen en vijf dochter- en moederbedrijven werden uitgesloten in verband met de emissiefraude en onwil tot aanpassingen in bedrijfscultuur en governance bij Volkswagen. Huntington Ingalls Industry werd uitgesloten in verband met kernwapenproductie en -opslag. Jiangxi Copper Co werd uitgesloten vanwege ernstige milieuvuiling in China. Bharat Heavy Electricals werd uitgesloten vanwege betrokkenheid bij de productie van kernwapens. De bedrijven POSCO en POSCO Daewoo werden uitgesloten vanwege het schenden van fundamentele arbeidsrechten.

De volledige lijst met uitsluitingen van ondernemingen per 31 december 2017 is weergegeven in bijlage 3.

Percentage van uitgesloten ondernemingen

Op basis van de Fundamentele Beleggingsbeginselen worden ondernemingen uitgesloten van belegging of toegelaten. In onderstaande tabel is aangegeven welk percentage van betreffende benchmark is uitgesloten.

Benchmark	Percentage uitsluitingen ultimo 2017	Percentage uitsluitingen ultimo 2016
MSCI Europe	5,91%	2,88%
MSCI North America	4,71%	2,90%
MSCI Pacific	2,95%	0,70%
MSCI Emerging Markets	7,98%	n.v.t. ¹

¹ MSCI Emerging Markets wordt vanaf 14-10-2016 meegenomen in het beleggingsuniversum van ACTIAM, omdat er sprake is van een verlengd boekjaar van ARIFE Emerging Markets, het fonds wat deze benchmark tracht te repliceren, zijn er geen vergelijkende cijfers beschikbaar over 2016.

Engagement

Het beleid van ACTIAM richt zich op gedragsverandering. Een van de manieren om gedragsverandering te bewerkstelligen is het voeren van een dialoog, ook wel engagement genoemd. ACTIAM gaat de dialoog aan met bedrijven die onvoldoende verantwoord ondernemen, of om de prestaties van bedrijven op een bepaald gebied te verbeteren. In het geval van controverses wordt samen met het bedrijf gekeken hoe deze controverses konden ontstaan en hoe deze in de toekomst kunnen worden voorkomen. Het doel hierbij is het (op korte termijn) verbeteren van beleid en gedrag, zodat de prestaties van het bedrijf voldoen aan de Fundamentele Beleggingsbeginselen. Dit noemt ACTIAM responsief engagement. Een andere

vorm van engagement is het proactief benaderen van bedrijven om de dialoog aan te gaan over mogelijke verbeteringen op bepaalde gebieden. Hierbij richten we ons op de drie focusthema's klimaat, water en land.

Klimaat

Op het gebied van klimaat richtte ACTIAM zich in 2017 met name op responsieve engagements. 47 bedrijven overtreden ACTIAM's energietransitiebeleid. ACTIAM nodigde deze bedrijven uit voor een dialoog, die zich met name richt op de strategie en de wil om te voldoen aan een '2 graden scenario'. Dat houdt in dat bedrijven hun strategie en activiteiten in lijn brengen met een scenario waarin de gemiddelde temperatuur op aarde maximaal twee graden stijgt, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord van Parijs. Bedrijven die onvoldoende willen laten zien om het gesprek aan te gaan en hun strategie aan te passen, worden mogelijk uitgesloten van beleggingen. Met bedrijven waarbij ACTIAM genoeg potentieel ziet, zal de dialoog voortgezet worden om daadwerkelijk gedragsverandering te bewerkstelligen.

Land

Binnen het thema land is in 2017 meer aandacht naar vleesproducenten, -handelaars en -verkopers gegaan. Een belangrijk onderwerp in de vleessector is antibioticagebruik. Overmatig en onnodig gebruik van antibiotica is een reëel gezondheidsrisico. Daarom ondersteunt ACTIAM het FAIRR-netwerk in haar dialogen met 20 bedrijven in de restaurant- en fastfoodsector over antibioticagebruik. Het netwerk FAIRR (Farm Animal Investment Risk and Return) is een initiatief van investeerders om de bio-industrie op de ESG-agenda te zetten met als doel ervoor zorgen dat beleggers de risico's en kansen begrijpen van deze groeiende methode van veeteelt en om beleggers te ondersteunen om deze kwesties te beoordelen als onderdeel van hun beleggingsprocessen. Ook heeft ACTIAM dit jaar zitting genomen in de adviescommissie van het 'Investor Initiative for Sustainable Forests' dat gecoördineerd wordt door CERES en de Principles for Responsible Investment ('PRI'). CERES is een organisatie zonder winstoogmerk die samenwerkt met de meest invloedrijke investeerders en bedrijven om leiderschap op te bouwen en oplossingen te stimuleren in de hele economie. De PRI is een in 2006 opgericht netwerk voor en door institutionele beleggers. Ten grondslag van het netwerk liggen zes principes voor verantwoord beleggen. ACTIAM is sinds de oprichting lid van de PRI. ACTIAM breidt hiermee het aantal engagements ten aanzien van ontbossing verder uit.

Tenslotte ondersteunde ACTIAM in 2017 een door het FAIRR-netwerk opgezette en gecoördineerde engagement met 17 supermarktketens en andere voedingsdistributeurs. Binnen dat engagement wordt aan geselecteerde bedrijven gevraagd strategisch na te denken over het vergroten van eiwitbronnen zonder dierlijke oorsprong binnen hun productassortiment. Bedrijven worden aangemoedigd om in te springen op de kansen die voortvloeien uit veranderende wereldwijde consumentenvoorkeuren en de groeiende vraag naar eiwitten op plantaardige basis.

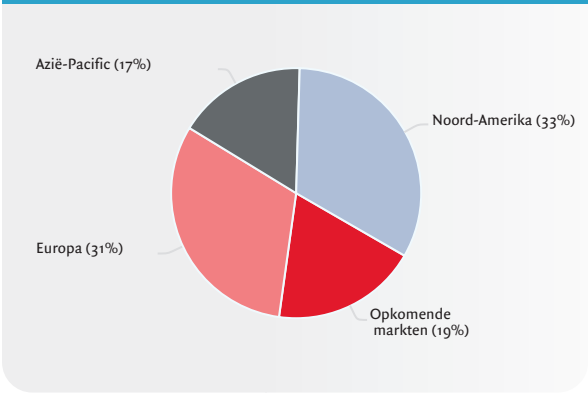
Water

ACTIAM wil de watervoetafdruk van haar beleggingen verlagen door bedrijven in de portefeuille aan te zetten tot verantwoord watergebruik. Om verdere invulling te geven aan deze ambitie zijn de *active ownership*-activiteiten rondom het thema water in 2017 flink geïntensiveerd. In de eerste helft van 2017 is ACTIAM een samenwerking aangegaan met het Scandinavische GES. GES staat voor Global Engagement Services en dit is tevens de kernactiviteit van het bedrijf, naast diensten als stemmen en portfolio analyse. Samen met deze partij spreekt ACTIAM 24 bedrijven aan in de voedsel- en drankensector, de mijnbouwsector en de kledingindustrie op hun verantwoordelijkheid om verantwoord om te gaan met water. De selectie van deze 24 bedrijven uit een groep van meer dan 299 bedrijven is het resultaat van een uitvoerig onderzoek. In de tweede helft van 2017 startte ACTIAM samen met Achmea Investment Management een engagement traject dat zich specifiek richt op nutsbedrijven. Het doel is om de geselecteerde bedrijven aan te moedigen om transparant te zijn over waterrisico's, water gerelateerd risicomangement te verbeteren en de watervoetafdruk te verlagen. ACTIAM nam daarnaast, net als vorig jaar, actief deel aan een engagement met andere beleggers, gericht op waterrisico in de landbouwketen. Dit engagement wordt gecoördineerd door de Principles voor Responsible Investment (PRI).

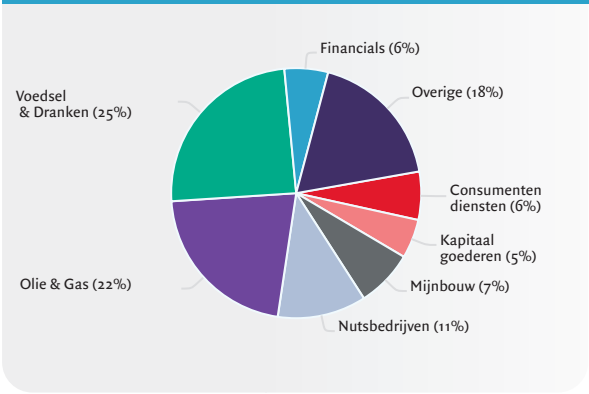
ACTIAM kijkt naar het verloop van de dialoog en beoordeelt het succes van de inspanningen op twee aspecten, namelijk 'kwaliteit' en 'voortgang'. Onder 'kwaliteit' valt de relatie met het bedrijf: stelt het zich voldoende open op en is het bereid om in gesprek te gaan met de aandeelhouders? Het onderdeel 'voortgang' gaat over de werkelijke stappen die door het bedrijf zijn gezet tussen het bespreekbaar maken van onze zorgen en het maken van concrete verbeteringen in beleid en gedrag.

De volgende grafieken geven inzicht in de engagements verdeeld naar regio, sector, soort, kwaliteit, thema, FIP beginsel en mijlpaal. Daarnaast is er een overzicht van gesteunde aandeelhoudersvoorstellen verdeeld naar onderwerp per regio.

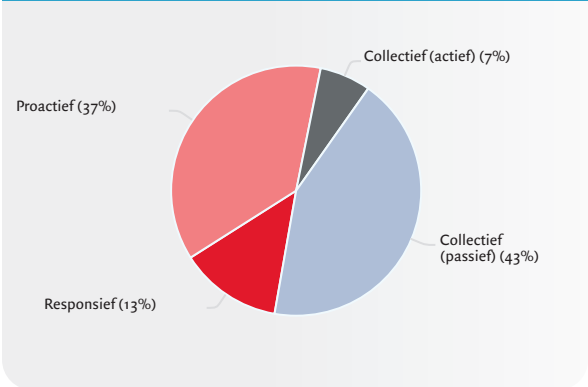
VERDELING ENGAGEMENTS NAAR REGIO

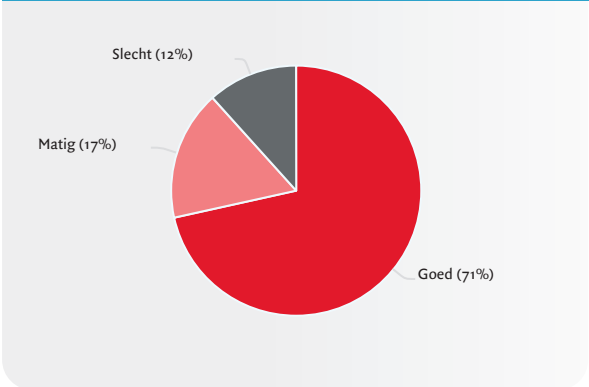
VERDELING ENGAGEMENTS NAAR SECTOR

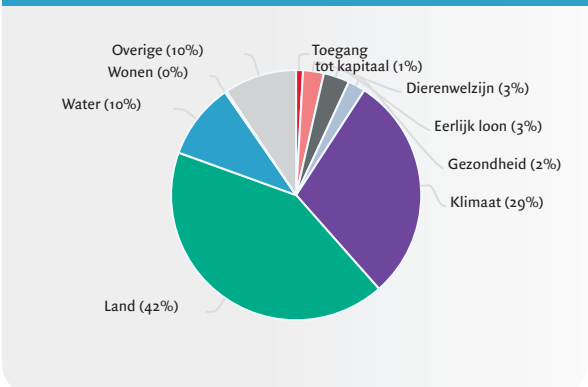
VERDELING ENGAGEMENTS NAAR SOORT

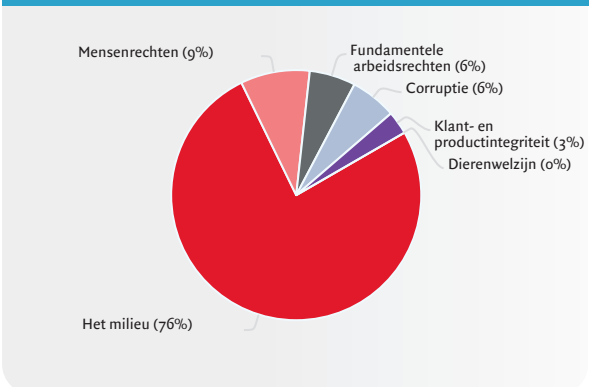
VERDELING ENGAGEMENTS NAAR KWALITEIT

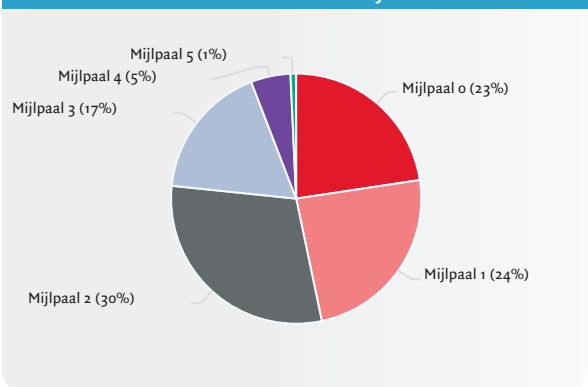
VERDELING ENGAGEMENTS NAAR THEMA

VERDELING ENGAGEMENTS NAAR FIP BEGINSEL

VERDELING ENGAGEMENTS NAAR MIJLPAAL

Mijlpaal	Uitleg
0	Eerste correspondentie verstuurd
1	Eerste correspondentie verzonden en ontvangst bevestigd door het bedrijf
2	Doelstellingen van het engagement zijn in meer detail besproken met het bedrijf
3	Bedrijf reageert met relevante informatie of belooft het probleem intern aan te kaarten
4	Bedrijf ontwikkelt en publiceert (aan ACTIAM of publiek) een geloofwaardige strategie of formuleert heldere doelstellingen om het probleem aan te pakken
5	Bedrijf toont aan dat de strategie wordt geïmplementeerd of dat de doelstellingen zijn behaald

Meetbare impact

Met name binnen de drie focusthema's klimaat, water en land, werkt ACTIAM hard aan het meetbaar maken van de impact van de beleggingsbeslissingen. Op het gebied van klimaat is de methodologie hiervoor het meest ontwikkeld. ACTIAM meet de CO₂-voetafdruk van beleggingsportefeuilles en werkt actief aan het naar beneden brengen van deze voetafdruk, als onderdeel van ACTIAM's klimaatstrategie. Hierbij is de eerste doelstelling de CO₂-voetafdruk van alle beleggingen van ACTIAM ten opzichte van 2010 met 25% te verminderen in 2025. Onderstaande tabel geeft de CO₂-uitstoot weer van de beleggingen per 31-12-2017. ACTIAM heeft zich aangesloten bij het Science Based Targets-initiatief om dit target verder te laten onderzoeken en te baseren op wetenschappelijk onderzoek. Het Science based targets-initiatief is een samenwerking van verschillende ngo's. De ngo's willen ervoor zorgen dat bedrijven concrete en meetbare doelen aannemen voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen.

Fonds	Fondsvermogen (in duizenden euro's)	CO ₂ -uitstoot fonds (in ton CO ₂ -equivalent)	CO ₂ -uitstoot benchmark (in ton CO ₂ -equivalent)
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	116.119	18.988	19.083
Zwitserleven Medium Duration Fonds	980.825	3.023	- ¹
Zwitserleven Long Duration Fonds	904.784	2.887	- ¹
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	390.784	1.394	- ¹

¹ Zwitserleven Duration Fondsen hebben geen benchmark.

Methodiek voor het meten van de CO₂-voetafdruk van beleggingen

De methodiek voor het meten van de CO₂-voetafdruk van beleggingen kent aannames en beperkingen. ACTIAM verkrijgt de informatie over CO₂-uitstoot van een externe dataleverancier (MSCI). De data van deze leverancier is voor ACTIAM vrij beschikbaar. Deze data wijkt af van andere dataleveranciers zoals South Pole en Trucost. ACTIAM heeft geen invloed op de bepaling van de CO₂-waardes, maar doet nader onderzoek als waardes afwijken van wat in de lijn der verwachting ligt (bijvoorbeeld extreem lage of extreem hoge waardes ten opzichte van andere bedrijven in de sector).

Om te bepalen welk percentage van de CO₂-uitstoot van een bedrijf aan ACTIAM toe te kennen valt, gebruikt ACTIAM het eigenaarsprincipe. Er wordt berekend welk percentage van de waarde van een bedrijf wordt 'vertegenwoordigd' door de belegging van het betreffende fonds. Vervolgens wordt dat percentage gebruikt voor de CO₂-uitstoot. Als ACTIAM's belegging in een bedrijf 10% van de waarde van het bedrijf is, neemt ACTIAM 10% van de CO₂-uitstoot van het bedrijf als CO₂-voetafdruk van de belegging. Om de waarde van een bedrijf te bepalen gebruikt ACTIAM de *enterprise value*: huidige marktkapitalisatie + kortetermijnleningen + langetermijnleningen + klantendeposito's (en in het geval van banken ook de post-deposito's). Deze methode is in lijn met wat het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF) op dit moment als standaard heeft ontwikkeld.¹

1.13 Beloningsbeleid

In deze paragraaf is een beknopte beschrijving van het beloningsbeleid van ACTIAM opgenomen. Daarnaast wordt toegelicht hoe dit beleid in de praktijk wordt toegepast.

ACTIAM voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid, in lijn met de door ACTIAM gehanteerde strategie, risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Daarbij wordt rekening gehouden met de wet- en regelgeving die van toepassing is, en met maatschappelijke ontwikkelingen. Uitgangspunt bij het geformuleerde beloningsbeleid is dat het niet aanmoedigt tot het nemen van meer risico's dan verantwoord is in het kader van het optimaal behartigen van belangen van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen.

De kaders voor het beloningsbeleid zijn vastgelegd door VIVAT. Dit beleid is van toepassing op alle bedrijfsonderdelen en medewerkers van VIVAT. Het beloningsbeleid is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke vereisten. Het beloningsbeleid is niet gewijzigd in 2017.

¹ Het PCAF eindrapport is in december 2017 gepubliceerd

De Raad van Commissarissen van VIVAT is verantwoordelijk voor het goedkeuren van het beloningsbeleid voor senior management van VIVAT en, in beginsel, het beloningsbeleid voor overige medewerkers (waaronder ACTIAM medewerkers). Het Remuneration and Nomination Committee (ReNomCo) van de Raad van Commissarissen van VIVAT maakt de voorstellen met betrekking tot beloningsbeleid voor de Raad van Commissarissen. De ReNomCo laat zich indien nodig adviseren door onafhankelijke adviseurs. Daarnaast zijn verschillende (controlerende) afdelingen van VIVAT betrokken in het proces. Het op niveau van VIVAT vastgestelde beloningsbeleid vormt het uitgangspunt voor het beloningsbeleid van ACTIAM, waarbij rekening wordt gehouden met de op ACTIAM van toepassing zijnde wet- en regelgeving in haar hoedanigheid als beheerder van beleggingsinstellingen onder de AIFM richtlijn.

Apart hiervan participeert ACTIAM periodiek in het marktonderzoek van Hay Group. In dit onderzoek wordt het beloningsbeleid van vergelijkbare fonds- en vermogensbeheerorganisaties in kaart gebracht. ACTIAM gebruikt de uitkomsten van het onderzoek om een beeld te verkrijgen van de marktconformiteit van het gehanteerde beloningsbeleid en om het beloningsbeleid te toetsen op best practices uit de markt.

Identified staff

ACTIAM onderscheidt Identified Staff (medewerkers die het risicoprofiel van ACTIAM, of de fondsen waarvan ACTIAM de beheerder is, materieel beïnvloeden) op basis van wet- en regelgeving zoals wordt beschreven in de 'open boek criteria' van De Nederlandsche Bank (DNB) en in de ESMA guidelines. Er bestaan aparte regels voor het formuleren van prestatiedoelstellingen en de variabele remuneratie voor medewerkers die aangemerkt worden als Identified Staff.

De sollicitant voor een positie die kwalificeert als Identified Staff wordt, als onderdeel van het selectieproces, voorgelegd bij het Remuneratie Comité. Het Remuneratie Comité beoordeelt de arbeidsvoorwaarden en de bijbehorende remuneratie van de kandidaat.

De lijst met Identified Staff wordt centraal geregistreerd en up-to-date gehouden. De lijst wordt minimaal een keer per jaar voorgelegd aan de Raad van Commissarissen ter goedkeuring. Hiernaast worden de criteria waarmee wordt bepaald of een medewerker kwalificeert als Identified Staff op jaarbasis heroverwogen.

Prestatiedoelstellingen

Ieder jaar start de prestatiecyclus met het stellen van prestatiedoelen welke in lijn staan met de doelstellingen, missie en visie van ACTIAM. Voor de medewerkers waren in 2017 twee algemene doelstellingen van toepassing, te weten een niet-financiële doelstelling, de score op klantentevredenheid (Net Promoter Score (NPS)) en een financiële doelstelling op bedrijfsonderdeel niveau. De financiële-doelstellingen zijn afhankelijk van de functie van de medewerker en kunnen gerelateerd zijn aan commercieel succes of kostenefficiëntie. De doelstellingen worden verder gespecificeerd door middel van Key Performance Indicators (KPIs). Maximaal 50% van de KPIs mogen gerelateerd zijn aan financiële-doelstellingen. Voor medewerkers in Control functies gelden geen financiële doelstellingen.

Alle KPIs werden in het eerste kwartaal van 2017 vastgesteld. Naast prestatiedoelstellingen worden per medewerker ook persoonlijke ontwikkelingsdoelstellingen bepaald. Deze ontwikkelingsdoelstellingen worden door de medewerker gekozen aan de hand van de algemene waarden van ACTIAM.

Van hoger belang dan de prestatiedoelstellingen en de persoonlijke ontwikkelingsdoelstellingen is dat alle medewerkers handelen conform de gedragscode, de afgelegde eed en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Er wordt verwacht van medewerkers dat zij in lijn van de regels handelen en zich eraan gedragen. ACTIAM voert als beleid dat alle medewerkers een basis registratie Integriteit bij DSI hebben. Voor specifieke functies wordt verwacht dat zij de aanvullende DSI registratie hebben.

Voor de medewerkers die kwalificeren als Identified Staff gelden aparte regels voor het stellen van prestatiedoelstellingen, het beoordelen in hoeverre de doelstellingen zijn behaald en de hieraan gerelateerde variabele beloning. Prestatiedoelstellingen worden in dit geval specifiek onderverdeeld in financiële en niet-financiële doelstellingen, en in collectieve en individuele doelstellingen.

Medewerkers in een controle of monitorende functie worden beloond op basis van het behalen van de doelstellingen die specifiek gerelateerd worden aan hun rol. Dit staat los van het bedrijfsonderdeel en de behaalde resultaten van het bedrijfsonderdeel waarover deze medewerkers toezicht houden.

Beloningselementen

De beloning van de medewerkers van ACTIAM bestaat uit de volgende elementen: het vaste jaarinkomen, variabele beloning, een pensioenregeling en andere secundaire arbeidsvoorwaarden. Iedere medewerker kan een variabele beloning ontvangen. ACTIAM kent drie verschillende regelingen voor variabele beloning: een prestatie gerelateerde variabele beloning in lijn met

VIVAT standaarden en een specifiek aan ACTIAM verbonden prestatiebeloning waar onderscheid wordt gemaakt tussen Identified Staff en niet-Identified Staff.

Variabele beloning

Voor de variabele beloning geldt dat voor de prestatieperiode heldere en meetbare kritische prestatie-indicatoren (KPI's) worden opgesteld. Het behalen van deze KPI's is een voorwaarde voor toekenning van variabele beloning. De KPI's hebben betrekking op financiële en niet-financiële doelstellingen. De belangrijkste KPI's hebben betrekking op klanttevredenheid, de kwaliteit van operationele processen, risicomanagement, beleggingsperformance, ESG doelstellingen en commerciële en financiële resultaten van ACTIAM. Voor medewerkers met controlefuncties geldt dat de beloning onafhankelijk is van het rendement van klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen. Bij de vaststelling van de KPI's voor de variabele beloning worden, indien relevant en mogelijk, de volgende stakeholders van ACTIAM in aanmerking genomen:

- klanten en/ of beleggers in door ACTIAM beheerde fondsen;
- medewerkers;
- VIVAT en haar aandeelhouder(s);
- de maatschappij.

Variabele beloning wordt, indien van toepassing, in twee gedeeltes toegekend: een direct/ onvoorwaardelijk deel (60%) en een uitgesteld/ conditionele deel (40%). Verder wordt 50% van de variabele beloning voor Identified Staff in contanten en 50% in (equivalenten van) aandelen in ACTIAM Duurzaam Mixfonds Neutraal (voor 20 november 2017: SNS Optimaal Oranje) uitgekeerd. Het uitgestelde deel wordt gedurende een periode van drie jaar uitbetaald. Voor de portefeuillemanagers wordt een driejarige rendementsdoelstelling gesteld, hier moet aan worden voldaan om recht te hebben op het volledige deel van de uitgestelde variabele beloning. Het uitgestelde deel van de variabele beloning kan dan ook neerwaarts worden aangepast op basis van een achteraf uitgevoerde risicoassessment. Een neerwaartse bijstelling kan van toepassing zijn indien een medewerker niet voldoet aan relevante standaarden in relatie tot vakbekwaamheid en geschikt gedrag, of indien een medewerker ervoor verantwoordelijk is dat er een materiele verslechtering plaatsvindt in de financiële positie van VIVAT NV (Dutch Financial Undertakings (Remuneration Policy) Act (Wft), Section 1:127, Subsection 2).

De variabele beloning wordt uitgekeerd op basis van vaststelling van de gerealiseerde KPI's. Daarbij worden de resultaten en de onderbouwing centraal vastgelegd. Als de variabele beloning is uitgekeerd op basis van onjuiste informatie over het bereiken van de doelen die aan de variabele beloning ten grondslag liggen, of over de omstandigheden waarvan de variabele beloning afhankelijk was gesteld, dan kan de variabele beloning geheel of deels worden teruggevorderd, ook nadat deze is toegekend en uitgekeerd. Het terugvorderen van variabele beloning wordt de Claw Back genoemd.

Beloning in de verslagperiode

In 2017 kende ACTIAM in totaal € 15,3 miljoen toe aan beloning aan haar medewerkers. Hiervan was € 13,9 miljoen vaste beloning en € 1,4 miljoen variabele beloning. De in 2017 toegekende variabele beloning heeft betrekking op verslagjaar 2016 en bevat ook de uitgestelde variabele beloningen uit 2013 en 2014. In de verslagperiode had ACTIAM gemiddeld 115 medewerkers in dienst. Ten opzichte van 2016 is dit aanzienlijk lager, daar ACTIAM haar operationele taken per 1 juli 2017 geoutsourcet heeft naar BNP Paribas Securities Services SCA. In de tabel is de toegekende beloning in het verslagjaar opgenomen.

	Aantal personen in 2017 ¹	Vaste beloning 2017 in euro's ²	Variabele beloning 2017 in euro's
Directie ³	5	1.371.863	0
Identified Staff	34	4.748.605	844.181
Medewerkers in controle functies ³	5	592.867	54.600
Overige medewerkers	119	7.206.803	526.022
Totaal	163	13.920.138	1.424.803

1 Door in- en uitstroom van medewerkers is het aantal begunstigen hoger dan het gemiddelde aantal medewerkers.

2 Inclusief sociale premies, pensioenpremie en overige beloningen, zoals beëindigingsvergoedingen, voordeel privégebruik lease auto en premie AOV & ORV. Tevens inclusief ontslagvergoeding uitbetaald in 2017.

3 Tevens Identified Staff.

In verband met artikel 1:120 lid 2 onder a Wft melden wij het volgende: geen enkele persoon heeft een beloning ontvangen van meer dan €1 miljoen.

Speciale regelingen voor medewerkers

Bij ACTIAM verwijzen speciale regelingen voor medewerkers naar de retentie- en/ of welkomstbonus en materiële afvloeiingsvergoedingen. ACTIAM is terughoudend in het toekennen van speciale regelingen. Zo een toekenning kan alleen indien de regeling past binnen wet- en regelgeving en goedgekeurd is door de Remuneratie Comité van VIVAT NV.

Beloningsbeleid uitbestedingsrelaties

Bij uitbestedingsrelaties op het gebied van vermogensbeheer en risicomanagement vraagt de beheerder jaarlijks informatie uit over het toegepaste beloningsbeleid zoals dat geldt voor zogenaamde 'Identified Staff'. De beheerder heeft in dit kader vastgesteld dat betreffende uitbestedingsrelaties voldoen aan de uitgangspunten die ACTIAM hanteert. Het uitgangspunt hierbij is dat het beloningsbeleid aansluit bij het optimaal behartigen van belangen van fondsparticipanten waarbij gebruik wordt gemaakt van daarbij passende prestatieprikkels (alternatief voor incentives). De aard van deze prestatieprikkels dient aan te sluiten bij de doelstelling van het betreffende beleggingsfonds, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen actief en passief beheerde fondsen. Voor actief beheerde fondsen wordt onder meer beoordeeld in hoeverre de beloningshorizon van de externe vermogensbeheerder goed aansluit bij de performancehorizon van het beleggingsfonds. De daarbij gehanteerde horizon is veelal 3 tot 5 jaar. Tevens wordt bij actief beheerde fondsen, die streven naar outperformance ten opzichte van de benchmark, getoetst dat in het beloningsbeleid koppeling plaatsvindt van de beloning aan risico gewogen maatstaven, zoals de informatie ratio. Daarentegen, is in het geval van passief beheerde beleggingsfondsen een beloning gekoppeld aan outperformance minder wenselijk. Hier wordt getoetst dat prestatieprikkels op passende wijze zijn gekoppeld aan de wijze waarop de performance van het beleggingsfonds de index volgt, met bijvoorbeeld gebruikmaking van 'tracking errors'.

Naast periodieke monitoring van het beloningsbeleid wordt voorafgaand aan initiële selectie bij externe vermogensbeheerders informatie opgevraagd omtrent het beloningsbeleid van zowel 'identified staff' als 'non-identified staff' bij desbetreffende beheerders, bijvoorbeeld om erop toe te zien dat voor risicomanagement en compliance functies in het beloningsbeleid geen performance-gerelateerde prestatieprikkels worden gehanteerd. Met betrekking tot de Questionnaire van de ESMA 34-32-352, Sectie 1, Vraag 6 heeft de beheerder in dat kader aan de op haar van toepassing zijnde inspanningsverplichtingen voldaan. Er is geen complete kwantitatieve onderbouwing beschikbaar van het toegepaste beloningsbeleid van de door de beheerder aangestelde externe vermogensbeheerders, derhalve wordt dit niet gerapporteerd.

1.14 Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds belegt in obligaties genoteerd in euro van ondernemingen en overheden die kredietbeoordelaars Standard & Poor's, Moody's en Fitch een waardering toekennen van gemiddeld minimaal A-. Maximaal 20% van het fonds wordt belegd in staatsobligaties of obligaties die zijn gegarandeerd door een overheid. De gewogen gemiddelde waardering voor alle beleggingen is minimaal BBB+. De gewogen gemiddelde looptijd van de portefeuille mag maximaal 1 jaar afwijken van die van de benchmark. De beleggingen bestaan uit 40 of meer verschillende uitgevende instellingen. Het fonds kan ook beleggen in afgeleide producten, uitsluitend in swaps, rentefutures en renteopties. Aan alle debiteuren en/of vermogenstitels in het beleggingsuniversum wordt een ESG-score toegekend. De ESG-score van de portefeuille is altijd hoger dan de ESG-score van de benchmark. Het beleggingsdoel is om een rendement te behalen dat ten minste gelijk is aan dat van de benchmark, de iBoxx € Corporates Index (TR).

	FONDS-VERMOGEN IN MILJOENEN EURO'S ¹	RENDEMENT OP BASIS VAN INTRINSIEKE WAARDE NA KOSTEN ²	RENDEMENT BENCHMARK	DIVIDEND PER PARTICIPATIE IN EURO ³	INTRINSIEKE WAARDE PER PARTICIPATIE IN EURO ³
2017	116,1	2,26%	2,37%	0,24	12,03
2016	109,3	4,85%	4,72%	0,24	12,01
2015	114,3	-0,33%	-0,66%	0,35	11,68
2014	148,2	8,82%	8,24%	0,41	12,07
2013	135,3	2,24%	2,24%	0,48	11,49

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Rendement

Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds behaalde over 2017 een positief rendement. Het fondsrendement kwam tot stand door een combinatie van krappere creditspreads en ontvangen rentecoupons. Creditspreads daalden naar historisch lage niveaus als gevolg van de aanhoudende steun vanuit de Europese Centrale Bank (ECB). Achtergestelde leningen behaalden de hoogste rendementen in 2017. Het actief fondsbeleid kostte enkele basispunten aan rendement. De overweging in staatspapier en leningen van semi-overheid kostten door de neergaande spreadbeweging iets aan rendement. Dit werd versterkt aangezien de opbrengsten van de onderweging in credits belegt werd in semi-overheid leningen.

Portefeuillebeleid

Het fonds begon het jaar met een voorzichtige positionering. In de zomer van 2017 heeft de fondsbeheerder een aantal credits verkocht ten gunste van Nederlandse staatsobligaties. Hierdoor werd de defensieve positionering nog iets sterker aangezet. De fondsbeheerder was van mening dat de waardering van credits relatief hoog was, terwijl risico's als gevolg van overnames, oplopend renteniveau, afnemende impact van de ECB en politieke instabiliteit niet uit beeld waren. Dit rechtvaardigde een voorzichtige creditpositionering. De gepubliceerde notulen van de ECB in oktober hebben echter een nieuw licht geworpen op de te verwachten ontwikkeling van creditspreads. Deze notulen gaven aan dat de ECB een belangrijke ondersteunende factor blijft voor credits, tot waarschijnlijk september 2018. De fondsbeheerder heeft vervolgens in een gematigd tempo nieuwe leningen aan het fonds toegevoegd. Dit is uitgevoerd door deel te nemen aan emissies van bedrijfsobligaties, de creditpositie is hierdoor verder richting neutraal gezet. Verder zijn er gedurende het jaar transacties uitgevoerd die in relatief opzicht waarde aan de portefeuille toevoegden.

ESG Score

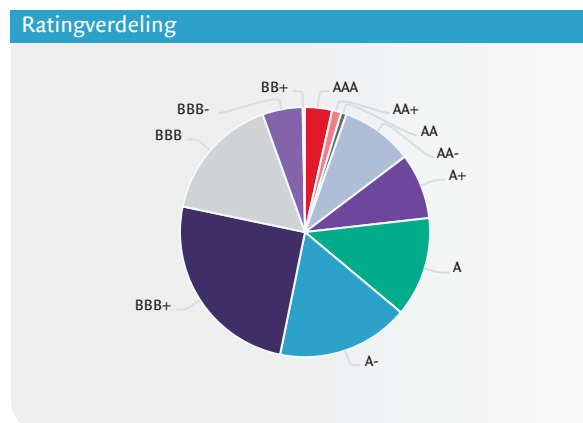
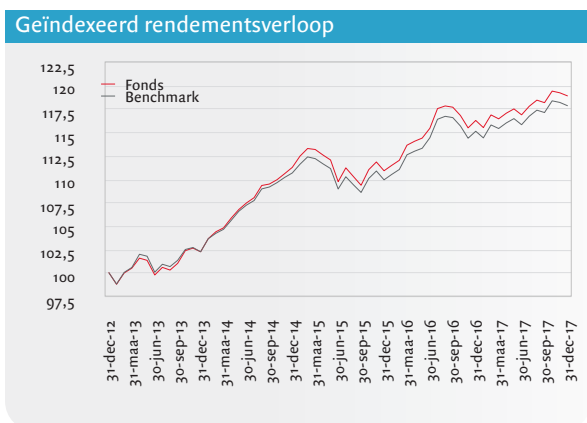
Naast het algemene ESG-beleid dat op de fondsen van toepassing is en staat beschreven in paragraaf 1.12, wordt voor het fonds een ESG-score berekend. De ESG score wordt berekend op basis van scores voor beleid, gedrag, product, sector en een analistenscore toegekend door ACTIAM's ESG-team en dient te allen tijde hoger te zijn dan die van de benchmark. De ESG-score van het fonds bedroeg ultimo verslagperiode 58,48, tegenover 54,48 voor de benchmark.

Risicobeheer

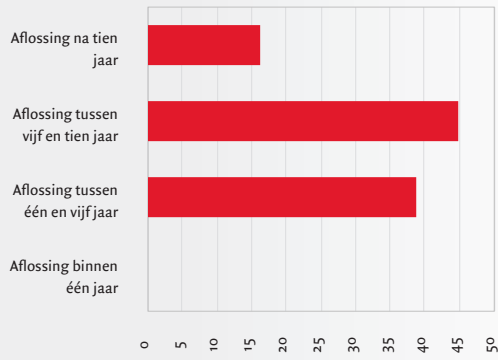
Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden actieve marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2017: 3,0% (ultimo 2016: 2,9%). De VaR ² ultimo 2017 is 6,1%.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2017: 5,19 (ultimo 2016: 5,26). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.	In de verslagperiode werden transacties gedaan om de rentegevoeligheid van het fonds maximaal 1 te laten afwijken van die van de benchmark en de renterisico's ten opzichte van de benchmark beperkt te houden.
Concentratierisico Doordat het fonds belegt in een gespreide portefeuille van credits is het concentratierisico beperkt.	Gemiddeld	Laag	Niet van toepassing	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Actief rendementsrisico Het fonds heeft een actief verantwoord beleggingsbeleid.	Hoog	Hoog	Tracking error ⁴ ultimo 2017: 0,1% (ultimo 2016: 0,3%).	Vanwege onder- en overwegingen en uitsluitingen zal de portefeuille afwijken van de benchmark.
Kredietrisico Het fonds belegt in credits; er is sprake van kredietrisico.	Hoog	Hoog	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het fonds ultimo 2017 is BBB+ ⁵ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. De gemiddelde rating van de beleggingsportefeuille dient minimaal BBB+ te bedragen.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Gemiddeld	Hoog	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

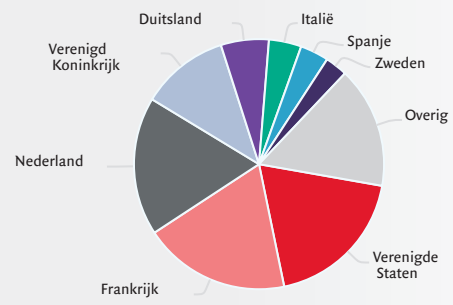
- 1 De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op maandbasis op basis van 3 jaar aan rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. Onder normale marktomstandigheden, bepaalt de VaR techniek de grootst mogelijke verlieswaarde, waarbij de verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 De tracking error (ex-ante) is een risicomaatstaf die aangeeft in welke mate het rendement van de portefeuille afweek van het rendement van de benchmark. De tracking error wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- 5 De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

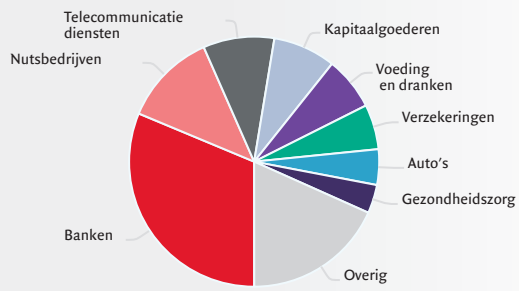
Looptijdverdeling

Landenverdeling

Sectorallocatie

1.15 Zwitserleven Medium Duration Fonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Medium Duration Fonds belegt zijn vermogen in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten.

Asset categorie	Strategisch Gewicht	Bandbreedte
Obligaties	50%	75 - 100%
Rentederivaten, geldmarktinstrumenten en liquide middelen	50%	0 - 25%
Totaal	100%	

Het fonds belegt in leningen van overheden die door kredietbeoordelaar Standard & Poor's, Moody's of Fitch worden gewaardeerd met gemiddeld minimaal AA-. Leningen en geldmarktinstrumenten van lagere en regionale overheden en supranationale organisaties dienen een minimale gemiddelde rating van AAA te hebben. Geldmarktinstrumenten van ondernemingen met een minimale rating van AA- zijn beperkt toegestaan. Actief beleid wordt gevoerd op de keuze van obligaties en de verhouding tussen obligaties en renteswaps. Er wordt geen actief duration beleid gevoerd. Het beleggingsuniversum bestaat uit vermogenstitels uitgegeven in euro's of in voorlopers van deze munteenheid (oude nationale valuta). In dit fonds wordt geen vreemd vermogen aangetrokken. (OTC) Derivatentransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex met de betreffende tegenpartij. Repotransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een overeenkomst voor repo-transacties ('General Master Repurchase Agreement' oftewel 'GMRA'). (OTC) Derivaten-en repo-transacties mogen enkel worden aangegaan met financiële instellingen die beschikken over een minimale gemiddelde rating van A. Het fonds kan voor maximaal 50% van het fondsvermogen repo-transacties aangaan. Het fonds kent geen benchmark.

	FONDS-VERMOGEN IN MILJOENEN EURO'S ¹	RENDEMENT OP BASIS VAN INTRINSIEKE WAARDE NA KOSTEN ²	RENDEMENT BENCHMARK ³	DIVIDEND PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴	INTRINSIEKE WAARDE PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴
2017	980,8	-0,71%	-	-	29,10
2016	930,3	3,89%	-	-	29,30
2015	732,1	0,25%	-	-	28,21
2014	504,6	13,76%	-	-	28,14

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Het fonds kent geen benchmark.

4 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Rendement

Zwitserleven Medium Duration Fonds behaalde over 2017 een negatief rendement. De ontvangen rentecoupons en de lagere landenspreads boden niet op tegen het koersverlies als gevolg van een hoger algemeen renteniveau. Hoe langer de looptijd van een obligatielening hoe groter het koersverlies. De Europese Centrale Bank (ECB) verminderde in april 2017 de aankoop van obligaties met 20 miljard euro per maand tot een niveau van 60 miljard euro per maand. De verwachting van verdere afbouw van monetaire stimulering leidde in het begin van de zomer tot een hoger renteniveau, de Duitse 10-jaarsrente liep op naar 0,60%. De ECB kondigde vervolgens in oktober aan dat het programma van obligatieaankopen vanaf 1 januari 2018 met nog eens negen maanden zou worden verlengd voor een bedrag van 30 miljard euro per maand. Het programma kent een open einde en kan indien nodig verder worden verlengd. De plannen waren ruimhartiger dan veel beleggers verwacht hadden en leidden daarom tot een neerwaartse druk op de rente. Per saldo steeg de Duitse 10-jaarsrente in 2017 met 22 basispunten (0,22%) naar 0,43%. De Duitse 30-jaarsrente liep met 32 basispunten nog iets sneller op naar een niveau van 1,26%.

Portefeuillebeleid

Zwitserleven Medium Duration Fonds is een beleggingsfonds dat belegt in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten. Het fonds is daarmee met name geschikt als onderdeel van een beleggingsportefeuille die wordt aangehouden voor collectieve pensioenregelingen. Beleggingen met een lange duration kunnen aantrekkelijk zijn voor collectieve pensioenregelingen door de lange looptijd van de pensioenverplichtingen.

Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn er in 2017 diverse wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden er bijvoorbeeld staatsleningen verkocht van Nederland (2017 en 2019), Frankrijk (2019 en 2023) en Duitsland (2018 en 2025). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Frankrijk en Duitsland met uiteenlopende aflooptdata. Ook zijn enkele renteswaps afgesloten voor de gewenste duration positie. De modified duration van het fonds is ultimo 2017 7,48 (ultimo 2016: 7,56).

Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden actieve marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2017: 4,1% (ultimo 2016: 4,2%). De VaR ² ultimo 2017 is 10,3%.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2017: 7,48 (ultimo 2016: 7,56). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.	Het beleggingsbeleid is gericht op het, met een beperkt kredietrisico, matchen van de (duratie van de) verplichtingen van collectieve pensioencontracten van Zwitserleven. Het fonds heeft in dit kader een hoog renterisico.
Concentratierisico Er is een grote concentratie in Duitsland en Nederland	Gemiddeld	Laag	Niet van toepassing	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Kredietrisico Het fonds belegt in credits; er is sprake van kredietrisico.	Hoog	Hoog	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het fonds ultimo 2017 is AA+ ⁴ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er zijn minimale eisen aan de rating van de crediteuren. Enkel derivatentransacties onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex. Tegenpartijen hebben gemiddelde counterparty rating van minimaal A bij het aangaan van de transactie.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- 1 De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op maandbasis op basis van 3 jaar aan rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- 2 De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. Onder normale marktomstandigheden, bepaalt de VaR techniek de grootst mogelijke verlieswaarde, waarbij de verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- 3 De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- 4 De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

Rentegevoelighedscontributie

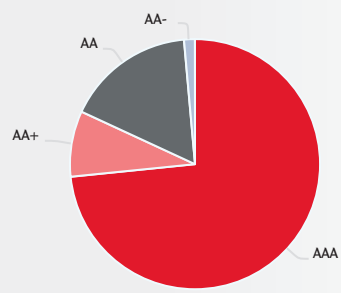
Rentegevoelighedscontributie is de bijdrage van de modified duration per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie. De rentegevoelighedscontributie per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie telt op tot de totale modified duration van de portefeuille.

RENTEGEVOELIGHEDSCONTRIBUTIE			
Looptijdsegment	Rentegevoelighedscontributie (effectieve rendement)		
	Obligaties	Renteswaps	Totaal
(jaar)			
0 - 5	0,58	0,12	0,71
5 - 10	1,77	0,67	2,44
10 - 15	2,65	1,67	4,32
Totaal	5,00	2,46	7,46

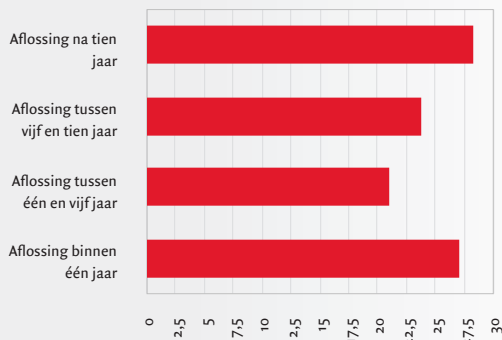
Geïndexeerd rendementsverloop

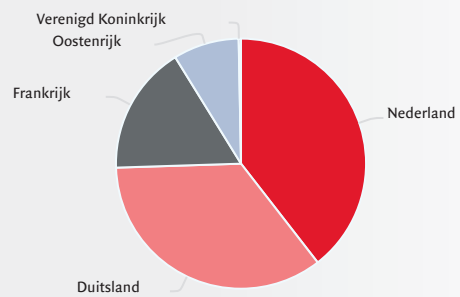
Ratingverdeling

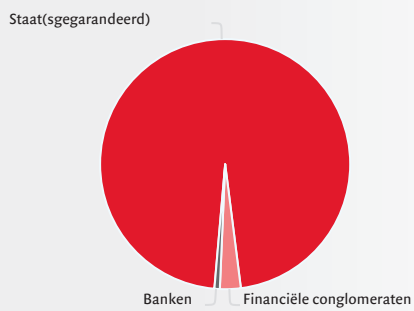
Looptijdverdeling

Landenverdeling

Sectorallocatie

1.16 Zwitserleven Long Duration Fonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Long Duration Fonds belegt zijn vermogen in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten.

Asset categorie	Strategisch Gewicht	Bandbreedte
Obligaties	50%	25 - 100%
Rentederivaten, geldmarkt-instrumenten en liquide middelen	50%	0 - 75%
Totaal	100%	

Het fonds belegt in leningen van overheden die door kredietbeoordelaar Standard & Poor's, Moody's of Fitch worden gewaardeerd met gemiddeld minimaal AA-. Leningen en geldmarktinstrumenten van lagere en regionale overheden en supranationale organisaties dienen een minimale gemiddelde rating van AAA te hebben. Geldmarktinstrumenten van ondernemingen met een minimale rating van AA- zijn beperkt toegestaan. Actief beleid wordt gevoerd op de keuze van obligaties en de verhouding tussen obligaties en renteswaps. Er wordt geen actief duration beleid gevoerd. Het beleggingsuniversum bestaat uit vermogenstitels uitgegeven in euro's of in voorlopers van deze munteenheid (oude nationale valuta). In dit fonds wordt geen vreemd vermogen aangetrokken. (OTC) Derivatentransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex met de betreffende tegenpartij. Repotransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een overeenkomst voor repo-transacties ('General Master Repurchase Agreement' oftewel 'GMRA'). (OTC) Derivaten-en repo-transacties mogen enkel worden aangegaan met financiële instellingen die beschikken over een minimale gemiddelde rating van A. Het fonds kan voor maximaal 50% van het fondsvermogen repo-transacties aangaan. Het fonds kent geen benchmark.

	FONDS-VERMOGEN IN MILJOENEN EURO'S ¹	RENDEMENT OP BASIS VAN INTRINSIEKE WAARDE NA KOSTEN ²	RENDEMENT BENCHMARK ³	DIVIDEND PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴	INTRINSIEKE WAARDE PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴
2017	904,8	-3,36%	-	-	35,85
2016	1.171,0	13,42%	-	-	37,10
2015	966,6	-1,45%	-	-	32,71
2014	984,8	42,37%	-	-	33,19

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Het fonds kent geen benchmark.

4 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Rendement

Zwitserleven Long Duration Fonds behaalde over 2017 een negatief rendement. De ontvangen rentecoupons en de lagere landenspreads boden niet op tegen het koersverlies als gevolg van een hoger algemeen renteniveau. Hoe langer de looptijd van een obligatielening hoe groter het koersverlies. De Europese Centrale Bank (ECB) verminderde in april 2017 de aankoop van obligaties met 20 miljard euro per maand tot een niveau van 60 miljard euro per maand. De verwachting van verdere afbouw van monetaire stimulering leidde in het begin van de zomer tot een hoger renteniveau, de Duitse 10-jaarsrente liep op naar 0,60%. De ECB kondigde vervolgens in oktober aan dat het programma van obligatieaankopen vanaf 1 januari 2018 met nog eens negen maanden zou worden verlengd voor een bedrag van 30 miljard euro per maand. Het programma kent een open einde en kan indien nodig verder worden verlengd. De plannen waren ruimhartiger dan veel beleggers verwacht hadden en leidden daarom tot een neerwaartse druk op de rente. Per saldo steeg de Duitse 10-jaarsrente in 2017 met 22 basispunten (0,22%) naar 0,43%. De Duitse 30-jaarsrente liep met 32 basispunten nog iets sneller op naar een niveau van 1,26%.

Portefeuillebeleid

Zwitserleven Long Duration Fonds is een beleggingsfonds dat belegt in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten. Het fonds is daarmee met name geschikt als onderdeel van een beleggingsportefeuille die wordt aangehouden voor collectieve pensioenregelingen. Beleggingen met een lange duration kunnen aantrekkelijk zijn voor collectieve pensioenregelingen door de lange looptijd van de pensioenverplichtingen.

Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn er in 2017 diverse wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden staatsleningen verkocht van Nederland (onder meer met afloopdata in 2017 en 2019), Oostenrijk (2037) en Duitsland (2018 en 2042). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Oostenrijk en Duitsland met uiteenlopende afloopdata. Ook zijn enkele renteswaps afgesloten voor de gewenste duration positie. De modified duration van het fonds is ultimo 2017 21,25 (ultimo 2016: 21,52).

Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden actieve marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2017: 16,1% (ultimo 2016: 16,5%). De VaR ² ultimo 2017 is 32,4%.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2017: 21,25 (ultimo 2016: 21,52). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.	Het beleggingsbeleid is gericht op het, met een beperkt kredietrisico, matchen van de (duratie van de) verplichtingen van collectieve pensioencontracten van Zwitserleven. Het fonds heeft in dit kader een hoog renterisico.
Concentratierisico Er is een grote concentratie in Duitsland en Nederland	Gemiddeld	Laag	Niet van toepassing	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Kredietrisico Het fonds belegt in credits; er is sprake van kredietrisico.	Hoog	Hoog	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het fonds ultimo 2017 is AA+ ⁴ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er zijn minimale eisen aan de rating van de crediteuren. Enkel derivatentransacties onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex. Tegenpartijen hebben een gemiddelde counterparty rating van minimaal A bij het aangaan van de transactie.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de verhandelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijkse rapportage over liquiditeitsrisico.

- De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op maandbasis op basis van 3 jaar aan rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. Onder normale marktomstandigheden, bepaalt de VaR techniek de grootst mogelijke verlieswaarde, waarbij de verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

Rentegevoelighedscontributie

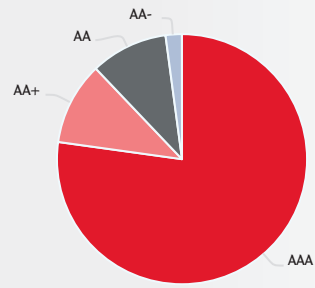
Rentegevoelighedscontributie is de bijdrage van de modified duration per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie. De rentegevoelighedscontributie per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie telt op tot de totale modified duration van de portefeuille.

RENTEGEVOELIGHEDSCONTRIBUTIE			
Looptijdsegment	Rentegevoelighedscontributie (effectieve rendement)		
	Obligaties	Renteswaps	Totaal
(jaar)			
0 - 5	0,20	-0,15	0,02
15 - 20	2,07	3,44	5,87
20 - 25	5,29	1,23	7,33
25 - 35	4,77	2,35	8,00
Totaal	12,34	6,86	21,23

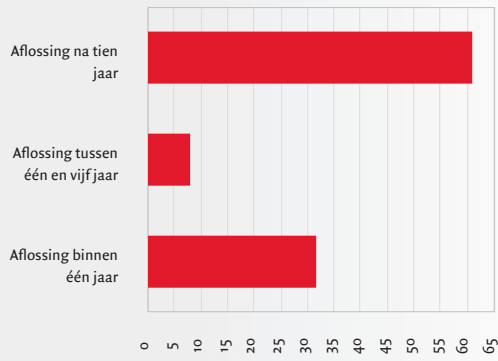
Geïndexeerd rendementsverloop

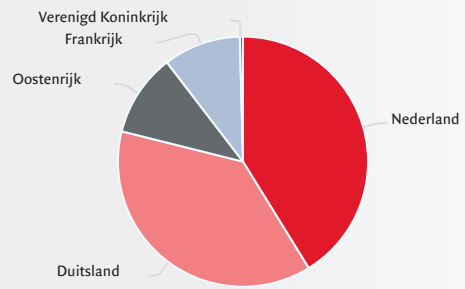
Ratingverdeling

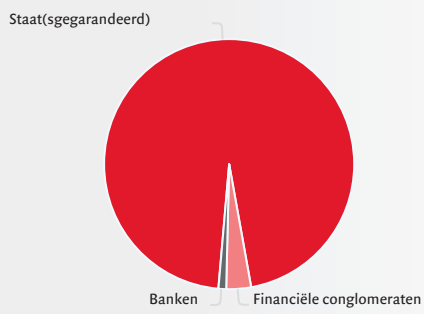
Looptijdverdeling

Landenverdeling

Sectorallocatie

1.17 Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds

Fondsprofiel

Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds belegt zijn vermogen in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten.

Asset categorie	Strategisch gewicht	Bandbreedte
Obligaties	50%	0 – 100%
Rentederivaten, geldmarktinstrumenten en liquide middelen	50%	0 – 100%
Totaal	100%	

Het fonds belegt in leningen van overheden die door kredietbeoordelaar Standard & Poor's, Moody's of Fitch worden gewaardeerd met gemiddeld minimaal AA-. Leningen en geldmarktinstrumenten van lagere en regionale overheden en supranationale organisaties dienen een minimale gemiddelde rating van AAA te hebben. Geldmarktinstrumenten van ondernemingen met een minimale rating van AA- zijn beperkt toegestaan. Actief beleid wordt gevoerd op de keuze van obligaties en de verhouding tussen obligaties en renteswaps. Er wordt geen actief duration beleid gevoerd. Het beleggingsuniversum bestaat uit vermogenstitels uitgegeven in euro's of in voorlopers van deze munteenheid (oude nationale valuta). In dit fonds wordt geen vreemd vermogen aangetrokken. (OTC) Derivatentransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex met de betreffende tegenpartij. Repotransacties mogen voor het fonds alleen worden aangegaan onder een overeenkomst voor repo-transacties ('General Master Repurchase Agreement' oftewel 'GMRA'). (OTC) Derivaten-en repo-transacties mogen enkel worden aangegaan met financiële instellingen die beschikken over een minimale gemiddelde rating van A. Het fonds kan voor maximaal 50% van het fondsvermogen repo-transacties aangaan. Het fonds kent geen benchmark.

	FONDS-VERMOGEN IN MILJOENEN EURO'S ¹	RENDEMENT OP BASIS VAN INTRINSIEKE WAARDE NA KOSTEN ²	RENDEMENT BENCHMARK ³	DIVIDEND PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴	INTRINSIEKE WAARDE PER PARTICIPATIE IN EURO ⁴
2017	390,8	-8,63%	-	-	41,04
2016	819,0	19,87%	-	-	44,92
2015	680,8	-3,03%	-	-	37,47
2014	997,2	70,49%	-	-	38,64

1 Ultimo verslagperiode.

2 Voor zover van toepassing is het rendement inclusief herbelegging van dividend.

3 Het fonds kent geen benchmark.

4 Dit is het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorgaande boekjaar.

Rendement

Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds behaalde over 2017 een negatief rendement. De ontvangen rentecoupons en de lagere landenspreads boden niet op tegen het koersverlies als gevolg van een hoger algemeen renteniveau. Hoe langer de looptijd van een obligatielening hoe groter het koersverlies. De Europese Centrale Bank (ECB) verminderde in april 2017 de aankoop van obligaties met 20 miljard euro per maand tot een niveau van 60 miljard euro per maand. De verwachting van verdere afbouw van monetaire stimulering leidde in het begin van de zomer tot een hoger renteniveau, de Duitse 10-jaarsrente liep op naar 0,60%. De ECB kondigde vervolgens in oktober aan dat het programma van obligatieaankopen vanaf 1 januari 2018 met nog eens negen maanden zou worden verlengd voor een bedrag van 30 miljard euro per maand. Het programma kent een open einde en kan indien nodig verder worden verlengd. De plannen waren ruimhartiger dan veel beleggers verwacht hadden en leidden daarom tot een neerwaartse druk op de rente. Per saldo steeg de Duitse 10-jaarsrente in 2017 met 22 basispunten (0,22%) naar 0,43%. De Duitse 30-jaarsrente liep met 32 basispunten nog iets sneller op naar een niveau van 1,26%.

Portefeuillebeleid

Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds is een beleggingsfonds dat belegt in obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten. Het fonds is daarmee met name geschikt als onderdeel van een beleggingsportefeuille die wordt aangehouden voor collectieve pensioenregelingen. Beleggingen met een lange duration kunnen aantrekkelijk zijn voor collectieve pensioenregelingen door de lange looptijd van de pensioenverplichtingen.

Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn er 2017 diverse wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden er bijvoorbeeld staatsleningen verkocht van Nederland (met afloopdata in 2017 en 2042), Frankrijk (2017 en 2055) en Duitsland (2018 en 2042). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Oostenrijk, Frankrijk en Duitsland met uiteenlopende afloopdata. Ook zijn enkele

renteswaps afgesloten voor de gewenste duration positie. De modified duration van het fonds is ultimo 2017 37,49 (ultimo 2016: 37,65).

Risicobeheer

Beleggen brengt risico's met zich mee. De belangrijkste financiële risico's die betrekking hebben op het fonds worden in de volgende tabel toegelicht. In paragraaf 1.4 staat een omschrijving van de financiële en niet-financiële risico's.

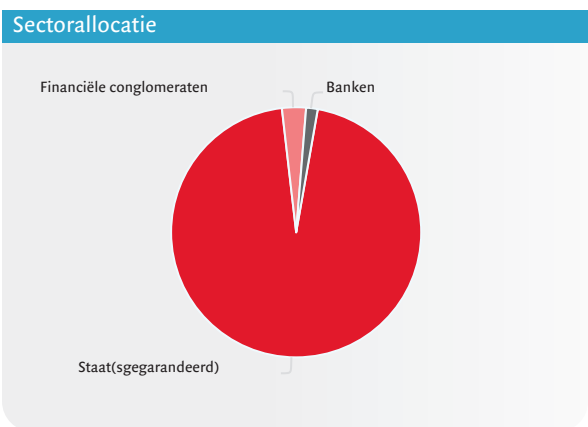
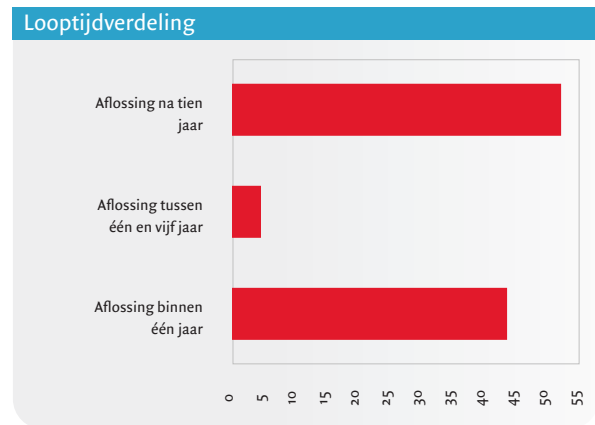
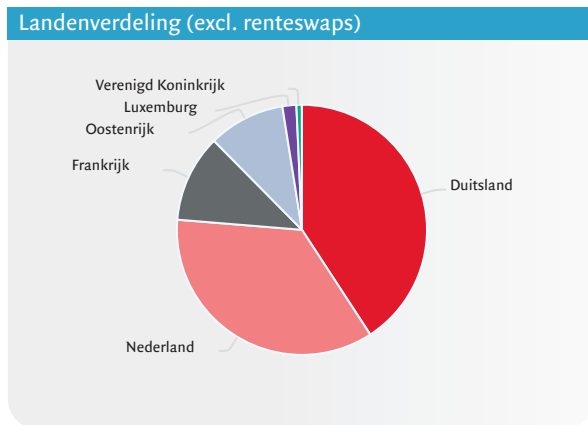
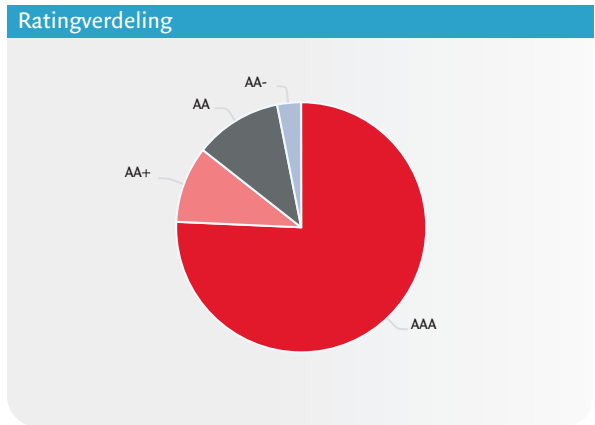
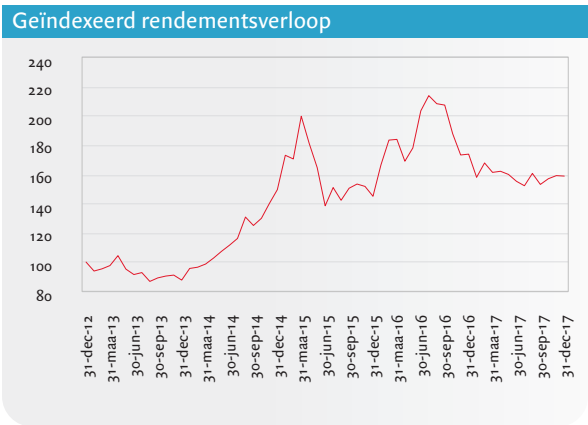
BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S	RISICO-BEREIDHEID	IMPACT	MATERIALISATIE	BEHEERSING
Marktrisico Op basis van het beleggingsbeleid worden actieve marktrisicoposities ingenomen.	Hoog	Hoog	Standaarddeviatie ¹ ultimo 2017: 26,7% (ultimo 2016: 27,2%). De VaR ² ultimo 2017 is 56,9%.	Actieve monitoring en maandelijks rapportage over marktrisico.
Renterisico Er is sprake van renterisico. De rente heeft invloed op de koers en op de opbrengsten van een obligatie(fonds).	Hoog	Hoog	Modified duration ³ ultimo 2017: 37,49 (ultimo 2016: 37,65). Een stijging van de rente kan een laag of negatief rendement tot gevolg hebben. Daarnaast is de huidige lage rentestand een indicatie van het verwachte rendement.	Het beleggingsbeleid is gericht op het, met een beperkt kredietrisico, matchen van de (duratie van de) verplichtingen van collectieve pensioencontracten van Zwitserleven. Het fonds heeft in dit kader een hoog renterisico.
Concentratierisico Er is een grote concentratie in Duitsland en Nederland	Gemiddeld	Laag	Niet van toepassing	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid.
Kredietrisico Het fonds belegt in credits; er is sprake van kredietrisico.	Hoog	Hoog	Na deze tabel is een overzicht van de kredietkwaliteit van de portefeuille opgenomen. De gemiddelde rating van de obligaties in het fonds ultimo 2017 is AA+ ⁴ .	De beleggingen worden over landen, sectoren en ondernemingen gespreid. Er zijn minimale eisen aan de rating van de crediteuren. Enkel derivatentransacties onder een ISDA® Master Agreement en Credit Support Annex. Tegenpartijen hebben gemiddelde counterparty rating van minimaal A bij het aangaan van de transactie.
Liquiditeitsrisico Doordat voornamelijk in liquide vastrentende waarden wordt belegd is het liquiditeitsrisico beperkt.	Laag	Gemiddeld	Gedurende de verslagperiode hebben zich geen problemen voorgedaan met betrekking tot de handelbaarheid.	Actieve monitoring en maandelijks rapportage over liquiditeitsrisico.

- De volatiliteit van het fonds wordt uitgedrukt in de standaarddeviatie. Deze wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op maandbasis op basis van 3 jaar aan rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- De Value at Risk (VaR) is een risicomaatstaf. Onder normale marktomstandigheden, bepaalt de VaR techniek de grootste mogelijke verlieswaarde, waarbij de verlieswaarde niet wordt overschreden met een waarschijnlijkheid van 99%. De VaR wordt op jaarbasis weergegeven en berekend op basis van 5 jaar aan dagelijkse rendementen horende bij de posities in het fonds op de rapportage datum.
- De modified duration (de gemiddelde rentetypische looptijd) geeft een indicatie wat de procentuele waardeverandering van het fonds zou zijn bij een wijziging van de marktrente van één procent.
- De gemiddelde kredietwaardigheid van de gehele portefeuille wordt berekend aan de hand van de Weighted Average Rating Factor (WARF), in deze berekeningsmethodiek tellen leningen met een lagere rating zwaarder mee dan met een hogere rating.

Rentegevoelighedscontributie

Rentegevoelighedscontributie is de bijdrage van de modified duration per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie. De rentegevoelighedscontributie per looptijdsegment per vastrentende beleggingscategorie telt op tot de totale modified duration van de portefeuille.

RENTEGEVOELIGHEIDSCONTRIBUTIE			
Looptijdsegment	Rentegevoeligheidscontributie (effectieve rendement)		
	Obligaties	Renteswaps	Totaal
(jaar)			
0 - 5	0,19	-0,23	-0,16
20 - 25	2,90	-2,89	0,01
25 - 35	8,63	5,03	13,67
35+	3,09	20,58	23,66
Totaal	14,81	22,49	37,17

Utrecht, 4 april 2018

Directie van ACTIAM N.V.

H. van Houwelingen

D.G. Keiller

A.A. Gast

Bijlage 1: Overzicht beleggingsstrategie en de vermogensbeheerder

Beleggingsfonds	Strategie	Vermogensbeheerder
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	Euro obligaties van ondernemingen met een hoge kredietwaardigheid	ACTIAM
Zwitserleven Medium Duration Fonds	Euro obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten	ACTIAM
Zwitserleven Long Duration Fonds	Euro obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten	ACTIAM
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	Euro obligaties, rentederivaten en geldmarktinstrumenten	ACTIAM

Bijlage 2: Overzicht verantwoordelijke fondsmanager

Beleggingsfonds	Fondsmanager(s)	Verantwoordelijk voor fonds sinds	Bij huidige asset manager sinds	In asset management industrie sinds
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	Johan Idema	2005	2005	1999
	Bas Kragten	2014	2008	1995
	Ad Kroot	2013	2006	2006
Zwitserleven Medium Duration Fonds	Johan Idema	2005	2005	1999
	Bas Kragten	2014	2008	1995
	Ad Kroot	2013	2006	2006
Zwitserleven Long Duration Fonds	Johan Idema	2005	2005	1999
	Bas Kragten	2014	2008	1995
	Ad Kroot	2013	2006	2006
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	Johan Idema	2005	2005	1999
	Bas Kragten	2014	2008	1995
	Ad Kroot	2013	2006	2006

Een verkort CV met relevante opleiding en werkervaring van de fondsmanagers werkzaam bij ACTIAM vindt u op actiam.nl/fondsbeheer. Kies het Zwitserleven Beleggingsfonds om het CV te bekijken.

Bijlage 3: Lijst van uitgesloten ondernemingen per 31 december 2017

BEDRIJF	SECTOR	REGIO	OVERTREDEN PRINCIPE
Adani Ports and Special Economic Zone	Transport	Opkomende markten	Milieu
Aerojet Rocketdyne Holdings Inc ¹	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Aeroteh SA ¹	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Airbus Group Finance BV ²	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Airbus Group SE	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Alpha Natural Resources Inc ¹	Energie	Noord-Amerika	Milieu
Altria Group ³	Voedsel, dranken & tabak	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Aluminum Corporation of China Ltd	Grondstoffen	Opkomende markten	Milieu
ArcelorMittal SA	Grondstoffen	Europa	Milieu
Arch Coal Inc ¹	Energie	Noord-Amerika	Milieu
Aryt Industries Ltd ¹	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Ashot Ashkelon Industries Ltd ¹	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
AviChina Industry & Technology Company Ltd ⁴	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
Babcock International Group Plc	Zakelijke dienstverlening	Europa	Wapens
BAE Systems Plc	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Bank Vtb PAO ³	Banken	Opkomende markten	Mensenrechten
Banpu Public Company Ltd ³	Energie	Opkomende markten	Milieu
Barrick Gold Corporation	Grondstoffen	Noord-Amerika	Milieu
BAT Intl Finance Plc ³	Voedsel, dranken & tabak	Europa	Klant- en productintegriteit
Beijing Capital International Airport Company	Transport	Opkomende markten	Corruptie
Berjaya Sports Toto Berhad ^{1,3}	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Bharat Heavy Electricals ⁵	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
British American Tobacco (Malaysia) Berhad ³	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
British American Tobacco Plc ³	Voedsel, dranken & tabak	Europa	Klant- en productintegriteit
BWX Technologies Inc ¹	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Centrais Eletricas Brasileiras SA ¹	Nutsbedrijven	Noord-Amerika	Mensenrechten en Milieu
China Coal Energy Company Ltd ^{1,3}	Energie	Opkomende markten	Milieu
China Mobile Ltd	Telecommunicatie	Opkomende markten	Corruptie en Mensenrechten
China Petroleum & Chemical Corporation (SINOPEC)	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
China Power International Development ¹	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
China Resources Power Holdings	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
China Shenhua Energy Company Ltd ³	Energie	Opkomende markten	Milieu
Coal India	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten en Milieu
Compagnie Financière Richemont SA	Consumptiegoederen & kleding	Europa	Wapens
CONSOL Energy Inc ¹	Energie	Noord-Amerika	Milieu
Crown Resorts Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Daicel Corporation	Grondstoffen	Azië-Pacific	Wapens
Dassault Aviation SA	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
DICK's Sporting Goods Inc ¹	Retail	Noord-Amerika	Wapens
DMCI Holdings	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Milieu
DTE Energy Company	Nutsbedrijven	Noord-Amerika	Milieu
ENEA SA ¹	Nutsbedrijven	Europa	Milieu
Exxaro Resources Ltd ³	Energie	Opkomende markten	Milieu
Federal State Unitary Enterprise SPLAV State Research & Production Association ¹	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
Fluor Corporation	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Freeport-McMoRan Inc	Grondstoffen	Noord-Amerika	Mensenrechten en Milieu

BEDRIJF	SECTOR	REGIO	OVERTREDEN PRINCIPE
G4S International Finance Plc ²	Zakelijke dienstverlening	Europa	Mensenrechten
G4S Plc	Zakelijke dienstverlening	Europa	Mensenrechten
Galaxy Entertainment Group ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Gazprom PAO	Energie	Opkomende markten	Milieu
General Dynamics Corporation	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Genting Behad ³	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Genting Malaysia Berhad ³	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Genting Singapore Plc ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Greek Organisation Of Football Prognostics SA ³	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Grupo México S.A.B. de C.V.	Grondstoffen	Opkomende markten	Arbeidsrechten
Guangdong Investment Ltd	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Hanwha Corporation	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
Hanwha Techwin Co Ltd ²	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
Harris Corporation	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Honeywell International Inc	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Huadian Power International Corporation Ltd	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Huaneng Power International Inc ¹	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Huntington Ingalls Industry ⁶	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Imperial Brands Finance Plc	Voedsel, dranken & tabak	Europa	Klant- en productintegriteit
Imperial Brands Plc ³	Voedsel, dranken & tabak	Europa	Klant- en productintegriteit
IOI Corporation Berhad	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Mensenrechten en Milieu
ITC Ltd ³	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Jacobs Engineering Group Inc	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Japan Tobacco Inc ³	Voedsel, dranken & tabak	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Jardine Cycle & Carriage Ltd ³	Retail	Azië-Pacific	Milieu
Jastrzebska Spolka Weglowa Spolka Akcyjna ³	Grondstoffen	Opkomende markten	Milieu
Jiangxi Copper Co Ltd ⁶	Grondstoffen	Opkomende markten	Milieu
Kangwon Land Inc ³	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Kingston Financial Group Ltd ⁵	Gediversifieerde financiële dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
KT&G Corporation ³	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Kuala Lumpur Kepong Berhad	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Arbeidsrechten en Mensenrechten
Larsen & Toubro Ltd	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
Las Vegas Sands Corporation ³	Dienstverlening	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Leonardo Finmeccanica SpA	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Lockheed Martin Corporation	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
MDU Resources Group Inc ¹	Nutsbedrijven	Noord-Amerika	Milieu
Melco Resorts & Entertainment Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
MGM China Holdings Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
MGM Resorts International ³	Dienstverlening	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Motovilikha Plants JSC ¹	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens
NiSource Inc	Nutsbedrijven	Noord-Amerika	Milieu
NK Rosneft ¹ PAO ³	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
Norilsk Nickel	Grondstoffen	Opkomende markten	Milieu
NORINCO International Cooperation Ltd ¹	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Wapens

BEDRIJF	SECTOR	REGIO	OVERTREDEN PRINCIPE
Northrop Grumman Corporation	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Novomatic AG ³	Dienstverlening	Europa	Klant- en productintegriteit
NTPC Ltd	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Oil and Natural Gas Corporation	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten, Arbeidsrechten en Milieu
ONGC Videsh Ltd ⁴	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
Orbital ATK Inc ¹	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Paddy Power Betfair Plc ³	Dienstverlening	Europa	Klant- en productintegriteit
PAO Severstal	Grondstoffen	Opkomende markten	Arbeidsrechten
PetroChina Company Ltd	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten, Corruptie en Milieu
Petróleo Brasileiro S.A. – Petrobras	Energie	Opkomende markten	Corruptie
Petróleos Mexicanos	Energie	Opkomende markten	Arbeidsrechten
PGE Polska Grupa Energetyczna SA	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Philip Morris International Inc ³	Voedsel, dranken & tabak	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Poongsan Corporation ¹	Grondstoffen	Opkomende markten	Wapens
Porsche Automobil Holding SE ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
POSCO ⁵	Grondstoffen	Opkomende markten	Arbeidsrechten
POSCO DAEWOO ⁵	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Arbeidsrechten
PT Adaro Energy Tbk ³	Energie	Opkomende markten	Milieu
PT Astra International Tbk ³	Autoproducten	Opkomende markten	Milieu
Pt Gudang Garam Tbk ³	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Pt Hanjaya Mandala Sampoerna Tbk ³	Voedsel, dranken & tabak	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
PT United Tractors Tbk ³	Energie	Opkomende markten	Milieu
Raytheon Company	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Reynolds American Inc ^{1,3}	Voedsel, dranken & tabak	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Rheinmetall AG ¹	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Rio Tinto Finance Plc ²	Grondstoffen	Europa	Mensenrechten en Milieu
Rio Tinto Ltd	Grondstoffen	Azië-Pacific	Mensenrechten en Milieu
Rio Tinto Plc	Grondstoffen	Europa	Mensenrechten en Milieu
Rockwell Collins Inc	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Rolls-Royce Holdings Plc	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Safran SA	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
Sands China Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Sberbank Rossii PAO ³	Banken	Opkomende markten	Mensenrechten
Serco Group Plc ¹	Zakelijke dienstverlening	Opkomende markten	Wapens
Shanghai Industrial Holdings Ltd ³	Kapitaalgoederen	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Singapore Technologies Engineering Ltd	Kapitaalgoederen	Azië-Pacific	Wapens
Sinopec Group Overseas Development 2013 Ltd ⁴	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
Sinopec Group Overseas Development 2015 Ltd ⁴	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
SJM Holdings Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
South32 Ltd ³	Grondstoffen	Azië-Pacific	Milieu
Southern Copper Corporation	Grondstoffen	Opkomende markten	Mensenrechten, Arbeidsrechten en Milieu
Swedish Match AB ³	Voedsel, dranken & tabak	Europa	Klant- en productintegriteit
Tabcorp Holdings Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Tatts Group Ltd ^{1,3}	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Tauron Polska Energia	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu

BEDRIJF	SECTOR	REGIO	OVERTREDEN PRINCIPE
Textron Inc	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
Thales SA	Kapitaalgoederen	Europa	Wapens
The Boeing Company	Kapitaalgoederen	Noord-Amerika	Wapens
The Kroger Company	Voeding & detailhandel	Noord-Amerika	Wapens
The Tata Power Company Ltd ³	Nutsbedrijven	Opkomende markten	Milieu
Tokyo Electric Power Company Holdings Inc	Nutsbedrijven	Azië-Pacific	Mensenrechten
Transneft' PAO ³	Energie	Opkomende markten	Mensenrechten
Tsogo Sun Holdings Ltd ^{1,3}	Dienstverlening	Opkomende markten	Klant- en productintegriteit
Vedanta Ltd	Grondstoffen	Opkomende markten	Mensenrechten en Milieu
Vedanta Resources Plc ¹	Grondstoffen	Europa	Mensenrechten en Milieu
Volkswagen AG ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
Volkswagen Bank GmbH ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
Volkswagen Financial Services AG ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
Volkswagen International Finance NV ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
Volkswagen Leasing GmbH ⁴	Autoproducten	Europa	Corruptie, Milieu en Klant- en productintegriteit
Wal-Mart de Mexico S.A.B. de C.V.	Voeding & detailhandel	Opkomende markten	Arbeidsrechten en Corruptie
Wal-Mart Stores Inc	Voeding & detailhandel	Noord-Amerika	Arbeidsrechten en Milieu
William Hill Plc ^{1,3}	Dienstverlening	Europa	Klant- en productintegriteit
Wynn Macau Ltd ³	Dienstverlening	Azië-Pacific	Klant- en productintegriteit
Wynn Resorts Ltd ³	Dienstverlening	Noord-Amerika	Klant- en productintegriteit
Yanzhou Coal Mining Company Ltd	Energie	Opkomende markten	Milieu
Zijin Mining Group Company Ltd	Grondstoffen	Opkomende markten	Mensenrechten en Milieu

- 1 Hoewel dit bedrijf op dit moment niet in ACTIAMs beleggingsuniversum voorkomt, heeft ACTIAM het onderzocht naar aanleiding van signalen van omstreden activiteiten. Als resultaat van dit onderzoek is besloten het bedrijf preventief uit te sluiten van investeringen.
- 2 Dit bedrijf is in de verslagperiode uitgesloten naar aanleiding van het besluit door het Selectiecomité op 21 maart 2017
- 3 Dit bedrijf is in de verslagperiode uitgesloten naar aanleiding van het besluit door het Selectiecomité op 20 april 2017
- 4 Dit bedrijf is in de verslagperiode uitgesloten naar aanleiding van het besluit door het Selectiecomité op 25 januari 2017
- 5 Dit bedrijf is in de verslagperiode uitgesloten naar aanleiding van het besluit door het Selectiecomité op 5 december 2017
- 6 Dit bedrijf is in de verslagperiode uitgesloten naar aanleiding van het besluit door het Selectiecomité op 18 september 2017

Bijlage 4: Lijst van uitgesloten staatsobligaties per 31 december 2017

	EU- of VN-wapenembargo's	Freedom House "Niet vrij"	Transparency International Corruptions Perceptions Index	Wereldbank World Governance Indicators
Afghanistan		X	X	X
Algerije		X		X
Angola		X	X	X
Azerbeidzjan		X	X	X
Bahrein		X		
Bangladesh			X	X
Bolivia				X
Brunei		X		
Burundi		X	X	X
Cambodja		X	X	X
Centraal-Afrikaanse Republiek	X	X	X	X
China	X	X		
Cuba		X		X
Democratische Republiek Congo		X	X	X
Djibouti		X		X
Dominicaanse Republiek			X	
Ecuador			X	X
Egypte	X	X		X
Equatoriaal Guinea		X		X
Eritrea	X	X	X	X
Ethiopië		X		X
Gabon		X		X
Gambia		X	X	X
Georgië		X		
Guatemala			X	X
Guinea			X	X
Guinea-Bissau			X	X
Haïti			X	X
Honduras			X	X
Irak		X	X	X
Iran	X	X	X	X
Israël		X ¹		
Ivoorkust				X
Jemen	X	X	X	X
Kameroen		X	X	X
Kazachstan		X	X	
Kenia			X	X
Kirgizië			X	X
Komoren			X	X
Laos		X	X	X
Libanon			X	X
Liberia				X
Libië	X	X	X	X
Madagaskar			X	X
Malawi ²			X	X
Mali				X
Marokko		X ¹		
Mauritanië		X	X	X
Mexico ²			X	
Moldavië		X ¹	X	
Mozambique			X	X
Myanmar	X		X	X
Nepal			X	X

	EU- of VN-wapenembargo's	Freedom House "Niet vrij"	Transparency International Corruptions Perceptions Index	Wereldbank World Governance Indicators
Nicaragua			X	X
Niger				X
Nigeria			X	X
Noord-Korea	X	X	X	X
Oeganda		X	X	X
Oekraïne		X ¹	X	X
Oezbekistan		X	X	X
Oman ²		X		
Oost-Timor			X	X
Pakistan		X ¹		X
Palestina (West Bank en Gaza)		X		X
Papoea-Nieuw-Guinea			X	X
Paraguay			X	X
Qatar		X		
Republiek Congo		X	X	X
Rusland	X	X	X	X
Rwanda		X		
Saoedi-Arabië		X		
Sierra Leone			X	X
Soedan	X	X	X	X
Somalië	X	X	X	X
Swaziland		X		X
Syrië	X	X	X	X
Tadzjikistan		X	X	X
Tanzania			X	X
Thailand		X		
Togo			X	X
Tsjaad		X	X	X
Turkmenistan		X	X	X
Venezuela		X	X	X
Verenigde Arabische Emiraten (VAE)		X		
Vietnam		X		
Wit-Rusland	X	X		X
Zimbabwe	X		X	X
Zuid-Soedan	X	X	X	X

1 Deze landen worden als 'vrij' beschouwd door Freedom House, maar betwiste gebieden binnen hun grenzen worden beschouwd als 'niet vrij'.

2 Dit land is gedurende de verslagperiode uitgesloten.

2 Jaarrekening 2017

Zwitsersleven Institutionele Beleggingsfondsen

2.1 Balans

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016
Beleggingen	1	2.352.949	2.975.801
Vorderingen	2	32.967	52.491
Overige activa			
Liquide middelen	3	8.619	1.446
Kortlopende schulden	4	2.023	101
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		39.563	53.836
Activa min kortlopende schulden		2.392.512	3.029.637
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		2.059.737	2.391.873
Overige reserves		444.808	365.460
Onverdeeld resultaat		-112.033	272.304
Totaal fondsvermogen		2.392.512	3.029.637

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

2.2 Winst-en-verliesrekening

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Opbrengsten uit beleggingen	6	62.145	73.637
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7		
Obligaties		-60.491	12.693
Renteswaps		-17.645	140.573
Futures		-	39
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	8		
Obligaties		-50.971	126.423
Renteswaps		-46.937	-81.406
In rekening gebrachte op- en afslagen		2.943	1.930
Overige bedrijfsopbrengsten	9	2	-
Som der bedrijfsopbrengsten		-110.954	273.889
Bedrijfslasten			
Service fee	10	999	1.230
Overige bedrijfslasten	11	80	355
Som der bedrijfslasten		1.079	1.585
Resultaat		-112.033	272.304

2.3 Kasstroomoverzicht

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-112.033	272.304
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	78.136	-153.305
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	97.908	-45.017
Aankoop van beleggingen	-2.699.588	-1.445.504
Verkoop en lossingen van beleggingen	3.146.396	1.104.583
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	19.660	-17.168
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.918	-37.476
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	532.397	-321.583
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	595.108	632.362
Inkoop van participaties	-1.118.002	-369.049
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte van participaties	-136	773
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop van participaties	4	-
Uitgekeerd dividend	-2.198	-3.312
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	-525.224	260.774
Mutatie liquide middelen	7.173	-60.809
Liquide middelen begin van de verslagperiode	1.446	62.255
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	8.619	1.446

2.4 Toelichting

Algemeen

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is een beleggingsfonds in de vorm van een fonds voor gemene rekening met een open-end structuur dat is opgericht op 29 maart 2010. Participaties worden door Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen alleen aangeboden aan professionele beleggers in de zin van de Wet op het financieel toezicht (Wft). ACTIAM N.V. (de 'Beheerder') kan besluiten om onder omstandigheden de inkoop van participaties op te schorten. Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is een paraplufonds bestaande uit verschillende series participaties, subfondsen genaamd, waarin afzonderlijk kan worden belegd. De verslagperiode heeft betrekking op de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017. De jaarrekening is opgemaakt op 4 april 2018.

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen bestaat ultimo 2017 uit de volgende fondsen:

- Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds
- Zwitserleven Medium Duration Fonds
- Zwitserleven Long Duration Fonds
- Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds

Het Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds is opgeheven per 7 december 2016. Voor vergelijkings- en consolidatiedoeleinden is de jaarrekening van dit fonds opgenomen als onderdeel van hoofdstuk 3.

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen wordt uitsluitend aangeboden in Nederland. Elk subfonds (hierna 'fonds') heeft zijn eigen beleggingsbeleid, risicoprofiel en koersvorming. Voor alle fondsen geldt dat het beleggingsbeleid met name is gericht op het behalen van vermogensgroei op de lange termijn. Ook de administratie van elk fonds is gescheiden door het gebruik van separate rekeningen. Het in een afzonderlijk fonds gestort kapitaal wordt afzonderlijk belegd. Zowel de kosten als de opbrengsten worden per fonds afzonderlijk verantwoord. Waardestijgingen en waardedalingen in de portefeuille van een fonds komen ten goede aan of ten laste van de houders van de desbetreffende serie participaties.

Conform de Wet op het financieel toezicht (Wft) is er sprake van afgescheiden vermogens tussen de verschillende fondsen. Hoewel sprake is van (administratief) afgescheiden vermogens vormen de fondsen in juridische zin één geheel.

De fondsen zijn gevormd voor onbepaalde tijd en zijn niet genoteerd aan een effectenbeurs. Aan de jaarrekening 2017 van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen zijn toegevoegd de jaarcijfers van de onderliggende fondsen waarin Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen haar vermogen heeft belegd. Deze worden geacht integraal onderdeel uit te maken van de toelichting op deze jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen.

De jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is opgesteld volgens de voorschriften die zijn vastgelegd in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 615 (RJ 615) Beleggingsinstellingen. De jaarrekening is opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel. Op onderdelen zijn in deze jaarrekening bewoordingen gehanteerd die afwijken van de modellen, omdat deze beter de inhoud van de post weergeven.

ACTIAM, die het beheer voert over Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, is een 100% deelneming van VIVAT N.V. te Amstelveen.

Bewaarder

De bewaarder is een onder wettelijk toezicht staande entiteit met als wettelijke taken onder andere het monitoren van kasstromen, naleving van beleggingsbeleid en eigendomsverificatie ten aanzien van de financiële activa van de beleggingsfondsen. KAS Trust & Depositary Services B.V. te Amsterdam is door ACTIAM aangesteld als bewaarder van de door ACTIAM beheerde beleggingsfondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen.

Verslagperiode

De verslagperiode van de vennootschap heeft betrekking op de periode van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2017.

Presentatiewijziging

Met ingang van verslagperiode 2017 is onderstaande presentatiewijziging doorgevoerd:

Verwerking van plaatsing en inkoop van eigen participaties

De inkoop van eigen participaties door een fonds werd tot en met verslagperiode 2016 verwerkt door de verkrijgingsprijs van de ingekochte eigen participaties zichtbaar in mindering te brengen op het gestorte kapitaal, in lijn met Richtlijn voor de jaarverslaggeving (RJ) 615.705. Deze verwerkingswijze kon leiden tot onevenwichtigheid in de presentatie van de opbouw van het fondsvermogen bij het inkopen van grote(re) aantallen participaties, omdat de opgebouwde stand van de overige reserves buiten beschouwing werd gelaten.

Om de samenstellende delen van het fondsvermogen (gestort kapitaal, agio, overige reserves en onverdeeld resultaat) zo zuiver mogelijk te presenteren, wordt met ingang van verslagperiode 2017, bij inkoop van eigen participaties rekening gehouden met de gemiddelde historische uitgifteprijs van de ingekochte participaties. Het verschil tussen de intrinsieke waarde van de ingekochte participaties en de gemiddelde historische uitgifteprijs van de ingekochte participaties wordt verwerkt in de overige reserves.

Deze wijziging in de presentatie van de samenstelling van het fondsvermogen geldt niet als een stelselwijziging in de zin van Richtlijn voor de jaarverslaggeving (RJ) 140 Stelselwijzigingen met verwijzing naar RJ 940. De omvang van het fondsvermogen, de intrinsieke waarde per participatie en het resultaat veranderen niet als gevolg van deze presentatiewijziging. Een soortgelijke wijziging in de presentatie van de samenstelling van het fondsvermogen is tevens van toepassing op de inkoop van participaties door de subfondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen.

De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

Stelselwijziging

Met ingang van verslagperiode 2017 is de volgende stelselwijziging doorgevoerd:

Verwerkingswijze van in rekening gebrachte op- en afslagen bij uitgifte en inkoop van participaties

Bij de uitgifte van participaties wordt de berekende intrinsieke waarde verhoogd met een opslag. Bij de inkoop van participaties wordt de berekende intrinsieke waarde verlaagd met een afslag. In voorgaande verslagperiodes werden deze op- en afslagen rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt.

Deze op- en afslagen zijn afzonderlijk identificeerbaar. Op grond daarvan moeten ze volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ 615.711) ten gunste van het resultaat worden verwerkt. Met ingang van verslagperiode 2017 worden de in rekening gebrachte op- en afslagen in de winst-en-verliesrekening verantwoord onder de post 'In rekening gebrachte op- en afslagen'.

Dit heeft tot gevolg dat het resultaat over de voorgaande verslagperiode afwijkt van het gepubliceerde resultaat over de vergelijkbare periode. Deze wijziging heeft geen invloed op de hoogte van het eigen vermogen, alleen op de samenstelling van het eigen vermogen.

De vergelijkende cijfers zijn hierop aangepast.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Tenzij anders vermeld luiden alle bedragen in duizenden euro's en worden de in de balans opgenomen posten gewaardeerd tegen marktwaarde. Tellingen zijn gebaseerd op niet afgeronde bedragen. De som daarvan kan afwijken van de som van de afgeronde bedragen. De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, aangepast ten behoeve van het inzicht.

Vreemde valuta

De rapportage en functionele valuta van het paraplufonds en de fondsen is de euro. De fondsen beleggen alleen in vermogenstitels uitgegeven in euro's of in voorlopers van deze munteenheid (oude nationale valuta).

Criteria opname in de balans

Een financieel instrument wordt in de balans opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen van het financiële instrument naar het beleggingsfonds zullen toevloeien. De reële waarde van een financieel instrument bij eerste opname is gelijk aan de kostprijs van een financieel instrument.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het financieel instrument aan een derde worden overgedragen.

Ontvangen collateral in de vorm van staatsobligaties uit hoofde van uitstaande derivatenposities wordt niet opgenomen op de balans aangezien de fondsen geen beschikkingsmacht hebben over deze stukken. De tegenpartij ontvangt deze stukken terug zodra de waarde van de derivaten die de fondsen met deze tegenpartij hebben afgesloten, daartoe aanleiding geeft.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de beheerder oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De waarderingsgrondslagen van de beleggingen zijn naar de mening van de beheerder essentieel voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen schattingen en veronderstellingen. In de paragrafen hieronder zijn de waarderingsgrondslagen van de beleggingen opgenomen.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Beschikbaarheid beleggingen

Beschikking

De beleggingen staan ter vrije beschikking van het fonds.

Verantwoording van transactiekosten

Transactiekosten bij aan- en verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Transactiekosten bij aankoop van beleggingen worden derhalve niet geactiveerd. Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen daar zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd. De totale hoogte van de transactiekosten voor vastrentende waarden is derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De omloopsnelheid van de portefeuille, die in de jaarrekening van elk fonds wordt vermeld, geeft een indicatie van de transactiekosten.

Waardering beleggingen

1 Beleggingen met een beursnotering

De vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde. Als er sprake is van een actieve markt wordt gebruikgemaakt van de relevante biedkoersen of, als biedkoersen niet aanwezig zijn, van de relevante midkoers (tussen Bid en Ask) ten tijden van het slot van de markt. Wanneer er geen actieve markt beschikbaar is voor een vastrentende belegging, wordt gebruikgemaakt van een koers die is afgeleid van quoteringen van vergelijkbare beleggingen, of van een koers op basis van een indicatieve quote die is verkregen van derde partijen die een markt onderhouden in de betreffende beleggingen. Indien dit niet mogelijk is, wordt de koers modelmatig bepaald. Als financiële instrumenten op verschillende effectenbeurzen zijn genoteerd, bepaalt de beheerder van welke effectenbeurs de koers in aanmerking wordt genomen.

2 Beleggingen zonder beursnotering

Niet aan een effectenbeurs genoteerde of verhandelde beleggingen en eventuele incurante beleggingen worden gewaardeerd op basis van een indicatieve waardering. Deze indicatieve waardering wordt ontvangen van externe partijen. Als deze niet beschikbaar is, wordt de waardering modelmatig bepaald. De beheerder zal alles in het werk stellen om een zo accuraat en recent mogelijke waardering toe te kennen. Dit betekent dat de waardering gedateerd kan zijn. Als na vaststelling van de intrinsieke waarde van het fonds, maar voorafgaand aan publicatie van het jaarverslag, informatie beschikbaar komt die leidt tot een materieel ander inzicht in de intrinsieke waarde die in het jaarverslag wordt gepubliceerd, zal dit in het verslag worden verwerkt en toegelicht. De nadere informatie zal worden verwerkt bij de eerstvolgende vaststelling van de intrinsieke waarde.

Derivaten

Beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van de meest recente slotkoers. Derivaten die niet beursgenoteerd zijn, worden gewaardeerd aan de hand van waarderingsmodellen. Deze waarderingsmodellen worden gevoed door objectieve marktdata. Ultimo verslagperiode waren er geen beursgenoteerde derivaten in de portefeuille.

Deposito's

Deposito's worden gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is nagenoeg gelijk aan de nominale waarde omdat de deposito's een korte looptijd hebben.

Vorderingen en schulden

Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen en schulden.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De nominale waarde is nagenoeg gelijk aan de marktwaarde als gevolg van de korte looptijden van de betreffende posten.

Verwerking van plaatsing en inkoop van participaties

De uit hoofde van plaatsing en inkoop van participaties ontvangen respectievelijk betaalde bedragen worden geheel verwerkt in het gestorte kapitaal van het desbetreffende fonds. In geval van inkoop van participaties wordt afhankelijk van de gemiddelde historische uitgifteprijs van de ingekochte participaties, ook een deel op de overige reserves in mindering gebracht.

Participaties als fondsvermogen

Participatiehouders van het fonds hebben het recht om hun participatie terug te verkopen aan het fonds en participaties hebben daarmee een kenmerk van vreemd vermogen. De participaties van het fonds worden in de jaarrekening als fondsvermogen verantwoord, omdat de participaties aan de volgende kenmerken voldoen:

- de houder van de participatie heeft recht op een pro-rata deel van de netto activa in het beleggingsfonds; en
- de participatie is achtergesteld ten opzichte van alle andere instrumenten.

Op- en afslagen bij toe- en uittredingen

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen biedt de participaties aan tegen de geldende intrinsieke waarde vermeerderd met een opslag. Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen neemt participaties van deze fondsen terug tegen de geldende intrinsieke waarde minus een afslag. Deze op- of afslag komt geheel ten goede aan het betreffende fonds, opdat de aan- en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten worden gedekt. Tevens worden bestaande participanten in het fonds hierdoor beschermd tegen de kosten die worden gemaakt om eigen participaties uit te geven of in te kopen. ACTIAM evalueert jaarlijks de hoogte van de op- en afslagen. Uit de verrichte evaluatie bleek dat de gemiddeld gemaakte transactiekosten voor verkoop van onderliggende beleggingen voor de fondsen afwijken van de op dat moment geldende hoogte van de betreffende op- en afslag. Met ingang van 1 oktober 2017 zijn de percentages van de op- en afslagen gewijzigd. Participaties worden in principe dagelijks verhandeld.

De op- en afslagen waren gedurende de verslagperiode als volgt:

Naam fonds	Op- en afslag tot 1 oktober 2017	Op- en afslag vanaf 1 oktober 2017
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	Opslag 0,20%; Afslag 0,20%	Opslag 0,25%; Afslag 0,25%
Zwitserleven Medium Duration Fonds	Opslag 0,05%; Afslag 0,05%	Opslag 0,125%; Afslag 0,125%
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	Opslag 0,30%; Afslag 0,30%	Opslag 0,225%; Afslag 0,225%

De opslag van 0,20% en afslag van 0,20% van het Zwitserleven Long Duration Fonds bleven ongewijzigd per 1 oktober 2017.

De op- of afslagen komen geheel ten goede van de fondsen, zodat de aan- en verkoopkosten van de onderliggende financiële instrumenten worden afgedekt. Participanten in de fondsen worden hierdoor beschermd tegen de kosten die worden gemaakt om participaties uit te geven of in te kopen. Voor de actuele op- en afslagen wordt verwezen naar het prospectus.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Het resultaat wordt voornamelijk bepaald door de (niet-)gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen over de verslagperiode, onder aftrek van de aan de verslagperiode toe te rekenen kosten. Daarnaast bestaat het resultaat uit de directe beleggingsopbrengsten betreffende interest. De interestbaten betreft de bruto ontvangen rente op obligaties onder aftrek van provisie. De rente wordt verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst van de liquide middelen, die gedurende de verslagperiode beschikbaar zijn gekomen en de wijze waarop deze zijn aangewend. De kasstromen worden gesplitst naar beleggingsactiviteiten en financieringsactiviteiten.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen direct in de winst-en-verliesrekening worden verantwoord. In het kasstroomoverzicht wordt het resultaat, door aanpassingen hierop, tot kasstromen herleid.

Het kasstroomoverzicht is in de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen over beide boekjaren gewijzigd ten opzichte van eerder gepresenteerde jaarrekeningen. De wijziging betreft de uitsplitsing van de vorderingen en schulden ten gevolge van kasstromen uit beleggingsactiviteiten óf financieringsactiviteiten. Dit heeft alleen gevolg voor de presentatie van die kasstromen, niet voor de uitkomsten daarvan.

Fiscale structuur

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is een fonds voor gemene rekening dat niet belastingplichtig is in de zin van artikel 2 lid 2 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en artikel 1 lid 2 van de Wet op de dividendbelasting 1965. Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is derhalve een fiscaal transparant lichaam. Alle activa en passiva, alsmede de resultaten, worden pro rata naar aandeel en tijd toegerekend aan de houders van participaties. De fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen kunnen, voor zover van toepassing, eventuele dividendbelasting en buitenlandse bronbelasting niet zelf terugontvangen van de Nederlandse of buitenlandse fiscus. Dit recht komt toe aan de houders van de participaties in de fondsen.

Financiële risico's en beheersingsmaatregelen

De activiteiten van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen kunnen financiële risico's van verscheidene aard met zich meebrengen. Deze risico's bestaan voornamelijk uit marktrisico, renterisico, concentratierisico, actief rendementsrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico.

In hoofdstuk 1 wordt per fonds inzicht gegeven in het risicomanagementbeleid, de gebruikte financiële instrumenten en de belangrijkste risico's. De risico's worden onderstaand en in de toelichting op de jaarrekening van de fondsen nader uitgewerkt.

Marktrisico

In hoofdstuk 1 is in de paragraaf 'Fondsprofiel', waar relevant, een verdeling van de portefeuille naar sector en/of land, evenals naar looptijden opgenomen. Voor de segmentatie van de beleggingen wordt verwezen naar de informatie zoals die is opgenomen in de jaarrekening van de fondsen.

Landenverdeling obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Nederland	940.036	38,4	1.173.258	38,2
Duitsland	877.243	35,8	890.172	29,1
Frankrijk	325.520	13,3	504.183	16,5
Oostenrijk	226.240	9,2	374.232	12,2
Verenigd Koninkrijk	23.085	0,9	21.349	0,7
Verenigde Staten	21.812	0,9	36.842	1,2
Luxemburg	9.447	0,4	1.594	0,1
Italië	4.833	0,2	4.626	0,2

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Spanje	4.248	0,2	4.237	0,1
Zweden	3.352	0,1	3.167	0,1
Ierland	2.573	0,1	25.291	0,8
België	2.448	0,1	14.415	0,5
Australië	2.166	0,1	3.467	0,1
Finland	1.721	0,1	1.522	0,1
Noorwegen	1.637	0,1	1.350	-
Zwitserland	1.452	0,1	328	-
Denemarken	1.177	-	1.615	0,1
Mexico	1.072	-	869	-
Caymaneilanden	670	-	671	-
Bermuda	552	-	555	-
Ivoorkust	333	-	-	-
Hongkong	102	-	101	-
Guernsey	-	-	300	-
Canada	-	-	204	-
Jersey	-	-	317	-
Totaal	2.451.719	100,0	3.064.665	100,0

Sectorallocatie obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Staat(sgegarandeerd)	2.248.064	91,7	2.856.597	93,1
Financiële conglomeraten	72.989	3,0	71.589	2,3
Banken	58.857	2,4	60.653	2,0
Nutsbedrijven	13.844	0,6	14.116	0,5
Telecommunicatiediensten	10.604	0,4	8.889	0,3
Kapitaalgoederen	9.277	0,4	8.325	0,3
Voeding en dranken	7.943	0,3	16.850	0,6
Verzekeringen	6.640	0,3	4.850	0,2
Auto's	5.288	0,2	5.697	0,2
Gezondheidszorg	4.279	0,2	3.861	0,1
Basisgoederen	4.024	0,2	3.764	0,1
Energie	3.342	0,1	3.758	0,1
Technologie	2.870	0,1	2.361	0,1
Consumentenservicebedrijven	2.225	0,1	2.070	0,1
Media	1.173	-	1.285	-
Fund certificates	300	-	-	-
Totaal	2.451.719	100,0	3.064.665	100,0

Renterisico

Alle fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen beleggen in vastrentende waarden en staan bloot aan renterisico. Voor Zwitserleven Medium Duration Fonds, Zwitserleven Long Duration Fonds en Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds (de 'Duration-fondsen') geldt dat het beleggingsbeleid is gericht op een portefeuille met een duration die ligt binnen een bepaalde bandbreedte. In Zwitserleven Medium Duration Fonds is de duration gebaseerd op een cashflowverdeling tussen de 1 en 15 jaar, in Zwitserleven Long Duration Fonds op een cashflowverdeling tussen de 16 en 30 jaar en in Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds op een cashflowverdeling tussen de 31 en 59 jaar.

Bij alle fondsen is het gebruik van derivaten toegestaan. Bij het per 7 december 2016 opgeheven fonds Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds is gedurende de verslagperiode gebruik gemaakt van futures, bij de Duration-fondsen is actief gebruik gemaakt van renteswaps. Het gebruik van derivaten binnen de Duration-fondsen heeft tot doel het opbouwen van een portefeuille van beleggingen met een lange duration. Fluctuatie van de rente, zowel omhoog als omlaag, zal een sterk effect hebben op de waarde van de beleggingen (sterke daling respectievelijk sterke stijging).

In de jaarcijfers van alle fondsen zijn de gemiddelde resterende looptijden, het effectief rendement, het couponrendement en de modified duration opgenomen. In de specificatie van de beleggingen is ook de renteherzieningsdatum van de belegging gegeven.

Valutarisico

Voor Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds en het per 7 december 2016 opgeheven fonds Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds luiden de aangehouden beleggingen gedurende de verslagperiode in euro's. Voor de Durationfondsen geldt dat het beleggingsuniversum bestaat uit vermogenstitels uitgegeven in euro's of in voorlopers van deze munteenheid (oude nationale valuta). Derhalve is geen van de fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen gedurende de verslagperiode blootgesteld aan valutarisico's.

Kredietrisico

Alle fondsen beleggen in vastrentende waarden en lopen kredietrisico. Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van de beleggingen in vastrentende waarden, vorderingen en liquide middelen. Het maximale kredietrisico voor Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen bedraagt ultimo verslagperiode € 2,5 miljard (ultimo 2016: € 3,1 miljard). Renteswaps zijn hierbij buiten beschouwing gelaten omdat zoals gezegd het kredietrisico op deze derivaten wordt afgedekt door middel van collateral.

Voor alle fondsen geldt bovendien dat als gevolg van vooral verkooptransacties kortlopende vorderingen ontstaan. Deze kortlopende vorderingen kennen een zeer laag risico omdat de onderliggende activa slechts worden geleverd tegen gelijktijdige ontvangst van het transactiebedrag.

Hieronder is voor vastrentende beleggingen de verdeling over categorieën van kredietwaardigheid ('ratings') aangegeven. In de toelichting op de jaarrekening van de fondsen is het maximale kredietrisico per fonds aangegeven.

Ratingverdeling obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
AAA	1.764.730	72,0	2.040.125	66,6
AA+	226.693	9,2	373.796	12,2
AA	304.503	12,4	486.305	15,9
AA-	57.727	2,4	74.422	2,4
A+	9.748	0,4	9.449	0,3
A	14.793	0,6	12.718	0,4
A-	19.575	0,8	19.734	0,6
BBB+	28.794	1,2	25.619	0,8
BBB	18.573	0,8	17.807	0,6
BBB-	5.948	0,2	4.690	0,2
BB+	335	-	-	-
Totaal	2.451.419	100,0	3.064.665	100,0

Tegenpartijrisico

Ultimo verslagperiode hebben de fondsen geen tegenpartijrisico uit hoofde van afgeleide financiële instrumenten.

Uitbestedingsrisico en monitoring van risico's

De beheerder heeft een deel van de vermogensbeheertaken uitbesteed aan derden. ACTIAM bewaakt het voldoen aan wet- en regelgeving, alsmede beursvoorschriften. Er is periodiek overleg tussen ACTIAM en de afdeling Juridische Zaken en Fiscale Zaken van VIVAT. Daarnaast is de afdeling Compliance betrokken bij de monitoring van de fondsbeheeractiviteiten binnen en buiten ACTIAM.

Balans

1 Beleggingen

Samenstelling van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Aandelen	300	-
Obligaties	2.451.419	3.064.665
Renteswaps	-98.770	-88.864
Totaal	2.352.949	2.975.801

Obligaties

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	3.064.665	2.466.094
Aankopen	2.699.288	1.445.504
Verkopen	-2.064.217	-562.448
Lossingen	-1.136.855	-423.601
Gerealiseerde waardeveranderingen	-60.491	12.693
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-50.971	126.423
Stand ultimo periode	2.451.419	3.064.665

In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Renteswaps

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	-88.864	11.040
Verkopen	54.676	-159.071
Gerealiseerde waardeveranderingen	-17.645	140.573
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-46.937	-81.406
Stand ultimo periode	-98.770	-88.864

Futures

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	-	-
Verkopen (afwikkelen van posities)	-	-39
Gerealiseerde waardeveranderingen	-	39
Stand ultimo periode	-	-

Beleggingen per fonds

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	114.753	107.689
Zwitserleven Medium Duration Fonds	961.243	909.624
Zwitserleven Long Duration Fonds	893.294	1.154.322
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	383.659	804.166
Totaal	2.352.949	2.975.801

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de jaarrekeningen van de fondsen.

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Te vorderen van participanten	264	128
Lopende rente obligaties	27.934	46.588
Lopende rente renteswaps	4.769	5.775
Totaal	32.967	52.491

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken.

In het saldo liquide middelen is een bedrag van € 1.938 duizend aan ontvangen cash collateral uit hoofde van uitstaande derivatenposities inbegrepen (2016: nihil). De verplichting die gepaard gaat met ontvangen cash collateral is aan de passivazijde onder de kortlopende schulden verantwoord. De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Te betalen aan participanten	4	-
Te betalen uit hoofde van ontvangen cash collateral	1.938	-
Te betalen service fee	81	101
Totaal	2.023	101

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen service fee is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Het fondsvermogen is als volgt over de fondsen verdeeld:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	116.119	109.307
Zwitserleven Medium Duration Fonds	980.825	930.325
Zwitserleven Long Duration Fonds	904.784	1.170.976
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	390.784	819.029
Totaal	2.392.512	3.029.637

Fondsvermogen

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	3.029.637	2.537.908
Uitgifte participaties	595.108	632.362
Inkoop participaties	-1.118.002	-409.625
Uitgekeerd dividend	-2.198	-3.312
Resultaat over de verslagperiode	-112.033	272.304
Stand ultimo periode	2.392.512	3.029.637

Verloop aantal participaties per fonds in de verslagperiode

	Stand per 31-12-2015	Uitgegeven	Ingekocht	Stand per 31-12-2016	Uitgegeven	Ingekocht	Stand per 31-12-2017
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds	3.721.404	103.825	-3.825.229	- ¹	-	-	-
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	9.779.237	739.947	-1.414.697	9.104.487	692.720	-147.505	9.649.702
Zwitserleven Medium Duration Fonds	25.954.393	7.932.064	-2.138.785	31.747.672	11.832.875	-9.871.563	33.708.984
Zwitserleven Long Duration Fonds	29.551.395	5.841.672	-3.830.616	31.562.451	6.690.440	-13.016.564	25.236.327
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	18.167.505	2.994.637	-2.927.235	18.234.907	150.320	-8.863.263	9.521.964
Totaal	87.173.934	17.612.145	-14.136.562	90.649.517	19.366.355	-31.898.895	78.116.977

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

Winst-en-verliesrekening

6 Opbrengsten uit beleggingen

Onder opbrengsten uit beleggingen wordt de verdiende interest verantwoord.

Opbrengsten uit beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds ¹	-	1.031
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	2.335	2.646
Zwitserleven Medium Duration Fonds	24.321	25.659
Zwitserleven Long Duration Fonds	21.577	23.209
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	13.912	21.092
Totaal	62.145	73.637

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

7 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode in mindering te brengen. De aan- en verkoopkosten van de beleggingen vormen onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen van de beleggingen. De transactiekosten kunnen niet geïdentificeerd en gekwantificeerd worden.

Gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds ¹	-	1.608
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	-15	1.018
Zwitserleven Medium Duration Fonds	-8.418	9.217
Zwitserleven Long Duration Fonds	-26.723	29.892
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	-42.980	111.570
Totaal	-78.136	153.305

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

8 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

De niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo verslagperiode de balanswaarde aan het begin van de verslagperiode in mindering te brengen dan wel de gemiddelde kostprijs van de aankopen gedurende de verslagperiode.

Niet-gerealiseerde waardeveranderingen per beleggingsfonds

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	215	1.453
Zwitserleven Medium Duration Fonds	-21.913	-8.432
Zwitserleven Long Duration Fonds	-34.139	64.028
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	-42.071	-12.032
Totaal	-97.908	45.017

9 Overige bedrijfsopbrengsten

Onder de overige bedrijfsopbrengsten worden security lending fees verantwoord alsmede overige niet nader te rubriceren bedrijfsopbrengsten. Omdat er geen beleggingen meer worden uitgeleend, waren er in de verslagperiode geen security lending fees.

10 Service fee

De Beheerder brengt de fondsen een service fee in rekening. De service fee dient ter dekking van kosten van de bewaarder, de beheerder, kosten van administratie, oprichtings- en introductiekosten en bewaargeving van effecten, alsmede van alle andere operationele kosten zoals die van toezicht en registratie, accountantscontrole, verslaggeving en participantenvergaderingen. De service fee bedraagt op jaarbasis 0,040% van het gemiddelde fondsvermogen. Maandelijks

wordt hiertoe 1/12e deel van 0,040% over het gemiddelde fondsvermogen in rekening gebracht gedurende de maand dat op dagbasis gereserveerd wordt.

In de service fee zijn begrepen de kosten voor het beheer van het fondsvermogen door de beheerder.

Totale service fee in fondsen

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds ¹	-	17
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	45	42
Zwitserleven Medium Duration Fonds	364	345
Zwitserleven Long Duration Fonds	373	470
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	217	356
Totaal	999	1.230

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

11 Overige bedrijfslasten

Onder de overige bedrijfslasten wordt rente rekening courant verantwoord.

Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Rente rekening courant	52	355
Overige bedrijfslasten	28	-
Totaal	80	355

Lopende kosten factor

De lopende kosten factor (LKF) van een beleggingsfonds omvat alle kosten die in een jaar ten laste van het fonds zijn gebracht, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten. De lopende kosten factor wordt uitgedrukt in procenten van het gemiddeld fondsvermogen van het desbetreffende fonds. Het gemiddelde fondsvermogen is berekend op basis van de frequentie van het afgeven van de intrinsieke waarde of 'net asset value' (NAV). De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle afgegeven NAV's gedurende de verslagperiode worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

De service fees zijn de enige kosten die bij het fonds in rekening worden gebracht. De lopende kosten factor kan afwijken van de service fee door fluctuaties in het vermogen en de gehanteerde berekeningsystematiek van de lopende kosten factor.

Lopende kosten factor (LKF) en totale service fee

	Lopende kosten factor		Service fee	
	2017	2016	2017	2016
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds ¹	-	0,040%	-	0,040%
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	0,040%	0,040%	0,040%	0,040%
Zwitserleven Medium Duration Fonds	0,040%	0,040%	0,040%	0,040%
Zwitserleven Long Duration Fonds	0,040%	0,040%	0,040%	0,040%
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	0,040%	0,040%	0,040%	0,040%

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

Omloopfactor

De omloopfactor van de activa geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille van het fonds. Op deze manier wordt inzicht gegeven in de mate waarin er actief beheer plaatsvindt in de beleggingsportefeuille.

De Omloopfactor wordt als volgt berekend:

$$[(\text{Totaal 1} - \text{Totaal 2}) / X] * 100$$

Totaal 1: het totaal bedrag aan effectentransacties (effectenaankopen + effectenverkoppen)

Totaal 2: het totaal bedrag aan transacties (uitgiftes + inkopen) van deelnemingsrechten van de beleggingsinstelling

X: de gemiddelde intrinsieke waarde van de beleggingsinstelling. De gemiddelde intrinsieke waarde is berekend op basis van de frequentie van het afgeven van de intrinsieke waarde (NAV). De intrinsieke waarde wordt berekend op iedere dag waarop de effectenbeurs van Euronext Amsterdam N.V. voor de handel in Nederland geopend is. Alle afgegeven NAV's gedurende de verslagperiode worden opgeteld en gedeeld door het aantal afgegeven NAV's.

Omloopfactor

	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds ¹	-	114,27%
Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds	50,48%	93,92%
Zwitserleven Medium Duration Fonds	141,96%	70,97%
Zwitserleven Long Duration Fonds	142,36%	25,41%
Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds	289,45%	54,51%

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

Transactiekosten

Transactiekosten voor vastrentende waarden zijn niet te bepalen daar zij in de aan- en verkoopkoers zijn opgenomen en niet separaat worden vastgelegd. De totale hoogte van de transactiekosten voor vastrentende waarden is derhalve niet met voldoende nauwkeurigheid vast te stellen. De omloopsnelheid van de portefeuille, die in de jaarcijfers van elk fonds wordt vermeld, is een indicatie van de transactiekosten.

Accountantskosten

De Beheerder brengt een service fee in rekening bij de fondsen. De honoraria van de accountantsorganisatie Ernst & Young Accountants LLP, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW, komen volledig ten laste van de Beheerder. De Beheerder bekostigt de accountantskosten uit de service fee. Er komen geen accountantskosten direct ten laste van de fondsen.

De accountantskosten die bij de Beheerder over geheel 2017 in rekening worden gebracht bedragen € 27.500 exclusief BTW (2016: € 27.500). De accountantskosten zijn niet verder te kwantificeren per fonds en worden daarom niet verder toegelicht in de jaarrekening van de fondsen. De accountantskosten hebben betrekking op controlediensten verricht in het kader van het jaarverslag 2017.

Vijfjarenoverzicht

Het vijfjarenoverzicht is per fonds opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van de fondsen.

Werknemers

Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen heeft geen werknemers in dienst.

Overige toelichtingen

Transacties gelieerde partijen

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid kunnen transacties worden verricht met aan ACTIAM gelieerde partijen. Het kan de volgende transactiesoorten betreffen: valutatransacties, bancaire diensten en bemiddelingsdiensten. Indien transacties worden verricht met gelieerde partijen, vinden deze onder marktconforme voorwaarden plaats.

Bij een transactie met een gelieerde partij buiten een gereguleerde markt, markt in financiële instrumenten of een andere geregelde, regelmatig functionerende, erkende open markt, ligt in alle gevallen een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag aan de transactie. In de verslagperiode zijn er geen effectentransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

Als gevolg van het Bgfo worden in dit kader alle partijen die behoren tot de groep van Anbang Insurance Group Co. Ltd. en/of (rechts)personen die via een zeggenschapsstructuur met ACTIAM zijn verbonden, aangemerkt als gelieerde partijen. ACTIAM brengt een service fee in rekening aan Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen. Deze service fee is conform het prospectus in rekening gebracht. De service fee is opgenomen in de winst-en-verliesrekening van de beleggingsfondsen en bedraagt in de verslagperiode € 1,0 miljoen (2016: € 1,2 miljoen).

Softdollar-arrangementen en retourprovisies

Softdollar-arrangementen betreffen diensten en producten van (financiële) dienstverleners, die in het kader van uitvoering van effectentransacties aan vermogensbeheerders ter beschikking worden gesteld. Deze diensten en producten worden bekostigd uit de opbrengsten van effectentransacties. De softdollar-arrangementen van de betreffende vermogensbeheerders hebben betrekking op researchrapporten. De waarde hiervan is niet te kwantificeren. In de

verslagperiode hebben de vermogensbeheerders van de fondsen geen retourprovisies ontvangen van partijen die effectentransacties hebben uitgevoerd.

Uitbesteding werkzaamheden

Ten behoeve van de uitvoering van het vermogensbeheer van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen maakt ACTIAM gebruik van diensten van derden. De uitgangspunten van deze samenwerking zijn schriftelijk vastgelegd in een overeenkomst. In deze overeenkomst zijn onder meer bepalingen opgenomen die waarborgen dat ACTIAM kan voldoen aan de eisen welke voortvloeien uit de Wft. Voorts zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen met betrekking tot prestatienormen, onderlinge informatieverstrekking en de vergoeding. De vergoeding voor uitbestede werkzaamheden komt volledig ten laste van ACTIAM. Het beleggingsbeleid, op basis waarvan het vermogensbeheer van het Fonds plaatsvindt, wordt altijd door de Beheerder vastgesteld. Hieronder volgt een overzicht van de werkzaamheden waarvoor de Beheerder opdracht aan derden heeft gegeven:

Werkzaamheden	Dienstverlenende instelling
Uitvoering van administratie, rapportage en verslaglegging	BNP Paribas Securities Services SCA (met ingang van 1 juli 2017)
Uitvoering van het engagement- en stembeleid	GES International AB

ACTIAM is te allen tijde bevoegd om de samenwerking met genoemde dienstverlenende instelling(en) te beëindigen en de taken uit te besteden aan andere bevoegde instellingen, dan wel zelf ter hand te nemen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan welke invloed hebben op de jaarrekening 2017.

Winstbestemming

Het resultaat over de verslagperiode minus dividenduitkeringen, zoals opgenomen in het verslag van de beheerder, wordt ten gunste gebracht van de overige reserves.

Utrecht, 4 april 2018

Directie van ACTIAM N.V.

H. van Houwelingen
A.A. Gast
D.G. Keiller

3 Jaarrekening 2017

Fondsen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen

3.1 Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016 ²
Beleggingen		-	-
Activa min kortlopende schulden		-	-
Fondsvermogen			
Gestort kapitaal		-	-
Overige reserves		-	-2.621
Onverdeeld resultaat		-	2.621
Totaal fondsvermogen		-	-

1 De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

2 Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

WINST-EN-VERLIESREKENING

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016 ¹
Opbrengsten uit beleggingen		-	1.031
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen			
Obligaties		-	1.569
Futures		-	39
Som der bedrijfsopbrengsten		-	2.639
Bedrijfslasten			
Service fee		-	17
Overige bedrijfslasten		-	1
Som der bedrijfslasten		-	18
Resultaat		-	2.621

1 Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

KASSTROOMOVERZICHT

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016 ¹
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-	2.621
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-	-1.608
Aankoop van beleggingen	-	-27.381
Verkoop en lossingen van beleggingen	-	31.800
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	769
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-1
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-	6.200
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	-	1.284
Inkoop van participaties	-	-6.207
Uitgekeerd dividend	-	-1.284
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	-	-6.207
Mutatie liquide middelen	-	-7
Liquide middelen begin van de verslagperiode	-	7
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	-	-

¹ Het fonds is per 7 december 2016 opgehouden te bestaan.

Toelichting

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, in de paragrafen grondslagen voor de waardering van activa en passiva, grondslagen voor de resultaatbepaling en kasstroomoverzicht. In tegenstelling tot de grondslagen opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen is geen sprake van het continuïteitsbeginsel, omdat het fonds per 7 december 2016 is opgeheven. Dit sorteert echter geen effect omdat het vermogen van Zwitserleven Institutioneel Government Bonds 10+ Fonds nihil bedroeg ten tijde van de opheffing.

3.2 Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016
Beleggingen	1	114.753	107.689
Vorderingen	2	1.203	1.321
Overige activa			
Liquide middelen	3	167	301
Kortlopende schulden	4	4	4
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		1.366	1.618
Activa min kortlopende schulden		116.119	109.307
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		61.910	54.567
Overige reserves		51.701	49.670
Onverdeeld resultaat		2.508	5.070
Totaal fondsvermogen		116.119	109.307

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST-EN-VERLIESREKENING

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Opbrengsten uit beleggingen		2.335	2.646
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6		
Obligaties		-15	1.018
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7		
Obligaties		215	1.453
In rekening gebrachte op- en afslagen		19	-
Overige bedrijfsopbrengsten		2	-
Som der bedrijfsopbrengsten		2.556	5.117
Bedrijfslasten			
Service fee		45	42
Overige bedrijfslasten	8	3	5
Som der bedrijfslasten		48	47
Resultaat		2.508	5.070

KASSTROOMOVERZICHT

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	2.508	5.070
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	15	-1.018
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-215	-1.453
Aankoop van beleggingen	-36.829	-59.314
Verkoop en lossingen van beleggingen	29.965	66.071
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	118	659
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-	-
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-4.438	10.015
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	8.266	8.837
Inkoop van participaties	-1.764	-16.829
Uitgekeerd dividend	-2.198	-2.028
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	4.304	-10.020
Mutatie liquide middelen	-134	-5
Liquide middelen begin van de verslagperiode	301	306
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	167	301

Toelichting

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, in de paragrafen grondslagen voor de waardering van activa en passiva, grondslagen voor de resultaatbepaling en kasstroomoverzicht.

Balans

1 Beleggingen

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	107.689	111.975
Aankopen	36.829	59.314
Verkopen	-29.621	-64.181
Lossingen	-344	-1.890
Gerealiseerde waardeveranderingen	-15	1.018
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	215	1.453
Stand ultimo periode	114.753	107.689

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen.

In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren. Aan het einde van deze sectie wordt een specificatie van de beleggingen gegeven naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de marktrente. Het fonds belegt in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel bevat informatie

over het effectieve rendement, coupon rendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2017	31-12-2016
Effectief rendement	0,92%	1,04%
Coupon rendement	1,99%	2,26%
Gemiddeld resterende looptijd	5,63 jaar	5,73 jaar
Modified duration	5,19	5,26

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Aan het einde van deze sectie wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 116,1 miljoen (ultimo 2016: € 109,3 miljoen).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENT	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017					114.753
Obligaties binnenland					20.565
300	0,625%	ABN AMRO Bank	EUR	31-05-2022	305
450	2,5%	ABN AMRO Bank	EUR	29-11-2023	502
300	2,875%	ABN AMRO Bank	EUR	30-06-2025	318
650	2,75%	Achmea Hypotheekbank	EUR	18-02-2021	699
150	4,25%	Achmea Hypotheekbank	EUR	29-12-2049	163
300	0,875%	Alliander	EUR	22-04-2026	303
600	3,25%	Alliander	EUR	27-11-2099	615
200	0,25%	Allianz Finance II	EUR	06-06-2023	199
400	1,625%	ASML Holding	EUR	28-05-2027	414
700	2,25%	Bank Nederlandse Gemeenten	EUR	30-08-2022	772
350	2,375%	BMW Finance	EUR	24-01-2023	385
400	0,75%	BMW Finance N.V.	EUR	15-04-2024	404
500	2,375%	Coca-Cola HBC Finance	EUR	18-06-2020	525
400	0,125%	Coöperatieve Rabobank	EUR	11-10-2021	400
300	0,25%	Deutsche Telekom Int Fin	EUR	19-04-2021	301
300	0,625%	Deutsche Telekom International Finance	EUR	03-04-2023	302
200	0,625%	Deutsche Telekom International Finance	EUR	13-12-2024	198
400	4,25%	Deutsche Telekom International Finance	EUR	13-07-2022	471

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
200	1,5%	Deutsche Telekom International Finance B.V.	EUR	03-04-2028	204
300	1,375%	DSM	EUR	26-09-2022	315
200	2,5%	Elsevier Finance	EUR	24-09-2020	213
458	1,375%	ENEL Finance International	EUR	01-06-2026	468
673	1,966%	ENEL Finance International	EUR	27-01-2025	722
200	0,875%	Gas Natural Fenosa Finance	EUR	15-05-2025	197
300	1,25%	Gas Natural Fenosa Finance	EUR	19-04-2026	301
400	3,5%	Gas Natural Fenosa Finance	EUR	15-04-2021	443
200	1%	Heineken	EUR	04-05-2026	200
100	1,375%	Heineken	EUR	29-01-2027	102
200	3,5%	Heineken	EUR	19-03-2024	233
100	0,375%	Iberdrola International	EUR	15-09-2025	95
100	1,875%	Iberdrola International	EUR	31-12-2099	100
200	2,5%	Iberdrola International	EUR	24-10-2022	220
200	2,875%	Iberdrola International	EUR	11-11-2020	216
100	3%	Iberdrola International	EUR	31-01-2022	111
200	5,75%	Iberdrola International	EUR	27-02-2099	202
500	0,75%	ING Bank	EUR	22-02-2021	510
200	0,75%	ING Groep	EUR	09-03-2022	203
200	1,625%	ING Groep	EUR	26-09-2029	200
200	1,25%	Innogy Finance	EUR	19-10-2027	200
200	0,875%	Koninklijke Ahold Delhaize	EUR	19-09-2024	200
300	0,5%	Koninklijke Philips	EUR	06-09-2023	301
300	1,875%	LYB International Finance	EUR	02-03-2022	315
700	2%	Nederland	EUR	15-07-2024	787
400	1%	Nederlandse Waterschapsbank	EUR	03-09-2025	419
450	1,5%	NIBC Bank	EUR	31-01-2022	463
500	0,25%	NN Group	EUR	01-06-2020	502
350	0,875%	NN Group	EUR	13-01-2023	356
100	0,125%	PACCAR Financial Europe	EUR	19-05-2020	100
400	1,25%	Rabobank	EUR	23-03-2026	412
250	3,875%	Rabobank	EUR	25-07-2023	291
550	4,125%	Rabobank	EUR	14-07-2025	685
500	3,625%	Repsol International Finance	EUR	07-10-2021	562
600	2,75%	Sabir Capital	EUR	20-11-2020	642
700	1%	Shell International Finance	EUR	06-04-2022	725
300	1,25%	Shell International Finance	EUR	15-03-2022	314
350	4,625%	Tennet	EUR	21-02-2023	425
100	1,125%	Teva Pharmaceutical Finance	EUR	15-10-2024	87
300	1,625%	Teva Pharmaceutical Finance	EUR	15-10-2028	248
	Obligaties buitenland				94.188
	Australië				2.166
250	5,625%	BHP Billiton Finance	EUR	22-10-2079	306
300	1,936%	Commonwealth Bank of Australia	EUR	03-10-2029	301

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENT	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
400	0,35%	National Australia Bank	EUR	07-09-2022	399
250	2%	National Australia Bank	EUR	12-11-2024	257
600	1,125%	Telstra	EUR	14-04-2026	604
300	0,25%	Westpac Banking	EUR	17-01-2022	299
		België			2.448
700	1,5%	Anheuser-Busch InBev	EUR	18-04-2030	697
500	2,75%	Anheuser-Busch InBev	EUR	17-03-2036	548
400	1,875%	Anheuser-Busch InBev N.V./S.A.	EUR	20-01-2020	415
700	2,875%	Eandis	EUR	09-10-2023	788
		Bermuda			552
500	2,75%	Bacardi	EUR	03-07-2023	552
		Caymaneilanden			670
500	1,375%	Hutchison Whampoa	EUR	31-10-2021	518
150	3,75%	Hutchison Whampoa	EUR	10-05-2099	152
350	0%	Sigma Finance	EUR	09-03-2009	-
		Denemarken			1.177
150	2,625%	Carlsberg	EUR	15-11-2022	166
300	0,5%	Carlsberg Breweries	EUR	06-09-2023	296
500	0,75%	Danske Bank	EUR	04-05-2020	509
200	3,875%	Danske Bank	EUR	04-10-2023	206
		Duitsland			7.157
400	3,375%	Allianz	EUR	29-09-2049	444
400	4,75%	Allianz	EUR	29-10-2049	475
100	5,625%	Allianz	EUR	17-10-2042	122
200	0,875%	BASF	EUR	15-11-2027	197
200	1,125%	Bertelsmann	EUR	27-04-2026	203
300	3%	Bertelsmann	EUR	23-04-2075	316
300	0,5%	Commerzbank	EUR	13-09-2023	297
300	4%	Commerzbank	EUR	23-03-2026	341
300	0,625%	Daimler	EUR	05-03-2020	304
550	1,375%	Daimler	EUR	11-05-2028	555
600	1,4%	Daimler	EUR	12-01-2024	629
500	4%	Duitsland	EUR	04-01-2037	764
500	2,125%	Evonik Industries	EUR	07-07-2077	512
400	2,25%	Heidelberg Cement AG	EUR	30-03-2023	430
200	1,5%	HeidelbergCement	EUR	07-02-2025	206
300	1%	Lanxess	EUR	07-10-2026	297
500	1,375%	Merck Financial Services	EUR	01-09-2022	525
300	3,375%	Merck Financial Services	EUR	12-12-2074	331
200	2%	Vier Gas Transport	EUR	12-06-2020	209
		Finland			1.721
550	2,75%	CRH Finance	EUR	15-10-2020	586
200	2,25%	Fortum	EUR	06-09-2022	214
400	0,75%	Pohjola Bank	EUR	03-03-2022	408
500	0,875%	Pohjola Bank	EUR	21-06-2021	513
		Frankrijk			21.794
100	3,625%	Auchan	EUR	19-10-2018	103
300	2,875%	Autoroutes du Sud de la France	EUR	18-01-2023	337
600	3,941%	AXA	EUR	29-11-2049	679

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
400	5,25%	AXA	EUR	16-04-2040	443
300	1,25%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	26-05-2027	305
200	2,375%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	24-03-2026	213
300	3%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	11-09-2025	334
200	3%	Banque Fédérative du Crédit Mutuel	EUR	28-11-2023	228
350	0,75%	BNP Paribas	EUR	11-11-2022	356
300	1,5%	BNP Paribas	EUR	17-11-2025	310
400	2,375%	BNP Paribas	EUR	20-05-2024	443
450	2,875%	BNP Paribas	EUR	24-10-2022	503
500	1,375%	Bouygues SA	EUR	07-06-2027	512
400	2,875%	BPCE	EUR	16-01-2024	455
200	4,625%	BPCE	EUR	18-07-2023	239
200	0,5%	Capgemini	EUR	09-11-2021	202
200	1,75%	Carrefour	EUR	15-07-2022	211
400	3,875%	Carrefour	EUR	25-04-2021	448
300	4%	Carrefour	EUR	09-04-2020	327
200	4%	CNP Assurances S.A.	EUR	29-11-2049	225
400	6,875%	CNP Assurances S.A.	EUR	30-09-2041	490
300	1%	Compagnie De Saint-Gobain	EUR	17-03-2025	301
300	0,375%	Compagnie Fin. Ind. Autoroutes	EUR	07-02-2025	291
200	2,625%	Crédit Agricole	EUR	17-03-2027	216
300	1,25%	Crédit Mutuel Arkéa	EUR	31-05-2024	304
800	1%	Électricité de France	EUR	13-10-2026	783
100	2,25%	Électricité de France	EUR	27-04-2021	107
500	4,25%	Électricité de France	EUR	29-01-2099	530
400	4,625%	Électricité de France	EUR	11-09-2024	498
600	3,875%	Engie	EUR	02-06-2049	674
200	0,625%	Holding D'Infrastructure	EUR	27-03-2023	199
200	0,625%	HSBC	EUR	03-12-2020	203
500	3,125%	Kering	EUR	23-04-2019	521
300	0,75%	Orange	EUR	11-09-2023	303
100	4,125%	Orange	EUR	23-01-2019	104
300	5%	Orange	EUR	29-10-2049	355
400	8,125%	Orange	EUR	28-01-2033	745
150	1%	RCI Banque	EUR	17-05-2023	152
400	1,25%	RCI Banque	EUR	08-06-2022	412
200	1,375%	RCI Banque S.A.	EUR	08-03-2024	205
250	1,625%	RCI Banque S.A.	EUR	11-04-2025	259
600	1%	RTE Reseau De Transport	EUR	19-10-2026	599
700	0%	Sanofi	EUR	13-09-2022	691
200	1,125%	Sanofi	EUR	05-04-2028	203
300	2,5%	Sanofi S.A.	EUR	14-11-2023	335
400	1,125%	Société des Autoroutes	EUR	09-01-2026	405
200	1,5%	Société des Autoroutes	EUR	15-01-2024	209
200	2,25%	Société des Autoroutes	EUR	16-01-2020	209
400	1,125%	Société des Autoroutes Paris-Rhin-Rhône	EUR	15-01-2021	411
400	0,5%	Société Générale	EUR	13-01-2023	397
400	2,5%	Société Générale	EUR	16-09-2026	424
600	4,75%	Société Générale	EUR	02-03-2021	688
500	0,125%	Société Générale S.A.	EUR	05-10-2021	498
300	3%	Suez Environnement	EUR	23-06-2049	316

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENT	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
200	1,75%	Suez S.A.	EUR	10-09-2025	213
400	4,339%	Transport et Infrastructures Gaz France	EUR	07-07-2021	454
500	0,927%	Veolia Environnement	EUR	04-01-2029	478
300	1,59%	Veolia Environnement	EUR	10-01-2028	309
400	3,375%	Vinci	EUR	30-03-2020	430
		Hongkong			102
100	1,25%	CK Hutchison Holdings	EUR	06-04-2023	102
		Ierland			2.273
450	0,8%	General Electric Capital	EUR	21-01-2022	458
300	2,875%	General Electric Capital	EUR	18-06-2019	313
400	4,625%	General Electric Capital	EUR	22-02-2027	518
100	1,125%	Ryanair DAC	EUR	15-08-2023	101
450	1,125%	Ryanair Ltd.	EUR	10-03-2023	457
100	1,875%	Swisscom	EUR	08-09-2021	106
300	1,75%	Swisscom via Lunar Funding	EUR	15-09-2025	320
		Italië			4.833
200	5%	Assicurazioni Generali	EUR	08-06-2048	231
250	5,5%	Assicurazioni Generali	EUR	27-10-2047	300
200	7,75%	Assicurazioni Generali S.p.A.	EUR	12-12-2042	258
400	1,625%	Atlantia	EUR	03-02-2025	410
100	2,875%	Atlantia	EUR	26-02-2021	108
300	2,75%	Banca Popolare Di Vicenza	EUR	20-03-2020	317
300	0,875%	Ferrovie Dello Stato	EUR	07-12-2023	299
200	3%	Intesa Sanpaolo	EUR	28-01-2019	207
400	3,5%	Intesa Sanpaolo	EUR	17-01-2022	447
100	1,125%	Italgas SPA	EUR	14-03-2024	102
150	1,625%	Italgas SPA	EUR	19-01-2027	156
400	0,875%	Snam	EUR	25-10-2026	389
200	1,375%	Terna	EUR	26-07-2027	201
300	4,75%	Terna	EUR	15-03-2021	344
500	3,25%	UniCredit	EUR	14-01-2021	545
500	3,625%	UniCredit	EUR	24-01-2019	519
		Ivoorkust			333
350	0,125%	African Development Bank	EUR	07-10-2026	333
		Luxemburg			1.446
200	1,7%	DH Europe Finance	EUR	04-01-2022	211
200	1,25%	European Investment Bank	EUR	13-11-2026	214
600	1,375%	Holcim Finance	EUR	26-05-2023	622
400	0,375%	Nestle Finance International	EUR	18-01-2024	399
		Mexico			1.072
300	3%	America Movil	EUR	12-07-2021	328
250	4,125%	America Movil	EUR	25-10-2019	269
460	5,125%	America Movil	EUR	06-09-2073	475
		Noorwegen			1.637
425	3,875%	DNB Bank	EUR	29-06-2020	466
300	0,375%	Santander Consumer Bank AS	EUR	17-02-2020	302

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
850	0,875%	Statoil	EUR	17-02-2023	869
	Oostenrijk				872
100	1%	OMV	EUR	14-12-2026	98
400	2,625%	OMV	EUR	27-09-2022	442
200	4,25%	OMV	EUR	12-10-2021	230
100	6,75%	OMV AG	EUR	29-04-2049	102
	Spanje				4.248
200	3,75%	Abertis Infraestructuras	EUR	20-06-2023	232
100	0,75%	Banco Bilbao Vizcaya	EUR	11-09-2022	100
300	1%	Banco Bilbao Vizcaya Argent	EUR	20-01-2021	307
100	1,375%	Enagas Financiaciones	EUR	05-05-2028	100
200	1%	Iberdrola Finanzas	EUR	07-03-2025	201
500	1,125%	Red Eléctrica de España	EUR	24-04-2025	510
400	0,75%	Santander Consumer Finance	EUR	03-04-2019	404
200	1%	Santander Consumer Finance	EUR	26-05-2021	204
100	1,5%	Santander Consumer Finance	EUR	12-11-2020	104
300	2,5%	Santander Issuances	EUR	18-03-2025	315
100	1,93%	Telefónica Emisiones	EUR	17-10-2031	99
300	2,242%	Telefónica Emisiones	EUR	27-05-2022	323
500	3,961%	Telefónica Emisiones	EUR	26-03-2021	560
400	3,987%	Telefónica Emisiones	EUR	23-01-2023	467
200	4,71%	Telefónica Emisiones	EUR	20-01-2020	219
100	1,528%	Telefónica SA	EUR	17-01-2025	103
	Verenigd Koninkrijk				13.071
200	0,875%	Abbey National Treasury Services	EUR	13-01-2020	203
500	3,25%	Anglo American	EUR	03-04-2023	554
300	3,375%	Aviva	EUR	04-12-2045	325
300	6,125%	Aviva	EUR	06-07-2043	373
200	0,625%	Barclays	EUR	14-11-2023	198
300	1,875%	Barclays	EUR	08-12-2023	315
250	2%	Barclays	EUR	07-02-2028	249
250	2,625%	Barclays	EUR	11-11-2025	260
300	0,75%	Coca-Cola	EUR	24-02-2022	305
500	1,375%	Crédit Agricole London	EUR	03-05-2027	514
700	1,5%	Credit Suisse	EUR	10-04-2026	731
100	0,5%	Diageo Finance	EUR	19-06-2024	99
450	1,114%	FCE Bank	EUR	13-05-2020	461
200	1,528%	FCE Bank	EUR	09-11-2020	208
250	0,869%	FCE Bank Plc.	EUR	13-09-2021	254
300	1,875%	Heathrow Funding	EUR	23-05-2022	319
200	0,875%	HSBC	EUR	06-09-2024	201
300	4%	HSBC	EUR	15-01-2021	336
300	6%	HSBC	EUR	10-06-2019	325
500	1%	Lloyds Bank	EUR	19-11-2021	513
300	1%	Lloyds Banking Group	EUR	09-11-2023	303
400	3,375%	Mondi Finance	EUR	28-09-2020	434
400	0,5%	Nationwide Building Society	EUR	29-10-2019	404
400	2%	Nationwide Building Society	EUR	25-07-2029	405

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
200	4,125%	Nationwide Building Society	EUR	20-03-2023	202
500	4,25%	NGG	EUR	18-06-2076	543
400	5,375%	RBS Capital Trust A	EUR	30-09-2019	438
300	1,125%	Santander UK Group	EUR	08-09-2023	304
450	2%	Smiths Group Plc.	EUR	23-02-2027	466
600	1,625%	Standard Chartered	EUR	13-06-2021	626
500	1,125%	UBS	EUR	30-06-2020	514
500	0,5%	Vodafone	EUR	30-01-2024	489
400	1,75%	Vodafone	EUR	25-08-2023	422
300	2,2%	Vodafone	EUR	25-08-2026	321
100	5,375%	Vodafone	EUR	06-06-2022	121
300	3%	WPP Finance 2013	EUR	20-11-2023	336
	Verenigde Staten				21.812
100	0,625%	American Express	EUR	22-11-2021	101
400	1,375%	American Honda Finance	EUR	10-11-2022	418
300	1,5%	American International Group	EUR	08-06-2023	310
400	1%	Apple	EUR	10-11-2022	414
400	1,625%	Apple	EUR	10-11-2026	425
550	1,45%	AT&T	EUR	01-06-2022	572
120	1,875%	AT&T	EUR	04-12-2020	126
100	2,65%	AT&T	EUR	17-12-2021	108
150	3,55%	AT&T	EUR	17-12-2032	168
500	0,75%	Bank of America	EUR	26-07-2023	502
500	1,375%	Bank of America	EUR	26-03-2025	513
300	0,736%	Bank of America N.A.	EUR	07-02-2022	305
200	1,3%	Berkshire Hathaway	EUR	15-03-2024	207
300	2,15%	Berkshire Hathaway	EUR	15-03-2028	324
700	1,25%	BlackRock	EUR	06-05-2025	720
200	0,625%	BMW US Capital	EUR	20-04-2022	203
250	1,875%	Cargill	EUR	04-09-2019	258
150	2,5%	Cargill Inc.	EUR	15-02-2023	165
500	1,375%	Citigroup	EUR	27-10-2021	521
200	2,125%	Citigroup	EUR	10-09-2026	215
400	1,125%	Coca-Cola	EUR	09-03-2027	404
400	1,25%	Dover	EUR	09-11-2026	397
500	0,375%	General Electric	EUR	17-05-2022	499
400	1,25%	General Electric	EUR	26-05-2023	413
500	1,625%	Goldman Sachs	EUR	27-07-2026	508
400	2%	Goldman Sachs	EUR	27-07-2023	425
400	2,625%	Goldman Sachs	EUR	19-08-2020	426
400	1,25%	IBM	EUR	26-05-2023	416
500	1,375%	IBM	EUR	19-11-2019	514
400	1,65%	Johnson & Johnson	EUR	20-05-2035	414
300	0,625%	JPMorgan Chase & Co	EUR	25-01-2024	298
100	1,375%	JPMorgan Chase & Co	EUR	16-09-2021	104
200	1,5%	JPMorgan Chase & Co	EUR	26-10-2022	210
200	2,625%	JPMorgan Chase & Co	EUR	23-04-2021	216
400	2,75%	JPMorgan Chase & Co	EUR	24-08-2022	443
200	1,638%	JPMorgan Chase & Co.	EUR	18-05-2028	206
500	1,75%	Kellogg	EUR	24-05-2021	524
200	1%	McDonald's	EUR	15-11-2023	203
300	2,375%	Metropolitan Life Global Funding	EUR	11-01-2023	327
400	2,375%	Metropolitan Life Global Funding	EUR	30-09-2019	418

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
400	3,125%	Microsoft	EUR	06-12-2028	485
600	1,625%	Mondelēz International	EUR	08-03-2027	608
700	1,75%	Morgan Stanley	EUR	11-03-2024	735
500	2,375%	Morgan Stanley	EUR	31-03-2021	534
500	0,75%	National Grid North America	EUR	11-02-2022	508
100	0,875%	PPG Industries	EUR	03-11-2025	99
350	1,4%	PPG Industries	EUR	13-03-2027	353
400	1,125%	Procter & Gamble	EUR	02-11-2023	415
400	1,1%	The Coca-Cola Company	EUR	02-09-2036	362
300	2,375%	The Priceline Group	EUR	23-09-2024	324
200	0,75%	Thermo Fisher Scientific	EUR	12-09-2024	196
400	2,15%	Thermo Fisher Scientific	EUR	21-07-2022	428
100	1,95%	Time Warner	EUR	15-09-2023	105
400	2,375%	Toyota Motor Credit	EUR	01-02-2023	439
400	1,125%	United Technologies	EUR	15-12-2021	413
200	1,375%	Verizon Communications	EUR	27-10-2026	199
500	2,625%	Verizon Communications	EUR	01-12-2031	529
400	3,25%	Verizon Communications	EUR	17-02-2026	459
500	1,5%	Wells Fargo	EUR	12-09-2022	524
150	1,625%	Wells Fargo	EUR	02-06-2025	157
	Zweden				3.352
300	1,875%	Mölnlycke Holding AB	EUR	28-02-2025	309
600	1%	Nordea Bank	EUR	22-02-2023	617
400	1,875%	Nordea Bank	EUR	10-11-2025	415
500	0,3%	Skandinaviska Enskilda Banken	EUR	17-02-2022	501
300	1,125%	Svenska Handelsbanken	EUR	14-12-2022	311
350	2,656%	Svenska Handelsbanken	EUR	15-01-2024	359
300	0,25%	Swedbank	EUR	07-11-2022	298
300	2,375%	Swedbank	EUR	26-02-2024	308
200	3,625%	TeliaSonera AB	EUR	14-02-2024	234
	Zwitserland				1.452
300	5,75%	Credit Suisse	EUR	18-09-2025	340
300	1,25%	Credit Suisse Group	EUR	17-07-2025	303
200	0,25%	Eurofima	EUR	25-04-2023	199
250	4%	Eurofima	EUR	27-10-2021	287
300	2,125%	UBS	EUR	04-03-2024	323

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor alle financiële instrumenten die zich in de portefeuille van Zwitserleven Institutioneel Credits Fonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van ter beurze genoteerde marktprijzen waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Sectorallocatie

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Banken	35.830	31,3	36.497	33,9
Nutsbedrijven	13.844	12,1	14.116	13,1
Telecommunicatiediensten	10.604	9,2	8.889	8,3
Kapitaalgoederen	9.277	8,1	8.325	7,7
Voeding en dranken	7.943	6,9	7.247	6,7
Verzekeringen	6.640	5,8	4.850	4,5
Auto's	5.288	4,6	5.697	5,3
Gezondheidszorg	4.279	3,7	3.861	3,6
Basisgoederen	4.024	3,5	3.764	3,5
Energie	3.342	2,9	3.758	3,5
Financiële conglomeraten	3.340	2,9	3.664	3,4
Staat(sgegarandeerd)	4.074	3,6	1.305	1,2
Technologie	2.870	2,5	2.361	2,2
Consumentenservicebedrijven	2.225	1,9	2.070	1,9
Media	1.173	1,0	1.285	1,2
Totaal	114.753	100,0	107.689	100,0

Landenverdeling

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Verenigde Staten	21.812	19,0	20.829	19,4
Frankrijk	21.794	19,0	19.311	17,9
Nederland	20.565	17,9	20.880	19,4
Verenigd Koninkrijk	13.071	11,4	10.906	10,1
Duitsland	7.157	6,2	5.883	5,5
Italië	4.833	4,2	4.626	4,3
Spanje	4.248	3,7	4.237	3,9
Zweden	3.352	2,9	3.167	2,9
België	2.448	2,1	2.352	2,2
Ierland	2.273	2,0	1.743	1,6
Australië	2.166	1,9	3.467	3,2
Finland	1.721	1,5	1.522	1,4
Noorwegen	1.637	1,4	1.350	1,3
Zwitserland	1.452	1,3	328	0,3
Luxemburg	1.446	1,3	1.594	1,5
Denemarken	1.177	1,0	1.615	1,5
Mexico	1.072	0,9	869	0,8
Oostenrijk	872	0,8	862	0,8
Caymaneilanden	670	0,6	671	0,6
Bermuda	552	0,5	555	0,5
Ivoorkust	333	0,3	-	-
Hongkong	102	0,1	101	0,1
Guernsey	-	-	300	0,3
Jersey	-	-	317	0,3
Canada	-	-	204	0,2
Totaal	114.753	100,0	107.689	100,0

Ratingverdeling

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
AAA	4.188	3,5	2.210	2,1
AA+	1.325	1,2	426	0,4
AA	777	0,7	1.433	1,3
AA-	10.697	9,3	13.603	12,6
A+	9.748	8,5	9.449	8,8
A	14.793	12,9	12.718	11,8
A-	19.575	17,1	19.734	18,3
BBB+	28.794	25,1	25.619	23,8
BBB	18.573	16,2	17.807	16,5
BBB-	5.948	5,2	4.690	4,4
BB+	335	0,3	-	-
Totaal	114.753	100,0	107.689	100,0

Looptijdverdeling

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Aflossing binnen één jaar	103	0,1	840	0,8
Aflossing tussen één en vijf jaar	44.645	38,8	37.040	34,4
Aflossing tussen vijf en tien jaar	51.355	44,8	53.299	49,5
Aflossing na tien jaar	18.650	16,3	16.510	15,3
Totaal	114.753	100,0	107.689	100,0

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Lopende rente obligaties	1.203	1.321
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.203	1.321
Totaal	1.203	1.321

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. Het saldo liquide middelen valt binnen de restricties van het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Te betalen service fee	4	4
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	4	4
Totaal	4	4

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen service fee is te betalen aan de Beheerder.

Fondsvermogen

in duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	54.567	99.241
Uitgegeven participaties	8.266	8.837
Ingekochte participaties	-923	-16.829
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling naar overige reserves (correctie beginstand)	-	-45.727
Correctie ingekochte participaties	-	9.045
Stand ultimo periode	61.910	54.567
Overige reserves		
Stand per 1 januari	49.670	15.358
Ingekochte participaties	-841	-
Toevoeging/onttrekking uit onverdeeld resultaat	2.872	-2.370
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling van gestort kapitaal (correctie beginstand)	-	45.727
Correctie ingekochte participaties	-	-9.045
Stand ultimo periode	51.701	49.670
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	5.070	-342
Toevoeging/onttrekking aan overige reserves	-2.872	2.370
Uitgekeerd dividend	-2.198	-2.028
Resultaat over de verslagperiode	2.508	5.070
Stand ultimo periode	2.508	5.070
Totaal fondsvermogen	116.119	109.307

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013
Intrinsieke waarde	116.119	109.307	114.257	148.204	135.317
Resultaat	2.508	5.070	-342	12.098	3.068
Aantal uitstaande participaties	9.649.702	9.104.487	9.779.237	12.279.050	11.780.161
In euro's					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	12,03	12,01	11,68	12,07	11,49
Dividend ¹	0,24	0,24	0,35	0,41	0,48
Opbrengsten uit beleggingen	0,25	0,30	0,39	0,42	0,45
Waardeveranderingen beleggingen	0,02	0,27	-0,41	0,57	-0,19
Som der bedrijfslasten	-	-	0,01	-	-
Resultaat²	0,27	0,57	-0,03	0,99	0,26

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

Winst-en-verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	181	1.276
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-196	-258
	-15	1.018
Totaal	-15	1.018

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en niet-gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperiodes is geen sprake geweest van niet-gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	1.020	2.098
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-805	-645
	215	1.453
Totaal	215	1.453

8 Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Rente rekening courant	3	5
Totaal	3	5

Lopende kosten factor

De lopende kosten factor van een beleggingsfonds is gelijk aan de factor van de totale kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Service fee	45	42
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	112.437	106.175
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 50,48% (2016: 93,92%).

Deze factor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille aan. Op deze manier kan een indruk worden verkregen van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt verkregen door het totaalbedrag aan effectentransacties, verminderd met het totaalbedrag aan transacties van uitgegeven en ingekochte deelnemingsrechten, uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van de portefeuille.

De daling van de omloopfactor wordt veroorzaakt door een daling van het saldo van aan- en verkopen van beleggingen van € 125 miljoen in 2016 naar € 67 miljoen in 2017, een daling van het saldo aan ingekochte en uitgegeven participaties van € 26 miljoen in 2016 naar € 10 miljoen in 2017 en een stijging van het gemiddeld fondsvermogen € 106 miljoen in 2016 naar € 112 miljoen in 2017.

Het fonds begon de verslagperiode met een voorzichtige positionering. In de zomer van 2017 heeft de fondsbeheerder een aantal credits verkocht ten gunste van Nederlandse staatsobligaties. De fondsbeheerder heeft vervolgens in een gematigd tempo nieuwe leningen aan het fonds toegevoegd.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn (2016: idem).

3.3 Zwitserleven Medium Duration Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en In duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016
Beleggingen	1	961.243	909.624
Vorderingen	2	16.928	20.514
Overige activa			
Liquide middelen	3	2.691	218
Kortlopende schulden	4	37	31
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		19.582	20.701
Activa min kortlopende schulden		980.825	930.325
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		939.519	868.325
Overige reserves		47.218	35.817
Onverdeeld resultaat		-5.912	26.183
Totaal fondsvermogen		980.825	930.325

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST-EN-VERLIESREKENING

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Opbrengsten uit beleggingen		24.321	25.659
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6		
Obligaties		-8.213	-1.191
Renteswaps		-205	10.408
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7		
Obligaties		-18.807	-3.893
Renteswaps		-3.106	-4.539
In rekening gebrachte op- en afslagen		489	144
Som der bedrijfsopbrengsten		-5.521	26.588
Bedrijfslasten			
Service fee		364	345
Overige bedrijfslasten	8	27	60
Som der bedrijfslasten		391	405
Resultaat		-5.912	26.183

KASSTROOMOVERZICHT

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-5.912	26.183
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	8.418	-9.217
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	21.913	8.432
Aankoop van beleggingen	-1.001.202	-551.359
Verkoop en lossingen van beleggingen	919.252	358.373
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3.615	-5.960
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	2	-4.694
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	-53.914	-178.242
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	343.609	234.841
Inkoop van participaties	-287.197	-62.816
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte van participaties	-29	543
Mutatie schulden uit hoofde van inkoop van participaties	4	-
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	56.387	172.568
Mutatie liquide middelen	2.473	-5.674
Liquide middelen begin van de verslagperiode	218	5.892
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	2.691	218

Toelichting

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, in de paragrafen grondslagen voor de waardering van activa en passiva, grondslagen voor de resultaatbepaling en kasstroomoverzicht.

Balans

1 Beleggingen

Beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Aandelen	100	-
Obligaties	968.741	914.638
Renteswaps	-7.598	-5.014
Totaal	961.243	909.624

Het totaal aan aandelen ultimo verslagperiode 2017 (€ 100 duizend) bestaat volledig uit aankopen. Er hebben in 2017 geen verkopen plaatsgevonden.

Obligaties

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	914.638	708.163
Aankopen	1.001.102	551.359
Verkopen	-585.701	-108.650
Lossingen	-334.278	-231.150
Gerealiseerde waardeveranderingen	-8.213	-1.191
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-18.807	-3.893
Stand ultimo periode	968.741	914.638

Renteswaps

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	-5.014	7.690
Verkopen	727	-18.573
Gerealiseerde waardeveranderingen	-205	10.408
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-3.106	-4.539
Stand ultimo periode	-7.598	-5.014

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Voor de renteswaps is € 5,9 miljoen (2016: € 4,0 miljoen) in de vorm van staatsobligaties aan onderpand geleverd aan het einde van de verslagperiode.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren. Aan het einde van deze sectie wordt een specificatie van de beleggingen gegeven naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het fonds belegt in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2017	31-12-2016
Effectief rendement	0,59%	0,44%
Coupon rendement	2,44%	3,14%
Gemiddeld resterende looptijd	8,44 jaar	8,58 jaar
Modified duration	7,48	7,56

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Aan het einde van deze sectie wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Medium Duration Fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 988,4 miljoen (ultimo 2016: € 935,4 miljoen). Door het toepassen van collateral management wordt het kredietrisico op derivaten gemitigeerd.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

In duizenden euro's			
AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017			100
99.851	Institutional Euro Liquidity Fund	EUR	100

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017					968.741
Obligaties binnenland					382.426
63.000	0%	Nederland	EUR	29-03-2018	63.112
40.000	0%	Nederland	EUR	15-04-2018	40.072
19.000	0%	Nederland	EUR	30-04-2018	19.048
26.000	0,75%	Nederland	EUR	15-07-2027	26.525
55.000	1,25%	Nederland	EUR	15-01-2019	56.107
21.500	2,25%	Nederland	EUR	15-07-2022	23.923
52.110	3,25%	Nederland	EUR	15-07-2021	58.883
46.800	5,5%	Nederland	EUR	15-01-2028	69.580
11.000	1,25%	Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden	EUR	13-11-2018	11.167
7.000	0%	Rabobank	EUR	15-01-2018	7.001
7.000	4,75%	Rabobank	EUR	15-01-2018	7.008
Obligaties buitenland					586.315
Duitsland					339.513
15.000	1,75%	Bayerische Landesbodenkreditanstalt	EUR	24-04-2024	16.286
25.000	1%	Duitsland	EUR	15-08-2025	26.605
20.500	1,5%	Duitsland	EUR	04-09-2022	22.184
3.000	1,75%	Duitsland	EUR	04-07-2022	3.276
17.800	3,75%	Duitsland	EUR	04-01-2019	18.596
54.530	4%	Duitsland	EUR	04-01-2018	54.501
42.500	4,75%	Duitsland	EUR	04-07-2028	60.989
51.600	5,5%	Duitsland	EUR	04-01-2031	82.661
28.000	6,25%	Duitsland	EUR	04-01-2030	46.362
5.000	0%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	15-01-2021	5.086
3.000	0,25%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	29-08-2025	2.967
Frankrijk					161.356
42.000	0%	Frankrijk	EUR	25-02-2018	41.985
42.000	0,25%	Frankrijk	EUR	25-11-2026	40.922
14.000	1%	Frankrijk	EUR	25-05-2019	14.310
14.000	1,5%	Frankrijk	EUR	25-05-2031	14.776
10.000	2,75%	Frankrijk	EUR	25-10-2027	11.976
30.000	4,25%	Frankrijk	EUR	25-10-2023	37.387
Oostenrijk					82.442
20.000	0,75%	Oostenrijk	EUR	20-10-2026	20.459
15.000	4,65%	Oostenrijk	EUR	15-01-2018	15.018

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
34.300	4,85%	Oostenrijk	EUR	15-03-2026	46.965
		Verenigd Koninkrijk			3.004
3.000	4,125%	Royal Bank of Scotland	EUR	15-01-2018	3.004

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor de obligaties die zich in de portefeuille van Zwitserleven Medium Duration Fonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Voor de renteswaps zijn geen actieve markt quotes voorhanden, deze worden gewaardeerd aan de hand van waarderingmodellen welke gevoed worden door objectieve marktdata.

Sectorallocatie van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Staat(sgegarandeerd)	935.512	96,6	884.824	96,7
Financiële conglomeraten	26.221	2,7	19.261	2,1
Banken	7.008	0,7	7.352	0,8
Voeding en dranken	-	-	3.201	0,4
Fund certificaten	100	-	-	-
Totaal	968.841	100,0	914.638	100,0

Landenverdeling van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Nederland	382.426	39,5	377.825	41,4
Duitsland	339.513	35,0	242.573	26,5
Frankrijk	161.356	16,7	156.662	17,1
Oostenrijk	82.442	8,5	118.728	13,0
Verenigd Koninkrijk	3.004	0,3	3.133	0,3
Ierland	100	-	7.165	0,8
Verenigde Staten	-	-	5.004	0,5
België	-	-	3.548	0,4
Totaal	968.841	100,0	914.638	100,0

Ratingverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
AAA	710.934	73,4	620.677	67,9
AA+	82.442	8,5	118.728	13,0
AA	161.356	16,7	156.662	17,1
AA-	14.009	1,4	18.571	2,0
Totaal	968.741	100,0	914.638	100,0

Looptijdverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Aflossing binnen één jaar	261.916	27,0	279.248	30,5
Aflossing tussen één en vijf jaar	202.365	20,9	213.782	23,4
Aflossing tussen vijf en tien jaar	230.092	23,8	179.035	19,6
Aflossing na tien jaar	274.368	28,3	242.573	26,5
Totaal	968.741	100,0	914.638	100,0

Looptijdverdeling van de renteswaps

In duizenden euro's				
AFLOOPDATUM		%	CONTRACTWAARDE	MARKTWAARDE
Renteswaps per 31-12-2017				-7.598
Fixed deel				
	20191230	0,2000	27.000	27.247
	20210304	-0,0050	50.000	50.134
	20251013	0,3200	63.000	62.243
	20260304	0,5675	15.000	15.060
	20260629	0,4190	7.000	6.923
	20291015	0,6700	35.000	34.222
	20300226	0,9830	10.000	10.104
	20310303	0,8600	53.000	52.266
	20310630	0,6840	23.000	22.087
	20310630	0,7300	17.000	16.428
Totaal fixed deel			300.000	296.714
Floating deel (variabele rente)				
	20191230	-0,2710	-27.000	-27.058
	20210304	-0,2730	-50.000	-50.203
	20251013	-0,2740	-63.000	-63.853
	20260304	-0,2730	-15.000	-15.214
	20260629	-0,2710	-7.000	-7.104
	20291015	-0,2740	-35.000	-35.694
	20300226	-0,2720	-10.000	-10.204
	20310303	-0,2730	-53.000	-54.127
	20310630	-0,2710	-23.000	-23.491
	20310630	-0,2710	-17.000	-17.363
Totaal floating deel			300.000	-304.311

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Te vorderen van participanten uit hoofde van uitgifte participaties	70	41
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	70	41
Lopende rente obligaties	15.908	19.518
Lopende rente renteswaps	950	955
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	16.858	20.473
Totaal	16.928	20.514

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. Het saldo liquide middelen valt binnen de restricties van het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen. De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Te betalen aan participanten uit hoofde van inkoop participaties	4	-
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	4	-
Te betalen service fee	33	31
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	33	31
Totaal	37	31

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen service fee is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

in duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	868.325	663.179
Uitgegeven participaties	343.609	234.841
Ingekochte participaties	-272.415	-62.816
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling van overige reserves (correctie beginstand)	-	28.049
Correctie ingekochte participaties	-	5.072
Stand ultimo periode	939.519	868.325
Overige reserves		
Stand per 1 januari	35.817	70.006
Ingekochte participaties	-14.782	-
Toevoeging/onttrekking uit onverdeeld resultaat	26.183	-1.068
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling naar gestort kapitaal (correctie beginstand)	-	-28.049
Correctie ingekochte participaties	-	-5.072
Stand ultimo periode	47.218	35.817
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	26.183	-1.068
Toevoeging/onttrekking aan overige reserves	-26.183	1.068
Resultaat over de verslagperiode	-5.912	26.183
Stand ultimo periode	-5.912	26.183
Totaal fondsvermogen	980.825	930.325

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013
Intrinsieke waarde	980.825	930.325	732.117	504.626	541.519
Resultaat	-5.912	26.039	-1.068	75.019	-7.700
Aantal uitstaande participaties	33.708.984	31.747.672	25.954.393	17.934.932	21.893.447
in euro's					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	29,10	29,30	28,21	28,14	24,73
Dividend ¹	-	-	-	-	-
Opbrengsten uit beleggingen	0,71	0,87	0,90	0,85	0,83
Waardeveranderingen beleggingen	-0,84	0,03	-0,93	2,50	-1,22
Overige bedrijfsopbrengsten	-	-	-	-	0,01
Som der bedrijfslasten	0,06	0,01	0,01	0,01	0,01
Resultaat²	-0,19	0,89	-0,04	3,34	-0,39

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In onderstaand tabel worden de collateral posities uit hoofde van uitstaande derivatenposities gepresenteerd.

Collateral posities uit hoofde van uitstaande derivatenposities

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Marktwaaarde renteswaps (incl. lopende rente renteswaps)	-6.648	-4.059
Marktwaaarde ontvangen collateral in stukken	-	-
Marktwaaarde geleverd collateral in stukken	-5.869	-3.954
Marktwaaarde ontvangen cash collateral	-	-
Percentage collateral	88,3%	97,4%

Winst-en-verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017	01-01-2016
	t/m 31-12-2017	t/m 31-12-2016
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	118	945
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-8.331	-2.136
	-8.213	-1.191
Renteswaps - gerealiseerde koerswinsten	-	10.408
Renteswaps - gerealiseerde koersverliezen	-205	-
	-205	10.408
Totaal	-8.418	9.217

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en niet-gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van niet-gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017	01-01-2016
	t/m 31-12-2017	t/m 31-12-2016
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	1.686	5.595
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-20.493	-9.488
	-18.807	-3.893
Renteswaps - niet-gerealiseerde koerswinsten	-3.106	2.174
Renteswaps - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-6.713
	-3.106	-4.539
Totaal	-21.913	-8.432

8 Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2017	01-01-2016
	t/m 31-12-2017	t/m 31-12-2016
Rente rekening courant	19	60
Overige bedrijfslasten	8	-
Totaal	27	60

Lopende kosten factor

De lopende kosten factor van een beleggingsfonds is gelijk aan de factor van de totale kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Service fee	372	345
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	909.465	862.346
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloofactor

De omloofactor over de verslagperiode bedraagt 141,96% (2016: 70,97%).

Deze factor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille aan. Op deze manier kan een indruk worden verkregen van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloofactor wordt verkregen door het totaalbedrag aan effectentransacties, verminderd met het totaalbedrag aan transacties van uitgegeven en ingekochte deelnemingsrechten, uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van de portefeuille.

De stijging van de omloofactor wordt voornamelijk veroorzaakt door een stijging van het saldo van aan- en verkopen van beleggingen van € 910 miljoen in 2016 naar € 1.922 miljoen in 2017 en een stijging van het saldo aan ingekochte en uitgegeven participaties van € 298 miljoen in 2016 naar € 631 miljoen in 2017.

In 2017 is het portefeuillebeleid, waarbij er ingespeeld kan worden op marktomstandigheden, anders ingevuld. De portefeuillemanager heeft in 2017 relatief meer belegd in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd en relatief minder in vastrentende waarden met een langere resterende looptijd. Tegelijkertijd zijn er renteswaps afgesloten om de gewenste duration te behouden. Door relatief meer te beleggen in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd worden er relatief meer aflossingen ontvangen. De ontvangen aflossingen worden vervolgens herbelegd. Het herbeleggen van de relatief meer ontvangen aflossingen in 2017 heeft een positief effect op de omloofactor en verklaart grotendeels de stijging. Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn in 2017 wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden er bijvoorbeeld staatsleningen verkocht van Nederland (2017 en 2019), Frankrijk (2019 en 2023) en Duitsland (2018 en 2025). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Frankrijk en Duitsland met uiteenlopende aflooptijden.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn (2016: idem).

3.4 Zwitserleven Long Duration Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016
Beleggingen	1	893.294	1.154.322
Vorderingen	2	10.917	16.098
Overige activa			
Liquide middelen	3	2.538	595
Kortlopende schulden	4	1.965	39
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		11.490	16.654
Activa min kortlopende schulden		904.784	1.170.976
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		772.761	921.935
Overige reserves		170.340	131.692
Onverdeeld resultaat		-38.317	117.349
Totaal fondsvermogen		904.784	1.170.976

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST-EN-VERLIESREKENING

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Opbrengsten uit beleggingen		21.577	23.209
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6		
Obligaties		-24.816	7.084
Renteswaps		-1.907	22.808
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7		
Obligaties		-20.319	76.928
Renteswaps		-13.820	-12.900
In rekening gebrachte op- en afslagen		1.378	846
Som der bedrijfsopbrengsten		-37.907	117.975
Bedrijfslasten			
Service fee		373	470
Overige bedrijfslasten	8	37	156
Som der bedrijfslasten		410	626
Resultaat		-38.317	117.349

KASSTROOMOVERZICHT

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-38.317	117.349
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	26.723	-29.892
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	34.139	-64.028
Aankoop van beleggingen	-904.943	-401.262
Verkoop en lossingen van beleggingen	1.105.109	275.627
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	5.288	-6.702
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.926	-31.784
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	229.925	-140.692
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	237.034	232.299
Inkoop van participaties	-464.909	-145.277
Mutatie vorderingen uit hoofde van uitgifte van participaties	-107	230
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	-227.982	87.252
Mutatie liquide middelen	1.943	-53.440
Liquide middelen begin van de verslagperiode	595	54.035
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	2.538	595

Toelichting

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, in de paragrafen grondslagen voor de waardering van activa en passiva, grondslagen voor de resultaatbepaling en kasstroomoverzicht.

Balans

1 Beleggingen

Beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Aandelen	100	-
Obligaties	913.878	1.168.084
Renteswaps	-20.684	-13.762
Totaal	893.294	1.154.322

Het totaal aan aandelen ultimo verslagperiode 2017 (€ 100 duizend) bestaat volledig uit aankopen. Er hebben in 2017 geen verkopen plaatsgevonden.

Obligaties

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	1.168.084	932.478
Aankopen	904.843	401.262
Verkopen	-655.780	-159.171
Lossingen	-458.134	-90.497
Gerealiseerde waardeveranderingen	-24.816	7.084
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-20.319	76.928
Stand ultimo periode	913.878	1.168.084

Renteswaps

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	-13.762	2.289
Verkopen	8.805	-25.959
Gerealiseerde waardeveranderingen	-1.907	22.808
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-13.820	-12.900
Stand ultimo periode	-20.684	-13.762

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend.

Voor de renteswaps is € 30,4 miljoen (2016: € 10,8 miljoen) in de vorm van staatsobligaties aan onderpand geleverd aan het einde van de verslagperiode.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren. Aan het einde van deze sectie wordt een specificatie van de beleggingen gegeven naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het fonds belegt in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2017	31-12-2016
Effectief rendement	1,27%	0,97%
Coupon rendement	2,07%	2,23%
Gemiddeld resterende looptijd	25,61 jaar	24,66 jaar
Modified duration	21,25	21,52

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Aan het einde van deze sectie wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Long Duration Fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 927,3 miljoen (ultimo 2016: € 1,2 miljard). Door het toepassen van collateral management wordt het kredietrisico op derivaten gemitigeerd.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

In duizenden euro's			
AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017			100
99.851	Institutional Euro Liquidity Fund	EUR	100

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017					913.878
Obligaties binnenland					375.893
4.959	0%	Nederland	EUR	15-01-2037	3.976
94.000	0%	Nederland	EUR	29-03-2018	94.167
31.000	0%	Nederland	EUR	15-04-2018	31.056
28.000	0%	Nederland	EUR	30-04-2018	28.070
24.000	1,25%	Nederland	EUR	15-01-2019	24.483
10.000	2,5%	Nederland	EUR	15-01-2033	12.263
53.000	2,75%	Nederland	EUR	15-01-2047	72.059
33.700	3,75%	Nederland	EUR	15-01-2042	52.251
18.000	4%	Nederland	EUR	15-01-2037	27.389
11.000	1,25%	Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden	EUR	13-11-2018	11.167
10.000	0%	Rabobank	EUR	15-01-2018	10.001
9.000	4,75%	Rabobank	EUR	15-01-2018	9.011
Obligaties buitenland					537.985
Duitsland					344.710
21.750	0%	Duitsland	EUR	04-07-2034	18.503
3.587	0%	Duitsland	EUR	04-07-2039	2.789
14.000	0%	Duitsland	EUR	04-07-2040	10.699
140.000	0%	Duitsland	EUR	04-07-2042	102.829
29.000	0%	Duitsland	EUR	14-12-2018	29.179
90.700	2,5%	Duitsland	EUR	15-08-2046	118.927
25.850	3,25%	Duitsland	EUR	04-07-2042	37.651
10.000	4,75%	Duitsland	EUR	04-07-2034	15.995
8.000	0%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	15-01-2021	8.138
Frankrijk					91.260
40.000	0%	Frankrijk	EUR	25-02-2018	39.985
5.648	0%	Frankrijk	EUR	25-10-2038	4.096
20.000	1,25%	Frankrijk	EUR	25-05-2036	19.605
8.000	2%	Frankrijk	EUR	25-05-2048	8.418
13.000	4%	Frankrijk	EUR	25-10-2038	19.156
Oostenrijk					98.009
18.700	4,15%	Oostenrijk	EUR	15-03-2037	28.416
37.000	4,35%	Oostenrijk	EUR	15-03-2019	39.187
30.000	1,15%	Oostenrijk	EUR	19-10-2018	30.406
Verenigd Koninkrijk					4.006

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
4.000	4,125%	Royal Bank of Scotland	EUR	15-01-2018	4.006

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor de obligaties die zich in de portefeuille van Zwitserleven Long Duration Fonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt.

Voor de renteswaps zijn geen actieve markt quotes voorhanden, deze worden gewaardeerd aan de hand van waarderingmodellen welke gevoed worden door objectieve marktdata.

Sectorallocatie van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Staat(sgegarandeerd)	875.561	95,8	1.130.114	96,7
Financiële conglomeraten	29.306	3,2	25.317	2,2
Banken	9.011	1,0	9.452	0,8
Voeding en dranken	-	-	3.201	0,3
Fund certificaten	100	-	-	-
Totaal	913.978	100,0	1.168.084	100,0

Landenverdeling van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Nederland	375.893	41,2	406.307	34,8
Duitsland	344.710	37,7	418.102	35,8
Oostenrijk	98.009	10,7	142.852	12,2
Frankrijk	91.260	10,0	178.709	15,3
Verenigd Koninkrijk	4.006	0,4	4.177	0,4
Ierland	100	-	7.165	0,6
Verenigde Staten	-	-	5.805	0,5
België	-	-	4.967	0,4
Totaal	913.978	100,0	1.168.084	100,0

Ratingverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
AAA	705.597	77,2	822.846	70,5
AA+	98.009	10,7	142.852	12,2
AA	91.260	10,0	178.709	15,3
AA-	19.012	2,1	23.677	2,0
Totaal	913.878	100,0	1.168.084	100,0

Looptijdverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Aflossing binnen één jaar	287.048	31,4	267.849	23,0
Aflossing tussen één en vijf jaar	71.808	7,9	104.441	8,9
Aflossing na tien jaar	555.022	60,7	795.794	68,1
Totaal	913.878	100,0	1.168.084	100,0

Looptijdverdeling van de renteswaps

In duizenden euro's				
AFLOOPDATUM		%	CONTRACTWAARDE	MARKTWAARDE
Renteswaps per 31-12-2017				-20.684
Fixed deel				
	20180312	-0,2000	-30.000	-30.008
	20330726	2,4825	12.000	14.439
	20331011	2,6810	10.000	12.339
	20331230	1,5000	22.000	23.278
	20351022	1,5300	11.500	12.162
	20360630	0,7850	29.000	26.919
	20360630	0,8500	14.000	13.152
	20360922	0,8300	27.000	25.211
	20371214	1,5650	62.000	65.445
	20380422	2,2155	5.000	5.875
	20400227	1,1630	25.000	24.326
	20400228	1,5750	39.000	41.134
	20401022	1,5680	9.000	9.471
	20410304	1,0900	58.000	55.302
	20420704	1,5300	-72.000	-74.962
	20450403	0,8170	10.000	8.723
	20450505	1,0310	10.000	9.221
	20451023	1,5780	4.000	4.203
	20460305	1,1000	24.000	22.453
	20460628	0,8600	20.000	17.529
	20460629	0,8130	27.000	23.353
	20461015	0,9440	11.000	9.849
	20471210	2,3290	-15.000	-18.588
	20500228	1,2300	9.000	8.613
	20371005	1,4890	18.000	18.768
	20420825	1,4530	7.900	8.091
	20421006	1,5600	26.500	27.746
	20471004	1,5925	32.000	33.726
Totaal fixed deel			405.900	397.770
Floating deel (variabele rente)				
	20180312	-0,2730	30.000	30.004
	20330726	-0,2710	-12.000	-12.303
	20331011	-0,2740	-10.000	-10.260
	20331230	-0,2710	-22.000	-22.588
	20351022	-0,2740	-11.500	-11.838
	20360630	-0,2710	-29.000	-29.845
	20360630	-0,2710	-14.000	-14.408
	20360922	-0,2710	-27.000	-27.783
	20371214	-0,2710	-62.000	-63.647
	20380422	-0,2740	-5.000	-5.136
	20400227	-0,2720	-25.000	-25.740
	20400228	-0,2720	-39.000	-40.154
	20401022	-0,2740	-9.000	-9.268
	20410304	-0,2730	-58.000	-59.721
	20420704	-0,2710	72.000	73.972
	20450403	-0,2730	-10.000	-10.297
	20450505	-0,2760	-10.000	-10.297
	20451023	-0,2740	-4.000	-4.119
	20460305	-0,2730	-24.000	-24.717
	20460628	-0,2710	-20.000	-20.598
	20460629	-0,2710	-27.000	-27.806
	20461015	-0,2740	-11.000	-11.329
	20471210	-0,2710	15.000	15.448

In duizenden euro's			
AFLOOPDATUM	%	CONTRACTWAARDE	MARKTWAARDE
20500228	-0,2720	-9.000	-9.265
20371005	-0,2720	-18.000	-18.487
20420825	-0,2730	-7.900	-8.113
20421006	-0,2720	-26.500	-27.207
20471004	-0,2720	-32.000	-32.956
Totaal floating deel		405.900	-418.458

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Te vorderen van participanten uit hoofde van uitgifte participaties	194	87
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	194	87
Lopende rente obligaties	8.200	13.597
Lopende rente renteswaps	2.523	2.414
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	10.723	16.011
Totaal	10.917	16.098

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. Het saldo liquide middelen valt binnen de restricties van het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

In het saldo liquide middelen is een bedrag van € 1.934 duizend aan ontvangen cash collateral uit hoofde van uitstaande derivatenposities inbegrepen (2016: nihil). De verplichting die gepaard gaat met ontvangen cash collateral is aan de passivazijde onder de kortlopende schulden verantwoord. De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Te betalen uit hoofde van ontvangen cash collateral	1.934	-
Te betalen service fee	31	39
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	1.965	39
Totaal	1.965	39

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen service fee is te betalen aan de Beheerder.

Fondsvermogen

in duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	921.935	708.105
Uitgegeven participaties	237.034	232.299
Ingekochte participaties	-386.208	-145.277
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling van overige reserves (correctie beginstand)	-	88.161
Correctie ingekochte participaties	-	38.647
Stand ultimo periode	772.761	921.935
Overige reserves		
Stand per 1 januari	131.692	272.938
Ingekochte participaties	-78.701	-
Toevoeging/onttrekking uit onverdeeld resultaat	117.349	-14.438
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling naar gestort kapitaal (correctie beginstand)	-	-88.161
Correctie ingekochte participaties	-	-38.647
Stand ultimo periode	170.340	131.692
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	117.349	-14.438
Toevoeging/onttrekking aan overige reserves	-117.349	14.438
Resultaat over de verslagperiode	-38.317	117.349
Stand ultimo periode	-38.317	117.349
Totaal fondsvermogen	904.784	1.170.976

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013
Intrinsieke waarde	904.784	1.170.976	966.605	984.803	910.578
Resultaat	-38.317	116.503	-14.438	336.376	-86.607
Aantal uitstaande participaties	25.236.327	31.562.451	29.551.395	29.670.599	39.058.344
in euro's					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	35,85	37,10	32,71	33,19	23,31
Dividend ¹	-	-	-	-	-
Opbrengsten uit beleggingen	0,59	0,77	0,52	0,63	0,54
Waardeveranderingen beleggingen	-1,84	3,05	-0,99	8,92	-2,89
Overige bedrijfsopbrengsten	-	-0,01	-	-	-
Som der bedrijfslasten	0,22	0,02	0,01	0,01	0,01
Resultaat²	-1,47	3,79	-0,48	9,54	-2,36

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In onderstaand tabel worden de collateral posities uit hoofde van uitstaande derivatenposities gepresenteerd.

Collateralposities uit hoofde van uitstaande derivatenposities

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Marktwaaarde renteswaps (incl. lopende rente renteswaps)	-18.161	-11.348
Marktwaaarde ontvangen collateral in stukken	-	2.425
Marktwaaarde geleverd collateral in stukken	-30.450	-10.768
Marktwaaarde ontvangen cash collateral	1.934	-
Percentage collateral	157,0%	73,5%

Ontvangen collateral in de vorm van staatsobligaties uit hoofde van uitstaande derivatenposities wordt niet opgenomen op de balans aangezien het fonds geen beschikkingsmacht heeft over deze stukken. De tegenpartij ontvangt deze stukken terug zodra de waarde van de derivaten die het fonds met deze tegenpartij heeft afgesloten, daartoe aanleiding geeft.

Winst-en-verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	762	9.036
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-25.578	-1.952
	-24.816	7.084
Renteswaps - gerealiseerde koerswinsten	6.557	22.808
Renteswaps - gerealiseerde koersverliezen	-8.464	-
	-1.907	22.808
Totaal	-26.723	29.892

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en niet-gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van niet-gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	600	83.927
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-20.919	-6.999
	-20.319	76.928
Renteswaps - niet-gerealiseerde koerswinsten	-13.820	27.514
Renteswaps - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-40.414
	-13.820	-12.900
Totaal	-34.139	64.028

8 Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Rente rekening courant	20	156
Overige bedrijfslasten	17	-
Totaal	37	156

Lopende kosten factor

De lopende kosten factor van een beleggingsfonds is gelijk aan de factor van de totale kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Service fee	390	470
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	931.223	1.176.808
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 142,36% (2016: 25,41%).

Deze factor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille aan. Op deze manier kan een indruk worden verkregen van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt verkregen door het totaalbedrag aan effectentransacties, verminderd met het totaalbedrag aan transacties van uitgegeven en ingekochte deelnemingsrechten, uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van de portefeuille.

De stijging van de omloopfactor wordt veroorzaakt door een stijging van het saldo van aan- en verkopen van beleggingen van € 677 miljoen in 2016 naar € 2.028 miljoen in 2017, een stijging van het saldo aan ingekochte en uitgegeven participaties van € 378 miljoen in 2016 naar € 702 miljoen in 2017 en een daling van het gemiddeld fondsvermogen van € 1.177 miljoen in 2016 naar € 931 miljoen in 2017.

In 2017 is het portefeuillebeleid, waarbij er ingespeeld kan worden op marktomstandigheden, anders ingevuld. De portefeuillemanager heeft in 2017 relatief meer belegd in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd en relatief minder in vastrentende waarden met een langere resterende looptijd. Tegelijkertijd zijn er renteswaps afgesloten om de gewenste duration te behouden. Door relatief meer te beleggen in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd worden er relatief meer aflossingen ontvangen. De ontvangen aflossingen worden vervolgens herbelegd. Het herbeleggen van de relatief meer ontvangen aflossingen in 2017 heeft een positief effect op de omloopfactor en verklaart grotendeels de stijging. Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn in 2017 wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden er bijvoorbeeld staatsleningen verkocht van Nederland (2017 en 2019), Frankrijk (2019 en 2023) en Duitsland (2018 en 2025). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Frankrijk en Duitsland met uiteenlopende aflooptijden.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn (2016: idem).

3.5 Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds

BALANS

Vóór winstbestemming en in duizenden euro's	REF. ¹	31-12-2017	31-12-2016
Beleggingen	1	383.659	804.166
Vorderingen	2	3.919	14.558
Overige activa			
Liquide middelen	3	3.223	332
Kortlopende schulden	4	17	27
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden		7.125	14.863
Activa min kortlopende schulden		390.784	819.029
Fondsvermogen	5		
Gestort kapitaal		285.547	547.046
Overige reserves		175.549	150.902
Onverdeeld resultaat		-70.312	121.081
Totaal fondsvermogen		390.784	819.029

¹ De referenties in de balans en de winst-en-verliesrekening verwijzen naar de toelichtingen op de betreffende posten.

WINST-EN-VERLIESREKENING

In duizenden euro's	REF.	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Opbrengsten uit beleggingen		13.912	21.092
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	6		
Obligaties		-27.447	4.213
Renteswaps		-15.533	107.357
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	7		
Obligaties		-12.060	51.935
Renteswaps		-30.011	-63.967
In rekening gebrachte op- en afslagen		1.057	940
Som der bedrijfsopbrengsten		-70.082	121.570
Bedrijfslasten			
Service fee		217	356
Overige bedrijfslasten	8	13	133
Som der bedrijfslasten		230	489
Resultaat		-70.312	121.081

KASSTROOMOVERZICHT

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Kasstroomen uit beleggingsactiviteiten		
Resultaat excl. koersverschillen op geldmiddelen	-70.312	121.081
Aanpassing om resultaat aan te sluiten op de door de beleggingsactiviteiten gegenereerde kasstroom:		
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	42.980	-111.570
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	42.071	12.032
Aankoop van beleggingen	-756.614	-406.188
Verkoop en lossingen van beleggingen	1.092.070	372.712
Mutaties in activa en passiva:		
Mutatie vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	10.639	-5.934
Mutatie schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	-10	-997
Netto kasstromen uit beleggingsactiviteiten	360.824	-18.864
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van participaties	6.199	155.101
Inkoop van participaties	-364.132	-137.920
Netto kasstromen uit financieringsactiviteiten	-357.933	17.181
Mutatie liquide middelen	2.891	-1.683
Liquide middelen begin van de verslagperiode	332	2.015
Koersverschillen op geldmiddelen	-	-
Liquide middelen eind van de verslagperiode	3.223	332

Toelichting

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva, resultaatbepaling en kasstroomoverzicht

De grondslagen die van toepassing zijn, zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen, in de paragrafen grondslagen voor de waardering van activa en passiva, grondslagen voor de resultaatbepaling en kasstroomoverzicht.

Balans

1 Beleggingen

Beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Aandelen	100	-
Obligaties	454.047	874.254
Renteswaps	-70.488	-70.088
Totaal	383.659	804.166

Het totaal aan aandelen ultimo verslagperiode 2017 (€ 100 duizend) bestaat volledig uit aankopen. Er hebben in 2017 geen verkopen plaatsgevonden.

Obligaties

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	874.254	670.091
Aankopen	756.514	406.188
Verkopen	-793.115	-158.109
Lossingen	-344.099	-100.064
Gerealiseerde waardeveranderingen	-27.447	4.213
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-12.060	51.935
Stand ultimo periode	454.047	874.254

Renteswaps

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Stand per 1 januari	-70.088	1.061
Verkopen	45.144	-114.539
Gerealiseerde waardeveranderingen	-15.533	107.357
Niet-gerealiseerde waardeveranderingen	-30.011	-63.967
Stand ultimo periode	-70.488	-70.088

In de verslagperiode zijn geen aan- en verkooptransacties uitgevoerd door gelieerde partijen. In de verslagperiode zijn geen beleggingen uitgeleend. Voor de renteswaps is € 70,8 miljoen (2016: € 63,6 miljoen) in de vorm van staatsobligaties aan onderpand geleverd aan het einde van de verslagperiode.

Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van marktprijzen. Het risico wordt beperkt door de beleggingen in de portefeuille zoveel mogelijk te spreiden naar regio's en sectoren. Aan het einde van deze sectie wordt een specificatie van de beleggingen gegeven naar regio's en sectoren.

Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen in de markttrente. Het fonds belegt in vastrentende waarden en loopt derhalve renterisico. Onderstaande tabel geeft informatie betreffende het effectieve rendement, couponrendement, gemiddelde resterende looptijd en modified duration. Verder is een specificatie van de beleggingen gegeven met daarbij de renteherzieningsdatum van de belegging.

	31-12-2017	31-12-2016
Effectief rendement	1,50%	1,22%
Coupon rendement	2,00%	2,77%
Gemiddeld resterende looptijd	46,77 jaar	47,55 jaar
Modified duration	37,49	37,65

Kredietrisico

De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de uitgevende instellingen. De kredietwaardigheid kan zich positief en negatief ontwikkelen. Kredietrisico is het risico op waardeveranderingen als gevolg van veranderingen in de kredietwaardigheid. Kredietrisico betreft ook het risico dat de contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor het fonds een financieel verlies te verwerken krijgt. Het risico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden en te beleggen in hoogwaardige beleggingen. Aan het einde van deze sectie wordt in de specificatie van de beleggingen inzicht gegeven in de spreiding en rating van de beleggingen.

Er wordt een maximaal kredietrisico gelopen op het totaal van vastrentende beleggingen, vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico van Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds bedraagt ultimo verslagperiode € 461,2 miljoen (ultimo 2016: € 889,1 miljoen). Door het toepassen van collateral management wordt het kredietrisico op derivaten gemitigeerd.

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument fluctueert als gevolg van veranderingen van valutawisselkoersen. Het fonds belegt niet in vreemde valuta en loopt dus geen valutarisico.

Voor een gedetailleerde omschrijving van alle risico's wordt verwezen naar hoofdstuk 1.4 Risicomanagement.

Effectenportefeuille

In duizenden euro's			
AANTAL AANDELEN	NAAM	VALUTA	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017			100
99.851	Institutional Euro Liquidity Fund	EUR	100

In duizenden euro's					
NOMINALE WAARDE	COUPONRENTE	NAAM	VALUTA	RENTEHERZIENINGS-DATUM	MARKTWAARDE
Beleggingen per 31 december 2017					454.047
Obligaties binnenland					161.152
87.910	0%	Nederland	EUR	29-03-2018	88.067
15.000	0%	Nederland	EUR	15-04-2018	15.027
8.000	0%	Nederland	EUR	30-04-2018	8.020
26.500	2,75%	Nederland	EUR	15-01-2047	36.029
7.000	0%	Rabobank	EUR	15-01-2018	7.001
7.000	4,75%	Rabobank	EUR	15-01-2018	7.008
Obligaties buitenland					292.895
Duitsland					185.863
63.789	0%	Duitsland	EUR	04-07-2042	46.852
15.000	0%	Duitsland	EUR	04-07-2044	10.567
14.300	2,5%	Duitsland	EUR	04-07-2044	18.573
68.500	2,5%	Duitsland	EUR	15-08-2046	89.818
11.900	3,75%	Duitsland	EUR	04-01-2019	12.432
500	4%	Duitsland	EUR	04-01-2018	500
7.000	0%	Landwirtschaftliche Rentenbank	EUR	15-01-2021	7.121
Frankrijk					51.110
25.006	0%	Frankrijk	EUR	25-02-2018	24.997
44.860	0%	Frankrijk	EUR	25-04-2055	20.314
1.000	1,75%	Frankrijk	EUR	25-05-2066	945
3.000	4%	Frankrijk	EUR	25-04-2060	4.854
Luxemburg					8.001
8.000	0%	European Investment Bank	EUR	15-01-2018	8.001
Oostenrijk					44.917
8.000	1,5%	Oostenrijk	EUR	02-11-2086	7.076
500	3,8%	Oostenrijk	EUR	26-01-2062	847
36.500	1,15%	Oostenrijk	EUR	19-10-2018	36.994
Verenigd Koninkrijk					3.004
3.000	4,125%	Royal Bank of Scotland	EUR	15-01-2018	3.004

Toelichting waardering financiële instrumenten tegen reële waarde conform RJ 290.916

Voor de obligaties die zich in de portefeuille van Zwitserleven Ultra Long Duration Fonds bevinden, is de reële waarde afgeleid van actieve markt quotes waarbij geldt dat sprake is van voldoende liquiditeit op de markt waar het financiële instrument verhandeld wordt. Voor de renteswaps zijn geen actieve markt quotes voorhanden, deze worden gewaardeerd aan de hand van waarderingmodellen welke gevoed worden door objectieve marktdata.

Sectorallocatie van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Staat(sgegarandeerd)	432.917	95,4	840.354	95,8
Financiële conglomeraten	14.122	3,1	23.347	2,9
Banken	7.008	1,5	7.352	0,9
Fund certificaten	100	-	-	-
Voeding en dranken	-	-	3.201	0,4
Totaal	454.147	100,0	874.254	100,0

Landenverdeling van de beleggingen

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Duitsland	185.863	40,8	223.614	25,6
Nederland	161.152	35,5	368.246	42,0
Frankrijk	51.110	11,3	149.501	17,1
Oostenrijk	44.917	9,9	111.790	12,8
Luxemburg	8.001	1,8	-	-
Verenigd Koninkrijk	3.004	0,7	3.133	0,4
Ierland	100	-	9.218	1,1
Verenigde Staten	-	-	5.204	0,6
België	-	-	3.548	0,4
Totaal	454.147	100,0	874.254	100,0

Ratingverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
AAA	344.011	75,7	594.392	68,0
AA+	44.917	9,9	111.790	12,8
AA	51.110	11,3	149.501	17,1
AA-	14.009	3,1	18.571	2,1
Totaal	454.047	100,0	874.254	100,0

Looptijdverdeling van de obligaties

In duizenden euro's	31-12-2017		31-12-2016	
	MARKTWAARDE	%	MARKTWAARDE	%
Aflossing binnen één jaar	198.619	43,7	273.739	31,3
Aflossing tussen één en vijf jaar	19.553	4,3	63.936	7,3
Aflossing na tien jaar	235.875	52,0	536.579	61,4
Totaal	454.047	100,0	874.254	100,0

Looptijdverdeling van de renteswaps

In duizenden euro's			
AFLOOPDATUM	%	CONTRACTWAARDE	MARKTWAARDE
Renteswaps per 31-12-2017			-70.488
Fixed deel			
20441222	1,4910	7.000	7.212
20451218	1,4875	4.000	4.115
20460628	0,8600	21.000	18.406
20460629	0,7840	21.000	18.016
20460720	0,7950	19.000	16.345
20560731	0,7700	90.000	72.626
20640509	2,4050	5.000	6.734
20641212	1,6375	7.000	7.573
20650109	1,2710	7.000	6.677
20650302	1,1930	5.000	4.632
20650505	1,0240	6.000	5.202
20650601	1,3070	6.000	5.798
20651104	1,5100	6.000	6.227

In duizenden euro's			
AFLOOPDATUM	%	CONTRACTWAARDE	MARKTWAARDE
20651216	1,4380	4.000	4.050
20660629	0,6820	30.000	22.285
20660701	0,7150	23.000	17.355
20660707	0,6800	86.500	64.186
20181219	-0,2650	-100.000	-100.070
20420707	1,5390	-53.000	-55.282
20470708	1,5660	16.000	16.755
Totaal fixed deel		210.500	148.842
Floating deel (variabele rente)			
20441222	-0,2710	-7.000	-7.207
20451218	-0,2710	-4.000	-4.119
20460628	-0,2710	-21.000	-21.628
20460629	-0,2710	-21.000	-21.627
20460720	-0,2740	-19.000	-19.568
20560731	-0,2720	-90.000	-92.641
20640509	-0,2750	-5.000	-5.129
20641212	-0,2710	-7.000	-7.184
20650109	-0,2730	-7.000	-7.184
20650302	-0,2730	-5.000	-5.132
20650505	-0,2760	-6.000	-6.160
20650601	-0,2740	-6.000	-6.160
20651104	-0,2760	-6.000	-6.163
20651216	-0,2710	-4.000	-4.109
20660629	-0,2710	-30.000	-30.831
20660701	-0,2700	-23.000	-23.638
20660707	-0,2740	-86.500	-88.896
20181219	-0,2720	100.000	100.077
20420707	-0,2720	53.000	54.449
20470708	-0,2720	-16.000	-16.478
Totaal floating deel		210.500	-219.328

2 Vorderingen

Onder vorderingen zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Vorderingen uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Lopende rente obligaties	2.623	12.152
Lopende rente renteswaps	1.296	2.406
Vorderingen uit hoofde van beleggingsactiviteiten	3.919	14.558
Totaal	3.919	14.558

De vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

3 Liquide middelen

Als liquide middelen worden aangemerkt alle direct opeisbare tegoeden bij banken. Het saldo liquide middelen valt binnen de restricties van het mandaat en heeft te maken met de timing van de betalingen.

In het saldo liquide middelen is een bedrag van € 4 duizend aan ontvangen cash collateral uit hoofde van uitstaande derivatenposities inbegrepen (2016: nihil). De verplichting die gepaard gaat met ontvangen cash collateral is aan de passivazijde onder de kortlopende schulden verantwoord. De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

4 Kortlopende schulden

Onder kortlopende schulden zijn opgenomen:

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Schulden uit hoofde van financieringsactiviteiten	-	-
Te betalen uit hoofde van ontvangen cash collateral	4	-
Te betalen service fee	13	27
Schulden uit hoofde van beleggingsactiviteiten	17	27
Totaal	17	27

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. De te betalen service fee is te betalen aan de Beheerder.

5 Fondsvermogen

Fondsvermogen

in duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Gestort kapitaal		
Stand per 1 januari	547.046	300.713
Uitgegeven participaties	6.199	155.101
Ingekochte participaties	-267.698	-137.920
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling van overige reserves (correctie beginstand)	-	172.600
Correctie ingekochte participaties	-	56.552
Stand ultimo periode	285.547	547.046
Overige reserves		
Stand per 1 januari	150.902	376.465
Ingekochte participaties	-96.434	-
Toevoeging uit onverdeeld resultaat	121.081	3.589
Aanpassing vergelijkende cijfers:		
Overheveling naar gestort kapitaal (correctie beginstand)	-	-172.600
Correctie ingekochte participaties	-	-56.552
Stand ultimo periode	175.549	150.902
Onverdeeld resultaat		
Stand per 1 januari	121.081	3.589
Toevoeging aan overige reserves	-121.081	-3.589
Resultaat over de verslagperiode	-70.312	121.081
Stand ultimo periode	-70.312	121.081
Totaal fondsvermogen	390.784	819.029

Vijfjarenoverzicht

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016	31-12-2015	31-12-2014	31-12-2013
Intrinsieke waarde	390.784	819.029	680.767	997.245	752.680
Resultaat	-70.312	120.141	3.589	453.165	-100.151
Aantal uitstaande participaties	9.521.964	18.234.907	18.167.505	25.807.814	33.209.843
in euro's					
Per participatie					
Intrinsieke waarde	41,04	44,92	37,47	38,64	22,66
Dividend ¹	-	-	-	-	-
Opbrengsten uit beleggingen	0,71	1,14	0,89	0,92	0,74
Waardeveranderingen beleggingen	-5,72	5,36	-0,70	14,51	-3,88
Overige bedrijfsopbrengsten	-	-0,01	-	0,01	0,01
Som der bedrijfslasten	0,33	0,02	0,02	0,01	0,01
Resultaat²	-5,34	6,47	0,17	15,43	-3,14

1 Dit betreft het in het betreffende jaar uitgekeerde dividend over het voorafgaande jaar.

2 Het totaal resultaat per participatie is berekend op basis van het gemiddeld aantal uitstaande participaties gedurende de verslagperiode.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In onderstaand tabel worden de collateral posities uit hoofde van uitstaande derivatenposities gepresenteerd.

Collateralposities uit hoofde van uitstaande derivatenposities

In duizenden euro's	31-12-2017	31-12-2016
Marktwaarde renteswaps (incl. lopende rente renteswaps)	-69.192	-67.682
Marktwaarde ontvangen collateral in stukken	-	-
Marktwaarde geleverd collateral in stukken	-70.755	-63.582
Marktwaarde ontvangen cash collateral	4	-
Percentage collateral	102,3%	93,9%

Winst-en-verliesrekening

6 Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de gerealiseerde koers- en valutawinsten en gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperiodes is geen sprake geweest van gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - gerealiseerde koerswinsten	234	6.301
Obligaties - gerealiseerde koersverliezen	-27.681	-2.088
	-27.447	4.213
Renteswaps - gerealiseerde koerswinsten	305	117.386
Renteswaps - gerealiseerde koersverliezen	-15.838	-10.029
	-15.533	107.357
Totaal	-42.980	111.570

7 Niet-gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen

In overeenstemming met RJ 615.405a wordt hierna informatie verschaft met betrekking tot de niet-gerealiseerde koers- en valutawinsten en niet-gerealiseerde koers- en valutaverliezen uit beleggingen per soort belegging. In de verslagperioden is geen sprake geweest van niet-gerealiseerde valutawinsten of valutaverliezen.

Toelichting uitsplitsing winsten en verliezen per soort belegging conform RJ 615.405a

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Obligaties - niet-gerealiseerde koerswinsten	42	58.981
Obligaties - niet-gerealiseerde koersverliezen	-12.102	-7.046
	-12.060	51.935
Renteswaps - niet-gerealiseerde koerswinsten	-30.011	10.841
Renteswaps - niet-gerealiseerde koersverliezen	-	-74.808
	-30.011	-63.967
Totaal	-42.071	-12.032

8 Overige bedrijfslasten

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Rente rekening courant	10	133
Overige bedrijfslasten	3	-
Totaal	13	133

Lopende kosten factor

De lopende kosten factor van een beleggingsfonds is gelijk aan de factor van de totale kosten die in de verslagperiode ten laste van het fonds komen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen, exclusief de kosten van beleggingstransacties en interestkosten.

In duizenden euro's	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2016 t/m 31-12-2016
Service fee	220	356
Gemiddeld fondsvermogen in de verslagperiode	541.930	891.203
Lopende kosten factor	0,040%	0,040%

Omloopfactor

De omloopfactor over de verslagperiode bedraagt 289,45% (2016: 54,51%).

Deze factor geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de portefeuille aan. Op deze manier kan een indruk worden verkregen van de mate waarin er actief beheer plaatsvindt. De omloopfactor wordt verkregen door het totaalbedrag aan effectentransacties, verminderd met het totaalbedrag aan transacties van uitgegeven en ingekochte deelnemingsrechten, uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van de portefeuille.

De stijging van de omloopfactor wordt veroorzaakt door een stijging van het saldo van aan- en verkopen van beleggingen van € 779 miljoen in 2016 naar € 1.939 miljoen in 2017, een stijging van het saldo aan ingekochte en uitgegeven participaties van € 293 miljoen in 2016 naar € 370 miljoen in 2017 en een daling van het gemiddeld fondsvermogen van € 891 miljoen in 2016 naar € 542 miljoen in 2017.

In 2017 is het portefeuillebeleid, waarbij er ingespeeld kan worden op marktomstandigheden, anders ingevuld. De portefeuillemanager heeft in 2017 relatief meer belegd in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd en relatief minder in vastrentende waarden met een langere resterende looptijd. Tegelijkertijd zijn er renteswaps afgesloten om de gewenste duration te behouden. Door relatief meer te beleggen in vastrentende waarden met een korte resterende looptijd worden er relatief meer aflossingen ontvangen. De ontvangen aflossingen worden vervolgens herbelegd. Het herbeleggen van de relatief meer ontvangen aflossingen in 2017 heeft een positief effect op de omloopfactor en verklaart grotendeels de stijging. Voor een juiste afstemming met het beleggingsbeleid van de portefeuille en de verwerking van de in- en uitstroom van beleggingsgelden, zijn in 2017 wijzigingen in de portefeuille doorgevoerd. Zo werden er bijvoorbeeld staatsleningen

verkocht van Nederland (2017 en 2019), Frankrijk (2019 en 2023) en Duitsland (2018 en 2025). Gekocht werden staatsleningen van Nederland, Frankrijk en Duitsland met uiteenlopende afloopdata.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn onderdeel van de gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen. De transactiekosten zijn niet toegelicht, omdat de kosten onvoldoende identificeerbaar en kwantificeerbaar zijn (2016: idem).

4 Overige gegevens

4.1 Belangen directie en Raad van Toezicht

Geen van de leden van de directie van ACTIAM en van de Raad van Toezicht heeft een persoonlijk belang in een belegging die wordt aangehouden door een van de fondsen.

4.2 Beloning Raad van Toezicht

Leden van de Raad van Toezicht kunnen voor hun werkzaamheden voor Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen een vergoeding ontvangen. In de verslagperiode bedroeg dit in totaal € 4.000. Dit bedrag is inclusief onkostenvergoeding en exclusief btw. De kosten worden door ACTIAM N.V. gedragen. In 2017 vonden vier reguliere kwartaalvergaderingen plaats waar de Raad van Toezicht bij elkaar kwam.

4.3 Samenstelling directie en Raad van Toezicht

De directie van ACTIAM en de Raad van Toezicht van de Vennootschap bestaan geheel uit mannen en wijkt daarmee af van de evenwichtige verdeling zoals bedoeld in artikel 2:166 van het Burgerlijk Wetboek. Bij toekomstige wijzigingen van de samenstelling van de directie van ACTIAM en de Raad van Toezicht zal bij de vacaturestelling en besluitvorming mede aandacht worden geschonken aan de desbetreffende wettelijke bepalingen.

4.4 Winstbestemmingsregeling

In artikel 16 van de voorwaarden van beheer van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen zijn de volgende bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van het exploitatie saldo:

Artikel 16.1: Het netto-exploitatie-saldo van ieder subfonds wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

Artikel 16.2: De winst per subfonds over een boekjaar wordt berekend met inachtneming van het bepaalde in Titel 9, Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De winst wordt toegevoegd aan het betreffende subfonds.

4.5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de vergadering van participanten van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen op 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2017;
- de winst-en-verliesrekening over 2017;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zwitserleven Institutionele Beleggingsfondsen vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de beheerder;
- de overige gegevens;
- andere informatie, bestaande uit het colofon en het verslag van de raad van toezicht.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van de beheerder en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder voor de jaarrekening

ACTIAM N.V. is als beheerder van de beleggingsentiteit verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de

beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheerder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de beheerder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 4 april 2018

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.J. Knijnenburg RA

